

Pryzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Nr 160

listopad 2002

OBCHODY ŚWIĘTA NAUKI NA POLITECHNICE WROCŁAWSKIEJ

13 listopada na Politechnice Wrocławskiej uroczystość obchodząca Święto Nauki.

Medale PWr nadano profesorom Tadeuszowi Zipszerowi i Wacławowi Kasprzakowi.

Doktorami hc PWr zostali profesorowie Ryszard Tadeusiewicz i Andrzej Burghardt.

Prof. Ludwik Komorowski odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi.

Nagrody Ministra ENIS otrzymali: profesorowie Janusz Szafran i Andrzej Wiszniewski (zespołową) oraz prof. Edward Radościński.

15 listopada tradycyjnie złożono hołd pamięci zamordowanych profesorów lwowskich i krakowskich uczelni. Wieniec złożyła także delegacja KRASP.

Reprezentacja Politechniki Wrocławskiej przed Pomnikiem Martyrologii Profesorów Lwowskich.

Orkiestra wojskowa wrocławskiego garnizonu uświetniła uroczystość wiązanką melodii patriotycznych.

Obchody Święta Nauki na PWr

W tym roku obchody Święta Politechniki Wrocławskiej zaczęły się 13 listopada. Przybyli na nie liczni goście – przyczyniła się do tego renoma dostojnych doktorów h.c., jak i odbywająca się we Wrocławiu Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

W tym dniu podczas uroczystości w auli uhonorowano Medalem PWr prof. zw. dra hab. inż. arch. Tadeusza Zipsa i prof. zw. dra hab. inż. Wacława Kasprzaka. Wręczono Medale Komisji Edukacji Narodowej i nagrody Ministra Edukacji Narodowej i Sportu. Nadano tytuły doktora honoris causa PWr prof. zw. dr hab. inż. Andrzejowi Burghardtowi i prof. zw. dr hab. inż. Ryszardowi Tadeusiewiczowi.

W wypełnionej po brzegi sali głos zabrał JM Rektor PWr.

Eminencjo,

Najdostojniejszy Księżu Kardynale,
Ekscelencjo, Dostojny Księżu Biskupie,
Wielce Szanowny Panie Wojewodo,
Szanowny Panie Marszałku,
Wasze Magnificencje,
Szanowni Panowie Rektorzy i Prorektorzy,
Wysoki Senacie Politechniki,
Szanowni Panowie Profesorowie,
Szanowni Państwo usławiający swą obecnością Święto Politechniki,

Wrocławskie środowisko akademickie obchodzi swe doroczne święto dla upamiętnienia pierwszego akademickiego wykładu w języku polskim dla studentów 15 listopada 1945 roku. W nieogrzewanych salach Politechniki do studentów wyższych lat wydziału Mechaniczno-Elektrotechnicznego pierwszy wykład wygłosił Profesor Kazimierz Idaszewski, profesor Politechniki Lwowskiej. To znamienne, że ten właśnie dzień, dzień pierwszego wykładu, środowisko akademickie Wrocławia przyjęło za swe święto.

Wyborem tym zaświadczyliśmy, że uczelnia żyje wtedy, kiedy wypełnia swą misję kształcenia, jak również i to, że wrocław-

skie uczelnie to kontynuacja polskich korzeni i tradycji akademickich ze Lwowa w murach poniemieckich uczelni. Środowiska akademickiego nie tworzy się bowiem aktem prawnym, dekretem powołującym uczelnię. Powstaje ono w powolnym procesie akumulacji wartości intelektualnych i kulturowych, formowania postaw i charakterów poszukujących prawdy i służących społeczeństwu swą wiedzą. Stąd też, obchodząc swe święto w 58 roku akademickim, Politechnika Wrocławska nie tylko nie zapomina, a wręcz akcentuje swe akademickie korzenie sięgające kolebki polskich uczelni technicznych: Politechniki Lwowskiej i powstałego w 1661 roku Uniwersytetu Jana Kazimierza. Warto o tym pamiętać przy okazji ważnych jubileuszy akademickich, w których dba się o zachowanie ciągłości historycznej, miejsca i tradycji. Uczonym nieodzowna jest dobra znajomość historii, stąd znaczenie naszego święta, i święta całego środowiska akademickiego Wrocławia.

Wrocław szczególnie obficie czerpał i dużo przejął z naukowej i kulturowej spuścizny Lwowa, a zwłaszcza Politechnika i Uniwersytet, Akademia Medyczna i Akademia Rolnicza, które po roku 1945 zostały ukształtowane bezpośrednio przez uczonych lwowskich. Pierwszym rektorem Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu był rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza, Profesor Stanisław Kulczyński. W swej mowie inauguracyjnej rok akademicki Uniwersytetu i Politechniki zaznaczył, że o wielkości uczelni nie świadczy liczba studentów, ale wielkość uczonych. A to właśnie uczelnie nasze zawdzięczają lwowskim profesorom organizującym je w pierwszym okresie, z czasem formujących swych uczniów, tworzących tutaj szkoły naukowe i stających się dla nas często nieodścignionymi Mistrzami.

We Wrocławiu kontynuuje swą działalność i wypełnia społeczną misję Zakład

Dokończenie na stronie 6

Leopolis docet.

Spis treści

Obchody Święta Nauki na PWr	3
ROZMAITOŚCI	4
Z SENATU	5
Wspomnienia	9
Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich ...	14
Posiedzenie KRPUT w Łodzi	15
Adresy skierowane do JM Rektora PWr prof. Tadeusza Lutego z okazji Święta Politechniki Wrocławskiej	16
Adres JM Rektora PWr prof. Tadeusza Lutego	17
Udoskonalanie struktury Uczelni	18
Najkrócej o zamowieniach publicznych ...	19
Nowo mianowani profesorowie z Politechniki Wrocławskiej	20
Nagroda za integrację środowiska akademickiego	26
Trzysta lat Uniwersytetu Wrocławskiego ..	28
Posiedzenie KRUIO	31
Bony, domy wczasowe i bilety	32
Mikołaj tuż, tuż...	32
Udział Zakładu Mostów w realizacjach największych podwieszonych mostów w Polsce	34
XXV Jubileuszowa Szkoła Tribologiczna .	36
Wysokie wyróżnienie absolwenta PWr	37
Stypendium „Polityki” 2002	38
Instytut Fizyki PWr zaprasza	39
Terminy i tematy wykładów:	39
XIV Rajd Elektryka	40
Inauguracja roku akademickiego w Filii PWr w Jeleniej Górze	41
DOLNOŚLĄSKI V FESTIWAL NAUKI 2002	
Sesje wyjazdowe	42
NA WYDZIAŁACH	43
Wtorki w Klubie Seniora	45
NA WYDZIAŁACH	46
Komputery dużej mocy	46
Studencie! Wkręć się!	48
KSIĄŻKI, które polecamy...	50

Fot. Sławomir Szrek

Pryzmat

Pismo Informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wrocławska, Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-37 Wrocław

Skład redakcji: Maria Kiswa (red.nacz.), Adam Kisielnicki,
Maria Lewowska, Krystyna Malkiewicz, Hanna Waškowska
Redakcja mieści się w bud D-5, pok. 7

tel. 320-22-89 (red.nacz.), 320-21-17, 320-40-67, telefaks 320-27-63

e-mail: pryzmat@pwr.wroc.pl, http://www.pwr.wroc.pl/politechnika/pryzmat/

Opr. graficzne, redakcja techniczna, DTP, skład i lamowanie: Adam Kisielnicki

Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWr • Nakład 1.500 egz.

R O Z M A I T O Ś C I

TYM RAZEM GOTÓWKA

W bieżącym roku z okazji Świąt Bożego Narodzenia pracownicy PWr zamiast bonów towarowych otrzymają świadczenia pieniężne z sfinansowane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (ZFŚS).

Zarabiający brutto	otrzymają (brutto)
do 2750 zł włącznie	550 zł,
od 2750 do 3200 zł wł.	450 zł,
powyżej 3200 zł	350 zł

Osoby pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy otrzymają część świadczenia proporcjonalną do wymiaru etatu.

Od w.w. kwot zostanie naliczony podatek dochodowy. Od pracowników nie wymaga się składania w związku z tym żadnych dokumentów.

Regulamin przyznawania świadczeń świątecznych znajduje się w Zakładzie Usług Socjalnych.

ZMIANA W USTAWIE O ZFŚS

Zakład Usług Socjalnych informuje, że w związku z nowelizacją z dnia 26.07.2002 r. Ustawy o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych (Dz.U. z 2002 r. nr 135 poz.1146), od 1.01.2003 r. usługi i świadczenia z ZFŚS mogą być finansowane, jeżeli są świadczone na terenie kraju. Oznacza to, że dopłaty z ZFŚS będą dotyczyć wycieczek, obozów, kolonii itp. odbywających się tylko na terenie kraju.

ZJAZD PARLAMENTU STUDENTÓW RP

W dniu 8 listopada 2002 r. w Warszawie odbyła się, zorganizowana przez Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, Nadzwyczajna Sesja Zjazdu Parlamentu Studentów RP. Na Sesji Zjazdu dokonano wyboru nowych władz. Przewodniczącym Parlamentu Studentów RP został Przemysław Kowalski.

W skład Rady Wykonawczej weszli:

- Przewodniczący PS RP – **Przemysław Kowalski** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego)
- Przewodniczący komisji stałych:
- Komisji Socjalno-Ekonomicznej – **Robert Sarnecki** (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu),
- Komisji Prawnej – **Sławomir Polański** (Uniwersytet Gdański),
- Komisji Spraw Zagranicznych – **Paweł**

Brutal (Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna),

- Komisji Kultury - **Krzysztof Maj (Poli-technika Wroclawska).**

Wybrano również przedstawicieli do Rady Studentów i Komisji Rewizyjnej.

WSPÓŁPRACA Z KOGENERACJĄ S.A.

6 listopada podpisano umowę o współpracy naukowo-badawczej pomiędzy naszą uczelnią (a szczególnie jej trzema wydziałami: Wydz. Elektrycznym, Mechaniczno-Energetycznym i Inżynierii Środowiska) a Zespołem Elektrociepłowni Wroclawskich KOGENERACJA S.A.

Obejmie ona współpracę w dziedzinie maszyn i urządzeń elektrycznych, energetycznych i układów ochrony środowiska. Przy realizacji podjętych tematów przewiduje się tworzenie wspólnych zespołów naukowo-badawczych i wzajemne udostępnianie zaplecza aparaturowego i technologicznego. Kogeneracja S.A. zadeklarowała pomoc przy realizacji praktyk studenckich i innych zadań dydaktycznych. Planuje się wspólne seminaria, konferencje i wykłady. Stwarza to równocześnie perspektywę wspólnego ubiegania się o środki i programy UE.

NZS PAMIĘTA

Dwunastu studentów z NZS PWr wraz z mgrem Andrzejem Ostoją-Soleckim wzięło udział w akcji sprzątnięcia grobów najwybitniejszych pracowników naszej uczelni. Odwiedzili groby około 30 profesorów spoczywających na czterech wroclawskich cmentarzach (na ul. Smętnej, Bujwida, Osobowickiej i Bardzkiej), m.in. Zygmunta Szparkowskiego, Jerzego Schroedera, Janusza Bieniewskiego, Rudolfa Haimanna, Mieczysława Zachary, Egona Dworzaka oraz braci Jerzego i Andrzeja Teisseyre'ów. Dzięki pomocy finansowej uczelni na każdym grobie studenci położyli kwiat i znicz. Uczelnia udostępniła studentom także mikrobus i narzędzia pracy.

Akcja studentów zyskała rozgłos medialny – donosiła o nim wroclawska prasa, a także telewizja lokalna i ogólnopolska.

W akcji uczestniczyli studenci: Adrian Jaworski, Piotr Kautyka, Krzysztof Książek, Aleksander Kucharczyk, Marcin Lau, Tomasz Malinowski, Aleksandra Niedzielska, Katarzyna Sawa, Sebastian Szajba,

Adam Szylo, Agata Szylo i Michał Szwejdo.

SOXS

Studencka Odwoławcza Komisja Stypendialna ukonstytuowała się w składzie:

1. Artur Ochmański (W-2) – przewodniczący,
2. Magdalena Bąk (W-10),
3. Katarzyna Byczek (W-1),
4. Sylwester Gawlikowski (W-4),
5. Elżbieta Kołtun (W-3).

FA ŻYJE!

Ogólnopolski miesięcznik Forum Akademickie ukazuje się znów po przerwie spowodowanych trudnościami z pozyskaniem ministerialnej dotacji. Pojawiły się zaległe trzy numery 4, 5-6 i 7-8, a w nich doniesienia także i z Politechniki Wroclawskiej. W ostatnim z wymienionych numerów znajdujemy obszerny tekst prof. Ludwika Komorowskiego „Jak pomagamy rozdając” krytycznie oceniający sposób wykorzystywania funduszu pomocy materialnej dla studentów. Omówiono tu kwestie regulaminów, stypendiów socjalnych i placonych za wyniki w nauce, domów studenckich i stołówek. Autor spożytkował bogactwo doświadczeń z pełnionej funkcji prorektora ds. studenckich. Studentom i pracownikom życzymy miłej lektury, a cenionemu piśmu – stabilizacji.

ERRATA

W poprzednim numerze „Pryzmatu” błędnie podaliśmy skład Konwentu Uczelnianego Samorządu Studenckiego.

Oto nazwiska wszystkich członków KUSS:

- Krzysztof Maj (W-8) – przewodniczący
- Adrian Jaworski (W-4)
- Piotr Jeziorski (W-4)
- Wojciech Karaś (W-11)
- Jan Wilk (W-10)
- Hubert Mielniński (Filia Legnica)
- Michał Skalny (W-9)

* * *

W numerze 159 „Pryzmatu” na str. 34 wśród przedstawionych na zdjęciu uczestników konferencji „Recykling tworzy sztucznych” (obok prof. J.Zwoździaka i dra Marka Kozłowskiego) znajduje się **dr hab. Jerzy Kaleta**.

Z S E N A T U

II posiedzenie Senatu

(24.10.2002)

Posiedzenie odbywało się w oddanej świeżo do użytku nowej Sali Posiedzeń Senatu (s. 241 A-1). **JM Rektor** pogratulował osobom odpowiedzialnym za realizację prac: projektantowi dr nż. arch. **Bogusławowi Wowrzecze**, panu **Januszowi Makowskiemu** z firmy Alfa-Dach i wicedyr. **M.Ostrowskiemu**.

Jak się okazało, podjęta przez rektora **A.Mulaka** decyzja, by stworzyć senatorom wygodniejsze warunki obrad, nie nadała za zwiększającym się składem Senatu PWr. Stąd na posiedzeniu, przy pełnej frekwencji, było mimo wszystko dość ciasno.

• Senat uczcił pamięć zmarłych prof. **Zbigniewa Matheisla** i prof. **Juliusza Mrozowicza**.

• Senat zatwierdził wnioski o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr: dr.hab.inż. **Janusza Dobesza** (W-1), dr.hab.inż. **Mariusza Szechińskiego** (W-2), dr.hab.inż. **Grażyny Gryglewicz** (W-3), dr.hab.inż. **Józefa Błachni** (W-9), dr.hab.inż. **Stanisława Danileckiego** (W-9), dr.hab.inż. **Krzysztofa Sibliskiego** (W-9), dr.hab. **Antonię Mitusia** (W-11) i dr.hab. **Tadeusza Radzika** (W-11).

• oraz wnioski o ponowne mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego: dr.hab.inż. **Włodzimierza Brząkały** (W-2) i dr.hab.inż. **Zygmunta Hasiewicza** (W-4).

• Prorektor **T.Więckowski** zwrócił się o zaopiniowanie kandydata na kierownika Centrum Biomonitoringu, Biotechnologii i Ochrony Ekosystemów Dolnego Śląska. Rada Centrum, która zgłasza kandydaturę, rekomendowała dotychczasowego szefa – prof. **Mariana Kochmana**. Jest on zatrudniony (jako emeryt) na rok na 1/4 etatu, stąd wniosek o mianowanie dotyczy też rocznego okresu. Senat zaopiniował pozytywnie ten wniosek. W dyskusji prof. **W.Kollek** zaproponował, by debatę na temat centrów i ich kadry połączyć z analizą kosztów ich działalności. Jak bowiem stwierdził, nie wiadomo, czy stać nas na centra, gdy wydziały mają trudności.

JM Rektor odpowiedział, że finanse centrów są znane, gdyż były opisane w wydatkach Prorektora ds. Nauki.

Prof. **D.J.Bem** przypomniał, że WCSS – jako zobligowane do corocznego przedstawiania rozliczenia swojej działalności – może z łatwością zaprezentować szczegółowy swojego budżetu.

• Sprawa planu rzeczowo-finansowego na rok 2002 powróciła ze względu na brak quorum na wcześniejszym posiedzeniu. Przewodniczący komisji ds. Organizacji i Finansów prof. **E.Rafajłowicz** wniósł o zatwierdzenie planu, który przedstawiono już na posiedzeniu czerwcowym, a więc w połowie roku budżetowego. Stąd wniosek, że trzeba

zaczynać takie prace z dużym wyprzedzeniem. Senat zatwierdził plan (63:0:1).

• Podjęto żmudną procedurę wyboru składów Komisji Dyscyplinarnych na kadencję 2002-2005: dla Nauczycieli Akademickich, dla Studentów i Odwoławczej dla Studentów.

Zatwierdzono skład Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich. Będą ją tworzyć:

– profesorowie zwyczajni: **Dionizy Dudek** (W10), **Monika Hardygóra** (W6),

– profesorowie nadzwyczajni: **Wojciech Czarczyński** (W12), **Ewa Marcinkowska** (W2),

– doktorzy habilitowani nie będący profesorami: **Ewa Skubalska-Rafajłowicz** (W4), **Andrzej Ubysz** (W2),

– pozostali nauczyciele akademicy: **Aldona Dereń** (W8), **Lucyna Górcka** (W3), **Andrzej Jarzabek** (W4), **Maria Jędrusik** (W9), **Barbara Juroszek** (W11), **Jolanta Maćkiewicz** (W7).

Skład Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów zostanie ostatecznie ustalony na następnym posiedzeniu Senatu.

Dotychczas zatwierdzono następujących członków Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów wybranych z grona nauczycieli akademickich zgłoszonych przez wydziały: dr.hab. **Jadwiga Brzuchowska** (W1), dr **Wiesław Derlukiewicz** (W10), mgr **Piotr Jadwiszczak** (W7), prof.dr.hab. **Jerzy Józefczyk** (W8), dr.hab. **Małgorzata Komorowska** (W11), dr **Jerzy Kuś** (W9), dr **Adam Krzywaźnia** (W4), dr **Tadeusz Lewandowski** (W10), dr **Elżbieta Liber-Madziarz** (W6), dr.hab. **Zygmunt Sadowski**, prof.nadzw (W3), dr **Izabela Mironowicz** (W1), dr **Jacek Misiński** (W7), dr **Sławomir Misztal** (W9), dr **Gabriela Paszkowska** (W6), dr.hab. **Krzysztof Piękowski** (W5).

Z grona studentów wybrano:

– na członków Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów: **Andrzej Danielewicz** (W8), **Andrzej Kędziorę** (W3), **Damiana Kozioła** (W11), **Marcina Krocza** (W3), **Mateusza Molasego** (W8) i **Tomasza Tuzinkiewicza** (W8).

– na członków Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów: **Adama Bałachowskiego** (W5), **Jarosława Krysiaka** (W5), **Marcina Laua** (W4) i **Grzegorza Mosiołka** (W4).

• Zatwierdzono w głosowaniu kandydaturę **Dominika Leszczuka** do Uczelnianej Komisji Wyborczej. Został on wybrany przez senatorów studenckich jako przedstawiciel studentów w UKW.

• Ze względu na odejście na emeryturę prof. **Zdzisława Jurkiewicza** Wydział Architektury wystąpił z wnioskiem o przekształ-

cenie Katedry Rysunku, Malarstwa i Rzeźby w Wydziałowy Zakład Rysunku, Malarstwa i Rzeźby. Uzyskano akceptację pracowników katedry dla tej zmiany. Senat zatwierdził wniosek (59:0:0).

• Mgr **J.Ąbka** (S'80) zgłosił interpelację dotyczącą sprzedaży ośrodka przy ul. Chopina (pytał, czy uzgodniono sprawę z Samorządem Studenckim i czy właściwie wyznaczono składniki decydujące o wartości obiektu). Ponieważ jednak decyzję tę podjął już dawno Senat PWr, a wspomniany związek zawodowy zrezygnował właśnie formalnie z posiadania reprezentacji na naszej uczelni, nie ma formalnych podstaw do rozpatrywania tej interpelacji.

• Dr **Z.Okraszewski** poinformował, że otwarto właśnie po remoncie prawe skrzydło ośrodka przy ul. Chopina.

• Prof. **A.Grzech** zachęcił członków Senatu do korzystania z systemu elektronicznej wymiany dokumentów, który ma wspomagać pracę Senatu.

• **JM Rektor** poinformował, że:

– Na stronach internetowych MENiS pojawił się dokument „Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do roku 2010”. Stąd prośba o uwagi, które można przekazywać do Kancelarii Rektora, by na listopadowym posiedzeniu można było przedstawić syntezę tych uwag. Pierwszą ocenę „Strategii..” sformułowała już KRPUT podczas posiedzenia w Łodzi.

– PWr była wizytowana przez przedstawicieli Państwowej Komisji Akredytacyjnej i Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych. Oceniono kształcenie na kierunkach: *Mechanika i budowa maszyn* (Wydz. Mechaniczny i Mechaniczno-Energetyczny), *Elektrotechnika* (Wydz. Elektryczny) i *Informatyka* (Wydz. Elektroniki oraz Informatyki i Zarządzania). Wstępna ocena jest korzystna dla PWr.

– Po wyborach w komisjach senackich skład Prezydium Senatu jest następujący:

prof. **Janusz Szafran** (Komisja ds. Akademickich, Rozwoju Kadry i Etyki),

prof. **Aleksander Weron** (Komisja ds. Badań Naukowych i Współpracy z Gospodarką)

prof. **Ewaryst Rafajłowicz** (Komisja ds. Organizacji i Finansów),

prof. **Adam Grzech** (Komisja ds. Rozwoju i Integracji Europejskiej),

prof. **Elżbieta Trocka-Leszczynska** (Komisja ds. Studiów i Studentów),

prof. **Jerzy Zdanowski** (Komisja Oceniająca);

– Uczelnia zamówiła Mszę św. za zmarłych pracowników (odbyła się ona 8 listopada w kościele przy ul. Wittiga).

JM Rektor zapoznał zebranych z planowanym na 13-15 listopada przebiegiem uroczystości Święta Nauki i jubileuszu UW.

Następne posiedzenie Senatu odbędzie się 28 listopada o godz. 14.00. (mk)

Obchody ...

Dokończenie ze strony 3

Narodowy im. Ossolińskich, tutaj została przywrócona milionom zwiedzających Panorama Raławicka, a od roku także kunsztowna „Panorama Plastyczna Dawnego Lwowa”. Tu, we Wrocławiu stoi pomnik Aleksandra Fredry przeniesiony z Placu Akademickiego we Lwowie, na cmentarzu na Sępolnie znajduje się „pomnik Orłąt Lwowskich” odsłonięty 11 listopada 1991 roku. Na terenie Politechniki postawiono pomnik ku czci polskich profesorów lwowskich uczelni, bestialsko zamordowanych przez hitlerowców. Tutaj bowiem środowisko akademickiego Lwowa w poszukiwaniu domu i przyszłości zaczynało nowe życie, kontynuowało naukową i akademicką działalność. Nasi Mistrzowie przywieźli polskie korzenie i pamięć dla swoich kolegów i Mistrzów. Dziś przywołujemy rozległą tradycję akademicką Lwowa i wieloraki dorobek naukowy i kulturowy lwowskich uczonych. Dzielimy się tą tradycją z innymi ośrodkami akademickimi, a szczególnie z Politechniką Śląską w Gliwicach. Szczycimy się, że korzenie akademickie naszej Uczelni sięgają w naukach technicznych Politechniki Lwowskiej, a w naukach ścisłych i przyrodniczych – Uniwersytetu Jana Kazimierza.

Powojenny Uniwersytet i Politechnika powstawały na gruzach Wrocławia, odbudowywane przez Grupę Kulturalno-Naukową pod kierunkiem Profesora Kulczyńskiego, przybyłą z Krakowa już w dzień po kapitulacji oraz wnet utworzoną Straż Akademicką. Wszystkim pionierom akademickiego Wrocławia, a szczególnie członkom Straży Akademickiej Politechniki i działaczom Bratniej Pomocy składam najniższe ukłony i wyrazy głębokiego szacunku. Chylę czoła przed Waszymi dokonaniem w służbie dla Politechniki i pod kierunkiem zarządzającego Politechniką ówczesnego Inżyniera Dionizego Smoleńskiego (później, najrzewniej wspomnianego rektora i jednego z pierwszych doktorów honoris causa Politechniki). Urzeczony wspomnieniami Profesora Zdzisława Samsonowicza, niedawno opublikowanymi staraniem naszej Oficyny i z inicjatywy Stowarzyszenia Absolwentów, przytoczę, jak Inżynier Dionizy Smoleński witał chętnych do Straży Akademickiej Politechniki : „*Będę od Was wymagał pracy przez 24 godziny na dobę. W zamian za to nie dostaniecie nic prócz pomieszczenia do chwilowego zamieszkania, które musicie sobie sami urzą-*

dzić. Zastanówcie się, czy moja propozycja Wam odpowiada.” Potem, po latach, już jako Rektor, wspominał te czasy, napisał o członkach Straży Akademickiej Politechniki „*...Pamiętam, jak późnym wieczorem wyciągnęli mnie z domu, aby pokazać świetny mikroskop znaleziony pod zwalami rupieci... Potrafili nastroić się na panujący w Politechnice ton ideowości i pracy. Mogą być dumni ze swej służby w Straży, jak Uczelnia jest dumna z nich.*”. A ja dodam, że dumna do dziś!!!!

Dzisiejsza Politechnika Wroclawska ma za sobą 57 lat powojennej historii, okresy intensywnego rozwoju. Przez lata te stała się jedną z najlepszych uczelni technicznych w Kraju. Pomimo wielu ograniczeń wewnętrznych i zewnętrznych Politechnika stale stanowi standardy wykształcenia technicznego i wyczuwa kierunki rozwoju. Obecnie przed Politechniką stają wyzwania wykraczające poza nasz Kraj, chodzi o poczesne miejsce Uczelni na mapie edukacyjnej Europy. Tak jak i w przeszłości, pozycja ta zależeć będzie w dużym stopniu od woli i wysiłku naszej społeczności, różniące się poglądami na otoczenie, ale zgodnej w traktowaniu Politechniki jako wspólnego dobra. Składam serdeczne podziękowania całej społeczności akademickiej, pracownikom i studentom, za pracę i naukę, która przynosi chwałę i dobre imię Politechnice. Ufam głęboko, że klimat akademickich uroczystości dodaje nam wszystkim siłę, entuzjazmu do wypełniania naszych obowiązków wobec społeczeństwa i optymistycznych wizji przyszłości; ufam też, że zapał ten zostanie dostrzeżony w społeczeństwie i przyczyni się do większego uznania dla dokonań nauki i szkolnictwa wyższego w naszym Kraju.

Szanowni Państwo,

Świętowanie to przywilej, a zarazem okazja do wyrażania wdzięczności, zaś sztuka świętowania nierozzerwalnie wiąże się z umiejętnością wyrażania tej wdzięczności. Jakże ważny jest zatem akademicki ceremoniał, który zachował się w naszej tradycji i podpowiada, jak uhonorować zasługi, jak wyrazić podziękowanie i uznanie. Każda uczelnia wnosi do tej tradycji coś drobnego, innego, specyficznego. Dzisiejsze, uroczyste posiedzenie Senatu Politechniki jest poświęcone tradycji honorowania tytułem doktora honoris causa dwóch znakomitych uczonych, ale i też nowszego, naszego zwyczaju – odznaczenia *Medalem za zasługi dla Politechniki Wroclawskiej* przyznanego rektorom naszej Uczelni ubiegłych kadencji. Ufam, że siła tradycji akademickiej i korzeni naszej

Uczelni doda wagi i splendoru dzisiejszym wyróżnieniom.

Z okazji Święta Politechniki wyrażamy nasze podziękowania pracownikom Uczelni. Składam serdeczne gratulacje licznemu gronu pracowników Politechniki, którzy zostali wyróżnieni wysokimi odznaczeniami państwowymi, Krzyżami Komandorskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a w dniu wczorajszym – Złotymi, Srebrnymi i Brązowymi Krzyżami Zasługi, przyznanymi przez władze państwowe. Jest to wyraz wdzięczności za pracę i oddanie Uczelni, naszemu Regionowi i Krajowi. Serdecznie gratuluję nauczycielom akademickim, którzy wypełniając misję Uczelni w nauczaniu i kształtowaniu umysłów zostaną dziś uhonorowani Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Gratuluję raz jeszcze pracownikom i przyjaciółom Politechniki, którym miałem przyjemność wręczyć Złote Odznaki Politechniki, symbol uznania za pracę i przywiązanie do politechnicznej rodziny.

Szanowni Państwo,

W tym odświętnym dniu, w imieniu Wysokiego Senatu i swoim, składam na ręce Magnificencji Rektorów serdeczne pozdrowienia dla całej społeczności akademickiej naszego Kraju i życzenia wspólnej troski o najwyższe wartości – kształtowania szlachetnych charakterów wykształconych i świątłych obywateli Europy.

Szczególnie serdeczne życzenia kieruję do JM Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego. Z okazji jubileuszu 300-lecia Uniwersytetu, składam Panu Rektorowi, Wysokiemu Senatowi oraz całej wspólnocie uniwersyteckiej wyrazy szacunku i uznania. Społeczność Politechniki obchodzi jubileusz Uniwersytetu w poczuciu akademickiej wspólnoty. Choć dzisiaj stanowimy formalnie niezależne organizmy, ufam, że siłę i znaczenie naszego środowiska zaznaczymy codzienną współpracą, za co składam społeczności Uniwersytetu serdeczne podziękowania. W imieniu Senatu i społeczności akademickiej Politechniki składam najlepsze życzenia rozkwitu i sukcesów w wypełnianiu misji Uniwersytetu – ośrodka myśli naukowej i formującego ludzi wszechstronnych.

Pozdrawiam bardzo serdecznie całą społeczność akademicką Politechniki, profesorów, młodszych pracowników nauki, pracowników obsługi administracyjnej i technicznej, studentów. Proszę przyjąć najserdeczniejsze życzenia pomyślności, osobistego szczęścia i powodzenia we wspólnych wysiłkach w badaniach naukowych, nauczaniu i uczeniu się. Aby wypeł-

nianie naszej społecznej misji przyniosło każdemu z nas wiele satysfakcji, a Politechnice chwałę. I, już na zakończenie, trawstując nieco słowa Profesora Kazimierza Idaszewskiego na balu pożegnalnym dla Straży Akademickiej Politechniki, w grudniu 1945 roku, pragnę powiedzieć:

INO TYLKO, PANIE I PANOWIE,
WZNOWSZE TOAST:

**JAKA POLITECHNIKA JEST TO
JEST – I NIECH ŻYJE !!!!!!!**

Medale PWr i doktoraty honoris causa

Dwaj byli rektorzy otrzymujący Medale PWr to postaci dobrze znane w środowisku uczelni. Ich drogi życiowe i spojrzenie na świat wydają się równie odmienne jak dziedziny, które uprawiają. Poproszony o zabranie głosu prof. Kasprzak dostrzegł jednak, że łączy ich silny, wielopokoleniowy związek z Politechniką. Oto kolejne pokolenia noszące rektorskie nazwiska wkraczają na drogę kariery zawodowej właśnie w murach tej uczelni.

(Sylwetki obu panów profesorów zaprezentujemy odrębnie.)

Doktorat honoris causa dla prof. Andrzeja Burghardta był świadectwem jego młodego entuzjazmu dla uprawianej dziedziny wiedzy. Podkreślił to zresztą w laudacji prof. P.Kafarski mówiąc, że:

„Pana Profesora Andrzeja Burghardta, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk, niektórzy z jego kolegów nazywają *chorążym polskiej inżynierii chemicznej*. A to dlatego, że pod niesionym przez niego sztandarem tej dyscypliny naukowej gromadzą się zarówno jej wielcy rycerze, jak i początkujący adepti. Że tytuł *chorążego* jest jak najbardziej zasłużony, świadczy nie tylko poważny dorobek naukowy Profesora, nie tylko to, że wypromował wielu doktorów i doktorów habilitowanych, a nawet nie to, że kilku jego wychowanków uzyskało tytuł profesora, ale przede wszystkim fakt, że był on recenzentem 43 wniosków profesorskich, 44 prac habilitacyjnych i 40 doktoratów. Słowem, Profesor Andrzej Burghardt jest uznawany w środowisku naukowym za autorytet największy – żeby nie rzec ostateczny.

Profesor Andrzej Burghardt urodził się w roku 1928 w Falenicach, ale całą swoją karierę zawodową i naukową związał z Gliwicami, w szczególności z Politechniką Śląską i Instytutem Inżynierii Chemicznej Polskiej Akademii Nauk. Nie dziwi zatem fakt, że uzyskał on dwa lata temu godność *doktora honoris causa* Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Profesor Andrzej Burghardt jest uznanym, światowej sławy, wybitnym uczonym z dziedziny inżynierii chemicznej. Twierdzenie to legitymuje nie tylko wybitny dorobek naukowy Profesora, ale również fakt, że współpracował on z najlepszymi ośrodkami naukowymi w tej dziedzinie, takimi jak Uniwersytety w Karlsruhe, Stuttgarcie, Monachium, Erlangen, Münster, oraz ETH w Zurichu i Uniwersytetem Kalifornijskim. Wyniki swoich prac prezentował, między innymi, na zaproszenie ośrodków z Anglii, Włoch, Niemiec, Belgii, ZSRR, Japonii i Stanów Zjednoczonych. Jest zatem Profesorem uczynnym cieszącym się olbrzymim uznaniem polskiego i zagranicznego środowiska naukowego, twórcą szkoły związanej z teorią reaktorów chemicznych, a jednocześnie osobą, która swoją wiedzą i doświadczeniem chętnie dzieli się z kolegami po fachu. Zostało to wszystko docenione przez Rzeczypospolitą Polską. Władze naszego Kraju przyznały Profesorowi najwyższe odznaczenia państwowe.

Jest też Profesor Andrzej Burghardt uznanym dydaktykiem, a jego fundamentalny podręcznik „Podstawy Inżynierii Reaktorów Chemicznych” z powodzeniem służy kolejnemu pokoleniu studentów.

Związki Profesora z Wydziałem Chemicznym PWr, a w szczególności z Katedrą, a potem Instytutem Inżynierii Chemicznej Urzędzeń Ciepłych są bardzo bliskie, nie tylko przez współpracę naukową i recenzowanie prac na stopień naukowy, ale także przez to, że w latach 1993-1997 wykładał przedmiot „Reaktory Chemiczne” oraz prowadził ćwiczenia dla studentów inżynierii chemicznej.

Wydział Chemiczny Politechniki Wrocławskiej czuje się zatem wyróżniony mogąc przyjąć w swoje szeregi tak wybitnego uczzonego.”

Prof. Burghardt przedstawił swoją drogę do poznania wspaniałej, nowej dziedziny, jaką jest inżynieria procesowa mająca swe podstawy w chemii i fizyce atmosfery. Dziś rozszerza się o biochemię (biologię). To w tym obszarze badawczym dostrzeżono reakcje o charakterze oscylacyjnym (Bielousow, 1981), które przez 20 lat były przedmiotem sporu naukowego. Specjaliści z inżynierii chemicznej muszą mieć na względzie zjawiska zachodzące w układach aperiodycznych określane jako „efekt motyla”. Podstawy teoretyczne tej dziedziny wciąż zmieniają się, a zastosowania sięgają od technologii żywności do mikroelektroniki.

Słuchacze byli pod wrażeniem młodego entuzjazmu mówcy, a JM Rektor podsumował: *Jak tu nie wierzyć, że profesorowie, a zwłaszcza nasi doktorzy*

honoris causa żyją nauką?

Podobnie entuzjastyczną osobowością jest prof. Ryszard Tadeusiewicz. Jak powiedział prof. T. Więckowski, choć związany z AGH, studiował także na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej, zgłębiał także, choć mniej formalnie, matematykę. Jego główną dziedziną jest informatyka, z której ma bogaty dorobek. Jest autorem ponad 450 pozycji, redagował prace, tłumaczył. Zajmował się sieciami wizyjnymi, sieciami neuronowymi (od lat 70.), biocybernetyką. Uzyskał członkostwo PAN, PAU i innych.

Prof. Tadeusiewicz powiedział w swoim wystąpieniu, że dziedzina, którą przede wszystkim uprawia, to biocybernetyka. Jest fascynująca jako rodzaj pomostu między naukami. Implementuje technikę na gruncie nauk. Nauka rodzi się z marzenia. Ludzie, którzy marzyli o lataniu, nie znali zasad rządzących nim, ale naśladowali ptaki (a więc systemy, które dysponowały tą umiejętnością). Dziś ludzie marzą o stworzeniu sztucznej inteligencji. Obecne komputery, choć są znacznie doskonalsze od liczydeł, są w linii prostej ich potomkami. Bardzo im daleko do naśladowania zachowań myślącej istoty. Naukowcy nie dysponują jeszcze teorią ani wiedzą pozwalającą odtworzyć mózg, ale naśladowują zachodzące w nim procesy. Sieci neuronowe to jeszcze bardzo skromne naśladownictwo. Pracuje się nad strukturami wielkości główki od szpilki. Tym bardziej budzi zdumienie, co skłoniło naturę, by wyposażyć człowieka w 100 mld komórek, z których każda jest biologicznym mikroprocesorem. Ten organ jest zdolny do analizy nieznanych sytuacji i kreowania nowych bytów (produktów wyobraźni).

Cieszę się – powiedział prof. Tadeusiewicz – że przyszło mi żyć w tak ciekawych czasach i zajmować się tak wspaniałymi problemami, a w nagrodę zostać doktorem honoris causa Politechniki Wrocławskiej. Bo urodziłem się w Środzie Śląskiej i moje serce jest tutaj!

Prof. Luty uśmiechnął się i odparł: *„Chciałoby się zapytać: cóż Pan robi w Krakowie, Panie Profesorze???”*

Cała uroczystość, również dzięki występom Akademickiego Chóru PWr i Orkiestry Symfonicznej Zespołu Szkół Muzycznych im St. Moniuszki w Wałbrzychu pod dyrekcją Małgorzaty Sapiiechy-Muzioł wzbudziła uznanie gości.

Msza i koncert

Wieczorem 13 listopada odbyła się tradycyjna Msza Św. w intencji pracowników PWr, którą celebrował ks. bp. Jan Tyrawa.

lię w imieniu całej społeczności akademickiej.

Po Mszy Św. wystąpił Chór Kameralny „Consonanza” pod dyrekcją Marty Kierskiej-Witczak. (był to zarazem koncert habilitacyjny II-go stopnia pani Dyrygent). Chór zaśpiewał wiele dawnych (XII – XX w) pieśni, były to utwory o różnym charakterze, od religijnych po biesiadne, oparte głównie na chorale gregoriańskim. Niektóre z nich wykonano z towarzyszeniem orkiestry Altii Stromenti pod kierownictwem Leszka Firka i Zespołu Instrumentów Średniowiecznych pod kier. Tomasza Dobrzańskiego.

Uroczyste posiedzenie KRUWiO

miało miejsce 14 listopada w Auli Leopoldinie. Piszemy o tym odrębnie.

Podczas homilii przywołał postać patrona 15 listopada – Święta Nauki Wrocławskiej – św. Alberta Wielkiego, zwanego ojcem nowożytnej nauki europejskiej. Przypominał, że dzięki filozofii chrześcijańskiej, która głosiła fundamentalne prawdy o transcendencji Boga i autonomii stworzenia, a przede wszystkim człowieka, jako istoty wolnej, możliwy był rozwój nowożytnej nauki. Właśnie w czasach Alberta Wlk, w XII i XIII wieku, zrodziła się myśl budowania uniwersytetów, gdzie mogły się rozwijać nauki autonomiczne, a u ich podstaw leżały aprioryzm i doświadczenie. Z czasem, w miarę rozwoju nauka zaczęła się odrywać od refleksji filozoficznej, od pytań o prawdę i dobro. Stwierdzono nawet, że prawda jest nie do poznania. W ten sposób dzisiaj na jednym uniwersytecie mogą obok siebie istnieć dwa instytuty: jeden pracuje nad tym, jak człowieka ratować, drugi – nad tym, jak go zniszczyć.

Ks. Biskup wezwał do przywrócenia nauce jej pierwotnego sensu – służby człowiekowi. Przypominał o tym, że naukowcy powinni być siłą intelektualną kształtującą społeczeństwo, także w wymiarze moralnym. Jest to niezbędny warunek, by społeczeństwo doceniło uniwersytet i naukę. Życzył także uczelniom niezależności od nacisków zewnętrznych i wspominał tych ludzi nauki, przede wszystkim profesorów środowiska lwowskiego, którzy już odeszli, a którzy tworzyli tu po wojnie naukę polską.

JM. Rektor PWr podziękował ks. Biskupowi za posługę duszpasterską i homi-

Pod Pomnikiem

Uroczystość złożenia kwiatów pod pomnikiem Martyrologii Profesorów Lwowskich zgromadziła szczególnie dużą liczbę delegacji. Przemówienie wygłosił JM Rektor PWr.

Przemówienie Przewodniczącego Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia Szanowni Państwo, zani uczestnicy tej podniosłej uroczystości!

NASZ LOS PRZESTROGA – ten napis, głęboki w swej treści, odczytujemy co-roczenie i corocznie dostrzegamy w nim znaczenie przeszłości, ale i przestrogę dla terażniejszości !!!

To tutaj, we Wrocławiu, stoi Pomnik ku czci polskich profesorów lwowskich uczelni bestialsko zamordowanych przez hitlerowców. Tutaj bowiem środowisko akademickiego Lwowa w poszukiwaniu domu i przyszłości zaczynało nowe życie, kontynuowało naukową i akademicką działalność. Nasi Mistrzowie przywieźli ducha Lwowa, polskie korzenie, akademicką tradycję, przywieźli też pamięć swoich kolegów i Mistrzów. Dziś, w Święto Nauki Wrocławskiej, akcentujemy te związki oraz odniesienie do całego dziedzictwa intelektualnego i duchowego akademickiego Lwowa. Przywołujemy rozległą tradycję akademicką Lwowa i wieloraki dorobek naukowy i kulturowy lwowskich uczonych; patrio-

tyzm i wierność Polsce mieszkańców Lwowa; wreszcie ogromniszczeń i cierpień zadanych temu miastu przez dwa systemy totalitarne.

Stoimy przed pomnikiem, szarym, wtopionym w skromną zielen, milczącym symbolem tragedii; osobistej tragedii pomordowanych profesorów i ich rodzin, tragedii środowiska akademickiego i tragedii Narodu. Pierwszym aresztowanym, już 2 lipca 1941 roku, w trzy dni po zajęciu Lwowa przez hitlerowców, był Kazimierz Bartel, profesor Politechniki Lwowskiej – zginął rozstrzelany o świcie 26 lipca. W dniu 4 lipca 1941 roku o świcie hitlerowcy zamordowali grupę co najmniej 38 osób, w tym dwudziestu jeden profesorów i siedemnastu członków ich rodzin. Zbrodnia masowego mordu profesorów lwowskich miała miejsce na Wzgórzach Wóleckich, w śródmieściu Lwowa, gdzie stoi skromny, symboliczny pomnik w kształcie krzyża ... ale bez tablicy.

Czyżby Lwów nie zawdzięczał swej przeszłości tym właśnie wielkim ludziom, którzy zostali w tak bestialski sposób zamordowani? Czy nie zasłużyli sobie na pamiątkową tablicę ???

Tym ważniejsza jest więc nasza pamięć, a szczególnie ta okazywana przez młodzież akademicką. Doniosłym wyrazem tego była ubiegłoroczna „Akademicka Wyprawa do Lwowa”, w sześćdziesiątą rocznicę mordu profesorów lwowskich, zorganizowana pod patronatem rektorów Uniwersytetu Jagiellońskiego i Politechniki Wrocławskiej, a patronatem honorowym Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

Pomnik, przed którym stoimy, jest tragicznym symbolem bestialskiej przebiegłości hitlerowskiego najeźdźcy, który mordując kwiat intelektualistów polskich chciał odciąć Naród od korzeni swej mocy i przyszłości – skazać na nicność. Pochylając nasze głowy i oddając hołd pomordowanym profesorom, odczytujemy sentencję „NASZ LOS PRZESTROGA” w głębokiej refleksji nad potrzebą stałego zaświadczenia o wartości nauki i kultury, którym nasz naród winien pierwszeństwo. Naród bez tych wartości – dziczeje. Umarli wyznaczają wartości żywym!!! Leopoldis docet.

Środowisko akademickie Wrocławia składa hołd i pozostawia w najgłębszej pamięci martyrologię profesorów lwowskich. Cześć Ich pamięci!!!

W tym samym czasie reprezentanci uczelni wrocławskich składali kwiaty pod tablicą przy zbiegu ulic Sądowej i Świebodzkiej, gdzie upamiętniono fakt więzienia tu w 1939 roku przez Niemców profesorów uczelni krakowskich.

Wspomnienie**MAŁGORZATA BORAJKIEWICZ**

Małgosia Borajkiewicz była naszą dobrą koleżanką. Załatwiałyśmy z nią sprawy zawodowe – sprawnie i konkretnie. Nam, młodym wtedy pracownikom Administracji Uczelni, wskazywała swoim zachowaniem, jak należy rozmawiać z interesantami i jak troszczyć się o swoich szefów. Była pod tym względem wzorem niedoścignionym. Była kobietą elegancką i zadbaną – to może zaświadczyć każdy, kto ją spotykał w Sekretariacie Prorektora ds. Dydaktyki i na korytarzach Gmachu Głównego. Była też troskliwym pracownikiem – dbała o estetykę gabinetu i wygody kolejnych Prorektorów. Była wreszcie taką kobietą, o której mówi się „człowiek z klasą”. Pod tym pojęciem kryje się to, co nazywa się „kindersztubą”.

W 1990 roku odeszła na emeryturę. Odwiedzała nas w Uczelni, pamiętając o uroczystościach Inauguracji i Święta Politechniki, ze świeżo upieczonym ciastem – wspaniałym keksem lub jabłecznikiem szafranowym. W okolicach Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia pojawiała się z drobnymi upominkami i pięknie napisanymi życzeniami – zawsze bardzo refleksyjnymi. O dniu imienin każdej z nas pamiętała i przychodziła z pięknymi kwiatami.

W sposób niezwykle wytworny przyjmowała nas u siebie w domu. Wszystko potrafiła przygotować w drobnych szczegółach – by można było poczuć się jak na przyjęciu w ambasadzie. Z codziennych trosk i zabiegania w pracy mogłyśmy się przenieść w zaczarowany świat Małgosinego domu. Ponieważ to były najczęściej spotkania w czwartki – mówiłyśmy, że idziemy na „obiady czwartkowe do królowej Małgosieńki”.

Kochała piękno dawnych czasów, przyrodę, muzykę, poezję – kochała po prostu życie.

W 2001 r. zamiast życzeń imieninowych otrzymała ode mnie tekścik, w którym spróbowałam zawrzeć jej charakterystykę i jednocześnie podziękowanie. Oto on:

Bywają na tym świecie jeszcze Damy
i my wśród nas taką mamy!

Małgosia, gdy w bramy Uczelni wchodziła
krokiem majestatycznym – to zawsze zachwycała
harmonią stroju i uczesania,
spojrzeniem, sposobem powitania.
W rozmowach nie było możliwości
by głos podniosła wobec interesantów gromady,
była wychowawcą i opiekunką młodości
przekazując studentom dobrych zachowań zasady.
Pod Jej skrzydłami troskliwości
Prorektorów od spraw Dydaktyki wielu
mogło swój urząd dobrze sprawować –
załatwiać sprawy i interesantów przyjmować,
bo było na czas wszystko przygotowane
a na końcu kawa lub herbata, pięknie podane
w filiżankach, na serwetkach wykrochmalonych,
z ciastem w domu świeżo upieczonym.

Małgosia zawsze nas zachwyca,
gdy w odświętnym stroju
u drzwi domu Swego nas wita
i wprowadza do tej świątyni nastroju.
Jej poczęstunek jest zawsze wyśmienity
a stół pięknie nakryty
świecami, serwetą białą i naczyniami
jeszcze z czasów, gdy jeździło się powozami.
Są też rozmowy o ludziach dalekich i bliskich,
gdy w tle dobrej muzyki sączy się nagranie.
Jest też Małżonek, którego choć nie widzimy,
pomoc Małgosia zawsze chwali a my cenimy.
Te spotkania są dla nas codzienności odmianą
dlatego w naszej pamięci na zawsze pozostaną!

Dopełnieniem tego obrazu Małgorzaty Borajkiewicz jest na pewno to wszystko, co mogliby dopowiedzieć: jej najbliżsi, przyjaciele, współpracownicy i każdy, kto Ją znał.

Małgosiu, nasza Czarodziejko szarej rzeczywistości –
będzie nam Ciebie bardzo brakowało.

Alicja Samołyk

Wspomnienie o Mirosławie Szreterze. doktorze nauk technicznych, adiunkcie Politechniki Wrocławskiej

Mirek

Z Mirkiem zetknąłem się po raz pierwszy na początku roku akademickiego 1958/59. Byłem wówczas asystentem w Katedrze Elektroniki na Wydziale Łączności Politechniki Wrocławskiej, a Mirek wraz z grupą kolegów z IV roku studiów wybrał jako swoją specjalność właśnie elektronikę utożsamianą ówczesnie z lampami elektronowymi. Ma-

gneselem przyciągającym studentów na tą specjalność był też niewątpliwie kierownik Katedry – prof. Wiesław Barwicz – wybitny specjalista z zakresu technologii lamp elektronowych z długoletnią praktyką przemysłową, zapoczątkowaną jeszcze w okresie międzywojennym.

Grupy studenckie nie były w tych czasach zbyt liczne i rzadko przekraczały 10 osób. Stąd też dawne roczniki nie pozostały w mojej pamięci bezosobowe, a wręcz przeciwnie, mimo upływu lat, kojarzą się zawsze z konkretnymi nazwiskami i konkretnymi osobami. Rocznik Mirka był jednym z najlepszych w historii Katedry. Spośród 9 osób, które w 1961 r. ukończyły specjalność „lampy elektronowe” i uzyskały tytuły zawodowe magistrów inżynierów: Mirek Szreter i Michał Moraw pozostali na uczelni, Zbyszek Miniewski, Jan Rosiński, Krzysztof Stępień, Elżbieta Sokal i Jan Trombik podjęli pracę w uruchamianych wówczas Zakładach Lamp Elektronowych „DOLAM”, zajmując tam z czasem kierownicze stanowiska, a Krzysztof Baranowski, najbardziej może niespokojny duch w tym gronie, wybrał karierę dziennikarską licząc, iż ułatwi mu ona uprawianie żeglarstwa. W 1973 r. zrealizował zresztą jedno ze swoich wielkich marzeń i opłynął samotnie kulę ziemską na jachcie „Polonez”.

Jako student IV roku miał już Mirek ugruntowane zainteresowania i pasję. W szkole podstawowej należał do kółka radioamatorskiego i stamtąd też wyniósł swoją fascynację radiotechniką, co zdecydowało później o wyborze kierunku studiów. Podczas pierwszego roku studiów zapisał się natomiast do sekcji żeglarskiej AZS, a żeglowanie stało się jedną z wielkich pasji jego życia.

Przez wszystkie późniejsze lata Mirek nadal pozostał zapalonym radioamatorem, przy czym zainteresowania swoje rozszerzył o krótkofalarstwo. Udzielał się w Klubie Krótkofalowców LPŻ, miał swój numer nasłuchowy SP6-093, korzystał z radiostacji klubowych, a nawet brał udział w międzynarodowych zawodach krótkofalarskich. Licencję krótkofalowca i znak wywoławczy SP6 VWS uzyskał stosunkowo późno, bo dopiero w sierpniu 1992 r. Swoją wiedzę i umiejętności w tym zakresie wykorzystał jednak znacznie wcześniej. Związany emocjonalnie z ruchem solidarnościowym pełnił w okresie stanu wojennego, a nawet nieco wcześniej, rolę nieformalnego eksperta tej organizacji związkowej. Budował radioodbiorniki do podsłuchu radiostacji używanych przez milicję i służbę bezpieczeństwa, konstruował wykrywacze

podsluchu, a nawet osobiście likwidował urządzenia podsłuchowe ukryte w ścianach, podłogach i gniazdkach radiowych u wielu, nieraz bardzo ważnych, osób. Jego dziełem był również miniaturowy odbiornik, przemycony w smalcu do więzienia, dla jednego z ówczesnych przywódców Solidarności. Pamiętając o początkach swojej pasji radioamatora przez wiele lat prowadził też Mirek kółko zainteresowań elektroniką w XIV Liceum Ogólnokształcącym.

Prawdziwą, bodaj największą pasją Mirka było jednak żeglarstwo. Z Krzyskiem Baranowskim znali się i przyjaźnili jeszcze ze szkoły podstawowej. Razem też rozpoczęli karierę żeglarską. W 1960 r. Mirek zdobył tytuł Akademickiego Wicemistrza Polski w klasie „Słonka”. Miał już wówczas stopień sternika jachtowego i kariera żeglarska stała przed nim otworem. Nie poszedł jednak w ślady swojego przyjaciela, choć wiele czasu spędzał na przystani szkoląc adeptów żeglarstwa. Tam też poznał Hankę – swoją przyszłą żonę i towarzyszkę życia. Odtąd każdego roku razem spędzali część wakacji żeglując po jeziorach mazurskich. W ostatnich latach Mirek zainteresował się windsurfingiem i całkiem nieźle radził sobie na desce.

W roku 1958 minęło 10 lat od daty opatentowania tranzystora ostrzowego, a w roku 1961 – 10 lat od chwili zbudowania pierwszego tranzystora warstwowego. Zbliżał się kres ery lamp elektronowych, choć nikt nie zdawał sobie jeszcze sprawy ze skali i tempa nadchodzących przemian. Przemysł lampowy w Polsce rozwijał się dynamicznie, a Katedra Elektroniki z racji pozycji, jaką zajmował wówczas prof. Barwicz, była częścią zaplecza naukowego tego przemysłu. Cykl wytwarzania lamp elektronowych obejmował szereg procesów technologicznych, a pełna kontrola przebiegu tych procesów wymagała znajomości składu atmosfery gazów resztkowych podczas kolejnych operacji. Temat pracy dyplomowej Mirka związany był z tym właśnie zagadnieniem. W Przemysłowym Instytucie Elektroniki w Warszawie opracowano właśnie nowy typ spektrometru masowego o nazwie „omegatron”, a Mirek miał w ramach swojej pracy magisterskiej zbadać właściwości tego spektrometru, wprowadzić niezbędne udoskonalenia i wykonać jeden egzemplarz omegatronu dla potrzeb Katedry. Pracę wykonywał w Warszawie jako pracownik PIE i po jej zakończeniu, w marcu 1961 r., uzyskał tytuł zawodowy magistra inżyniera.

Już na ostatnim roku studiów i później, podczas wykonywania pracy dyplomowej zwróciliśmy uwagę na nieprzeciętne uzdolnienia Mirka. Był on urodzonym inżynierem, i to inżynierem o ukierunkowaniu technologicznym. Miał ten dar, który w każdym zawodzie określany jest często jako „iskra Boża”. Nic też dziwnego, iż krótko po ukończeniu studiów otrzymał propozycję pracy w Katedrze i w październiku 1962 r. rozpoczął swoją karierę naukową na stanowisku asystenta.

W latach sześćdziesiątych prowadziłem wspólnie z Mirkiem badania nad zimną emisją z katod pokrytych warstwą MgO. Pojawiły się bowiem realne możliwości zastąpienia energochłonnych termokatod katodami zimnymi, w których wykorzystuje się efekt autoemisji. Tej też tematyce poświęcił Mirek swoją pracę doktorską. Pracę obronił w 1968 r., jednakże wraz z gwałtownym rozwojem elektroniki półprzewodnikowej uzyskane wyniki straciły na znaczeniu. W kolejnych latach prowadziliśmy też wspólnie szereg prac dla przemysłu. Warto tu wymienić unikalne na owe czasy urządzenie do strefowego czyszczenia materiałów trudno topliwych prowadzonego przy pomocy wiązki elektronowej. Urządzenie to pracowało później przez wiele lat w Ośrodku Naukowo-Produkcyjnym Materiałów Półprzewodnikowych w Warszawie.

W 1968 r. wprowadzono istotne zmiany w strukturze organizacyjnej wyższych uczelni. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, w miejsce dotychczasowych katedr, stały się wówczas instytuty naukowo-dydaktyczne. Z połączenia Katedry Elektroniki, Katedry Technologii Sprzętu Elektronicznego i Katedry Konstrukcji Mechanicznych

utworzony został Instytut Technologii Elektronowej o dużym potencjale naukowym i technicznym. W owym czasie było już oczywiste, iż nie można kształcić elektroników na odpowiednim poziomie nie prowadząc równocześnie badań naukowych w zakresie elektroniki ciała stałego i technologii przyrządów półprzewodnikowych. Rzecz w tym jednak, że uruchomienie prymitywnych nawet technologii półprzewodnikowych wymagało znacznych nakładów finansowych, a środków na dydaktykę i badania naukowe zawsze brakowało.

Pod koniec 1972 r. w Instytucie zapadła ostatecznie decyzja o utworzeniu Zakładu Technologii Półprzewodników i powierzeniu Mirkowi funkcji jego kierownika. Przez następne 6 lat dokonał on rzeczy nieprawdopodobnej. Dysponując jedynie skromnymi środkami, pochodzącymi w znacznej mierze z dochodów własnych instytutu, stworzył pierwsze, a jak się później okazało jedyne w szkolnictwie wyższym, laboratorium technologii półprzewodników, i to na całkiem niezłym poziomie technicznym. Przypadało mu na czas szczególnie sprzyjający. Lata siedemdziesiąte były bowiem okresem ogromnych zakupów inwestycyjnych w skali całego przemysłu. Spore środki otrzymała również ówczesna Fabryka Półprzewodników TEWA, która w związku z tym musiała upłynnić stare i mało wydajne urządzenia, często za bezcen lub wręcz nieodpłatnie. Te sprzyjające okoliczności nie umniejszają jednak w żadnym stopniu zasług Mirka i jego najbliższych współpracowników: Bogusława Boratyńskiego, Bogdana Jankowskiego, Tomka Ohlego, Marka Panka, Andrzeja Sicińskiego i kilku innych jeszcze osób, które zrobiły później karierę zagranicą. Potrafili oni, często ze złomu i z uszkodzonych, bądź zdekompletowanych urządzeń stworzyć linie technologiczne przydatne nie tylko w procesie kształcenia, ale i podejmowanych na coraz większą skalę badań naukowych.

W r. 1979 zakończono prace związane z uruchamianiem laboratorium w specjalnie do tego celu zaadaptowanych pomieszczeniach. Mirek angażował się w to przedsięwzięcie bez reszty. Było to niewątpliwie dzieło jego życia i ogromny sukces całego zespołu, którym kierował. Był to jednak również punkt zwrotny w historii Instytutu. Od tej chwili można było podejmować badania w kierunkach najbardziej perspektywicznych dla rozwoju elektroniki oraz kształcić studentów na nowych, atrakcyjnych specjalnościach. W latach późniejszych, wraz z postępowaniem techniki, laboratorium było stale modernizowane i do dzisiaj cieszy się znakomitą opinią wśród krajowych i zagranicznych specjalistów. Stało się też ono z czasem „kuźnią” prac doktorskich i habilitacyjnych, nie wspominając już o pracach dyplomowych.

Po uruchomieniu laboratorium Mirek zaczął koncentrować swoje zainteresowania naukowe wokół tematyki związanej z mikrofalowymi przyrządami półprzewodnikowymi. Jednym z pierwszych i znaczących osiągnięć w tym zakresie było opracowanie pod jego kierunkiem krzemowych diod Schottkiego na pasma: L, S i X oraz diod GaAs z wyprowadzeniami belkowymi na częstotliwości do 18 GHz. W latach 1985-1990 korzystając z posiadanej aparatury technologicznej wyprodukowano w laboratorium kilka tysięcy takich diod dla celów specjalnych. Do znaczących osiągnięć zespołu kierowanego przez Mirka zaliczyć należy także opracowanie arsenowo-galowych tranzystorów na pasma mikrofalowe L, S i X oraz monolitycznego wzmacniacza mikrofalowego na pasmo S. Większość tych przyrządów przeznaczona była dla celów specjalnych i stąd też nie wszystkie wyniki prowadzonych badań mogły być publikowane.

Angażując się w prace badawcze, techniczne i organizacyjne na uczelni Mirek nie rezygnował z innych swoich zainteresowań. Wciąż był aktywnym krótkofalowcem i żeglarzem, a zimą, gdy zamarzały akweny, wyjeżdżał z rodziną i znajomymi na narty. Najpierw do Karpacza i Szczyrku, później na Słowację, a ostatnio w Alpy.

Z upływem lat doszły też nowe pasje i zainteresowania. Jedną z tych pasji była niewątpliwie turystyka samochodowa. Wszystko zaczęło się wprawdzie w 1959 r. od skutera „Peugeot”, ale później była już skoda „Oktawia” i popularny volkswagen „garbus”. Mirek lubił podróżować po Europie. Był świetnym kierowcą, znakomicie orientował się w terenie i w geografii zwiedzanych krajów. Swoje wyjazdy przygotowywał zawsze z niezwykłą skrupulatnością, studiując przewodniki, mapy i zasoby Internetu. Zwiedził wiele krajów, w tym Hiszpanię, Włochy i Francję. Wszedł nawet, wraz z Hanką, na najwyższy szczyt Alp – Mont Blanc bez przewodnika, z pożyczonymi rakami i czekaniem, którymi posługiwał się wtedy pierwszy raz w życiu.

Będąc zapałonym automobilistą wpadł też Mirek na pomysł zorganizowania rajdu samochodowego dla pracowników Instytutu. Pierwszy rajd o nazwie „Autotera” zorganizował wspólnie z Ireną Barycką w 1973 r. Trasa rajdu prowadziła drogami Dolnego Śląska i zakończyła się w Orłowcu, niedaleko Łądka Zdroju. Rajd okazał się znakomitym pomysłem i w następnych latach brały w nim udział również załogi z innych instytutów. Przez kilka lat „Autotery” odbywały się regularnie, a liczba uczestników stale wzrastała. Niestety, wkrótce pojawiły się kłopoty z paliwem i trzeba było z imprezy tej zrezygnować.

W latach siedemdziesiątych Mirek zaczął interesować się różdżkarstwem. Zupełnie przypadkowo odkrył u siebie pewne uzdolnienia w tym kierunku. W następnych latach systematycznie je rozwijał. Specjalizując się w wyszukiwaniu żył i cieków wodnych udzielał zupełnie amatorsko porad, gdzie wykopać studnię lub jak ustawić łóżka w nowym domu czy mieszkaniu. Kiedyś zwrócono się do niego z prośbą o odszukanie zaginionego psa. Po długich naleganiach zgodził się niechętnie i za pomocą swojego wahadła wskazał na planie miasta rejon, w którym poszukiwany pies miał się znajdować. Właściciele psa udali się na poszukiwania i już wkrótce znaleźli zabłąkanego zwierzę. Tyle tylko, że nie był to ich pies, choć tej samej rasy.

Wyniki swoich prac badawczych i inżynierskich zawarł Mirek w 55 publikacjach naukowych oraz w wielu niepublikowanych raportach. Dorobek ten był na pewno wystarczający do napisania pracy habilitacyjnej, a jednak Mirek pracy takiej nie napisał. Dlaczego? Dziś już się tego nie dowiemy. Może przeszkadzały mu rozliczne zainteresowania, może tracił zainteresowanie problemami z chwilą ich rozwiązania. Wiadomo, iż nie lubił pisać sprawozdań z wykonanych prac. Irytowała go też zawsze biurokracja, szczególnie ta, która zaczęła rozrastać się wokół prowadzonych badań.

W ostatnich latach wiele czasu poświęcał Mirek dydaktyce. Prowadził podstawowy dla studentów Wydziału Elektroniki wykład z zakresu przyrządów półprzewodnikowych. Uaktualniał stale program tego wykładu starając się dostosowywać go na bieżąco do zachodzących w tej dziedzinie burzliwych przemian. Do każdego omawianego tematu przygotowywał zestaw pomocniczych materiałów, które ułatwiały studentom prowadzenie notatek, bez odrywania ich uwagi od toku narracji. Wykłady jego cieszyły się dużą popularnością. Był wykładowcą wymagającym, a równocześnie pełnym życzliwości, zarówno dla tych, którzy wykazywali nadprogramowe zainteresowania, jak i dla tych, którzy mieli trudności z opanowaniem materiału. Cieszył się też szacunkiem studentów i był przez nich autentycznie lubiany.

Pożegnaliśmy Mirka 5 czerwca 2002 r. Był piękny, słoneczny, niemal upalny dzień. Na starym cmentarzu na Sępolnie spotkali się jego krewni i przyjaciele, współpracownicy z uczelni i studenci, żeglarze, z którymi pływał i których szkolił, radioamatorzy i krótkofalowcy, a także ci, z którymi tak blisko współpracował w okresie stanu wojennego. W tym dniu, w momencie pożegnania, każdy z nas uświadomił sobie w pełni, kim tak naprawdę był dla niego Mirek i jak bolesną ponieśliśmy stratę.

Andrzej Hałas

*Wspomnienie***Dr inż. Edward Sojda**

(1941-2002)

W dniu 26 października 2002 r. niespodziewanie odszedł od nas nasz Kolega i Przyjaciel dr inż. Edward Sojda – człowiek prawy, wrażliwy i wierny wartościom honoru, godności, odwagi i przyjaźni. Był bardzo lubiany, nie tylko za to, że zawsze chętnie pomagał innym, ale także za pogodę ducha, uśmiech i sportowe zamiłowania.

Jego śmierć była dla nas wielkim zaskoczeniem. Dlatego tak trudno się nam z nią pogodzić i tym mocniej odczuwamy Jego stratę.

Odszedł od nas dobry pracownik, wychowawca wielu pokoleń młodzieży, zaangażowany działacz związków zawodowych.

Dr Edward Sojda urodził się w 1941 roku we Lwowie. W 1946 roku wraz z rodzicami przyjechał do Wrocławia i tu mieszkał do końca swoich dni. Tu pobierał nauki w szkołach i na Wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej. Po maturze, którą zdał w 1960 roku, pracował krótko w biurze projektowym i odbył służbę wojskową. W roku 1963 został studentem Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej. Po uzyskaniu dyplomu magistra inżyniera elektryka w roku 1969 rozpoczął pracę jako asystent stażysta w Instytucie Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii. W swojej pracy naukowej zajmował się własnościami wysokonapięciowych izolatorów i ograniczników przepięć pracujących w warunkach zabrudzeniowych, a ostatnio wysokonapięciową techniką probierczą i pomiarową.

W roku 1978 obronił rozprawę doktorską na temat: „Rozkład napięcia w odgromniku zaworowym a jego charakterystyka zapłonowa przy zwiększonej upływności powierzchniowej”.

Przez cały okres swojej pracy zawodowej starał się działać na rzecz młodzieży i pracowników Politechniki Wrocławskiej. W roku 1970 wstąpił do ZNP. W burzliwym roku 1980 uwierzył w szansę nowych możliwości działania i po wystąpieniu z PZPR i ZNP uczestniczył w tworzeniu NSZZ „Solidarność”. W latach stanu wojennego prowadził bibliotekę „Solidarności” w I-7 oraz zbierał składki od członków Komisji Oddziałowej.

Po roku 1989 pełnił różne funkcje w NSZZ „S” przy Politechnice Wrocławskiej. Był delegatem na Zakładowe Zebranie Delegatów (1989-2002), skarbnikiem Komisji Zakładowej (1989-1995), delegatem do Krajowej Sekcji Nauki (1992-1995) oraz członkiem, a następnie przewodniczącym Komisji Rewizyjnej przy Komisji Zakładowej (1995-2002).

Prawość, zaangażowanie, otwartość i radość życia naszego Kolegi sprawiły, że na Jego pogrzebie zebrało się bardzo liczne grono osób poruszonych Jego odejściem. Nad grobem Zmarłego oprócz księdza przemawiali przełożeni, koledzy z lat szkolnych, z pracy i ze związku zawodowego. Ich wystąpienia były przepełnione uznaniem dla Zmarłego i ciepłem uczuć, jakimi Go wszyscy darzyli. Niech przykładem tego będzie wystąpienie współpracownika Zmarłego i Jego kolegi związkowego dr inż. Zbigniewa Zubla.

Witold Jabłoński

Edku! Drogi Kolego i Przyjacielu!

Odszedłeś od nas tak niespodziewanie, że jeszcze teraz nie możemy w to uwierzyć. Ciągłe jeszcze łudzimy się, że za chwilę staniesz żywy wśród nas, z nieodłącznym uśmiechem na ustach, że rozegrasz kolejną partię tenisa... Tak trudno nam pogodzić się z faktem, że miejsce przy Twoim biurku w instytucie pozostanie puste, że zabraknie przy nim Ciebie...

Nigdy nie lubiłeś patosu, nadużywania wielkich słów, dlatego aby wyrazić nasze uczucia, uciekamy w poezję. Przypomnijmy w tym miejscu znane słowa księdza-poety Jana Twardowskiego:

*„Śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą.
Zostaną po nich buty i telefon głuchy.
Tylko to, co nieważne, jak krowa się wlecze.
Najważniejsze tak prędkie, że nagle się staje.
Potem cisza normalna, więc całkiem nieznośna,
kiedy myślimy o kimś zostając bez niego.
Nie bądź pewny, że czas masz, bo pewność niepewna.
Kochamy wciąż za mało i stale za późno.”*

I my też, niestety, nie zdążyliśmy Ci powiedzieć, Edku, jak ważny byłeś w naszym życiu. Dlatego teraz chcemy Ci podziękować za to, kim byłeś i jakim byłeś, za Twoją prawość i szczerłość, czasami, aż do bólu, gdyż brzydziłeś się kłamstwem, obłudą i zakłamaniem. Pozostałeś do końca wierny harcerskiej przysiędze i chociaż nigdy o tym nie mówiłeś, wiedzieliśmy, że **Bóg, honor i Ojczyzna**, to wartości, które stanowiły treść Twojego życia.

Dlatego byłeś jednym z pierwszych, którzy w 1980 roku tworzyli „Solidarność” a także tym, który odważnie stanął w obronie ideałów Sierpnia w grudniu 81 roku i przyłączył się do strajku na Politechnice przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego.

Twój trud nie poszedł na marne. Dane Ci było doczekać czasu wolności, chociaż ta Polska nie do końca była tą, o którą walczyliśmy razem. Pozostałeś optymistą, potrafiłeś jak mało kto cieszyć się życiem i zarażać tą radością innych. I takiego chcemy Cię zapamiętać i zachować na zawsze w naszych sercach.

Żegnamy Cię słowami piosenki harcerskiej:

*nie zgaśnie tej przyjaźni żar, co połączyła nas,
nie pozwolimy by ją start nieublagany czas...*

i dalej:

*...przy innym ogniu, w inną noc
do zobaczenia znów”.*

Do zobaczenia Edziu, przy innym, Bożym ogniu.

Zbigniew Zubel

*Wspomnienie***Juliusz Mrozowicz
w naszej pamięci**

Juliusz Mrozowicz urodził się 16 sierpnia 1938 roku w Jarosławiu. Tam uzyskał świadectwo dojrzałości i tytuł technika budowlanego w Technikum Budowlanym kontynuującym tradycję założonej w 1911 roku Cesarsko-Królewskiej Szkoły Rzemiosł Budowlanych. W październiku 1986 roku doc. dr hab. inż. Juliusz Mrozowicz brał aktywny udział w jubileuszu 75-lecia tej zasłużonej szkoły.

Zainteresowanie budownictwem wynikało po części z edukacji szkolnej, a po części z tradycji rodzinnych. Jego ojciec był bowiem przedsiębiorcą budowlanym. Miał jednak młody Juliusz zainteresowania szersze niż budownictwo. Między innymi grał na klarnecie. Ten instrument musiał jednak sprzedać, przyciśnięty potrzebami życia codziennego, gdy studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego PWr w latach 1956-1961. Jakkolwiek w czasie studiów specjalizował się w budowie mostów i tuneli, Jego praca zawodowa potoczyła się nieco innym torem.

W 1961 roku podjął pracę w Biurze Projektów Kolejowych we Wrocławiu, potem w latach 1965-1967 pracował w Inspektoracie Budownictwa Rolniczego w Brzegu, a następnie, do roku 1968, był dyrektorem Miejskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego w Grodkowie.

W roku 1968 został zatrudniony jako starszy asystent w Zakładzie Technologii Robót Zmechanizowanych Instytutu Budownictwa PWr. Dopiero na tym stanowisku mógł w pełni rozwinąć twórcze cechy swego intelektu. Początkowo zajmował się zastosowaniem techniki mikrofalowej do przyspieszenia dojrzewania betonu, następnie zainteresował się losowym charakterem przebiegu procesów budowlanych. Podjęte na tym polu badania nad wykorzystaniem teorii masowej obsługi oraz symulacji komputerowej zostały w 1975 roku uwieńczone rozprawą doktorską. Dalsze prace w tym obszarze pozwoliły na wdrożenie w praktyce inżynierskiej

oraz w dydaktyce metod optymalnego doboru koparek i środków transportu przy realizacji masowych robót ziemnych.

Podczas stażu naukowego w Leningradzkim Instytucie Inżynierjno-Budowlanym w 1978 roku nawiązał kontakt z prof. V.A. Afanasjewem, który zajmował się potokowymi metodami realizacji budowlanych robót wojskowych i cywilnych. Juliusz Mrozowicz nie tylko w pełni poznał te metody, lecz ponadto twórczo je rozwinął w swej rozprawie habilitacyjnej obronionej w 1983 roku na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej. Nie poprzestał jednak na tym osiągnięciu, lecz kontynuował tematykę synchronizacji procesów budowlanych, planowania właściwej kolejności realizacji poszczególnych frontów robót i ich symulacji komputerowej. W ten sposób metody potokowe w budownictwie zostały wyposażone w oryginalne heurystyczne algorytmy rozwiązywania zagadnień kolejnościowych, tj. wyznaczania racjonalnej kolejności prowadzenia robót na poszczególnych frontach. Rozwój tych badań doprowadził do stworzenia szkoły naukowej w zakresie planowania realizacji obiektów budowlanych. Dalsze prace w tej dziedzinie zaowocowały obroną 6 doktoratów (Z. Hejducki, B. Hoła, M.M. Joudi, B. Durlej, M. Sawicki, K. Gawron) oraz jedną rozprawą habilitacyjną (Z. Hejducki).

Juliusz Mrozowicz, który awansował kolejno na docenta (1985), profesora nadzwyczajnego (1992) oraz profesora tytularnego (1997), nie ograniczył się jedynie do pracy naukowej, prowadził bowiem równoległe zajęcia dydaktyczne, głównie na Wydziale Budownictwa Lądowego (ale także na Wydziale Architektury oraz Informatyki i Zarządzania) macierzystej uczelni, a ponadto na Akademii Rolniczej we Wrocławiu.

Znaczący jest Jego dorobek publikacyjny obejmujący 2 monografie naukowe, 3 monografie dydaktyczne, 84 artykuły oraz bardzo liczne opracowania projektowe, ekspertyzowe i naukowo-badawcze dla potrzeb praktyki budowlanej. Był też aktywny na polu organizacyjnym. Już w latach 1981-1984 był prodziekanem na Wydziale Budownictwa Lądowego PWr. Pełnił funkcję kierownika zespołu badawczego (1976-1984), kierownika seminarium naukowego (1987-1992) oraz kierownika Zakładu Metod Projektowania i Realizacji Budowli (od 1996 roku do chwili śmierci). Należał do wielu towarzystw naukowych, brał też aktywny udział w organizowaniu kilkunastu konferencji naukowych.

Był On jednak nie tylko kierownikiem, inicjatorem, promotorem, lecz przede wszystkim życzliwym kolegą, przyjaciелеm. Toteż z wielkim żalem żegnaliśmy Go w dniu 9 października 2002 roku w pięknym kościółku w Krynicznie k/Trzebnicy. Byliśmy wzruszeni słowami celebrysa, który powiedział, że udzielił Juliuszowi Mrozowiczowi Komunii Św., i że On pogodnie zasnął – tym razem snem prowadzącym do wieczności.

Jego pamięć pozostanie wśród nas żywa.

W imieniu współpracowników

*prof. dr inż. Kazimierz Czaplinski
dr inż. Krzysztof Gawron*

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Z okazji jubileuszu 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego Konferencja odbyła się we Wrocławiu w dniach 13-14 listopada. Przedmiotem obrad były:

- „Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce”,
- finansowanie badań naukowych,
- ustawy o finansach publicznych i zamówieniach publicznych,
- włączenie polskiego szkolnictwa wyższego do europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego.

Specjalna sesja była poświęcona miejscu Polski w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego.

Podjęto szereg uchwał, z których wymienimy tu najistotniejsze.

1. Stwierdzono, że dokument „Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce” jest materiałem ogólnikowym. Konferencja wyraża przekonanie, że należy przystąpić niezwłocznie do prac nad „Prawem o szkolnictwie wyższym” i prowadzić je równoległe z dyskusją nad strategią rozwoju szkolnictwa wyższego. Jest to stanowisko zdecydowanie odrębne od prezentowanego przez MENiS, które wydaje się sugerować środowisku dyskusję nad „Strategią”

(której przebieg trudno przewidzieć), a ustawę proponuje przygotować po przyjęciu wypracowanej strategii. Rektorzy zgodnie stwierdzili, że takie rozwiązanie nie może zostać zaakceptowane.

2. W sprawie finansowania badań naukowych przyjęto z niepokojem do wiadomości decyzję rządu o zmniejszeniu nakładów budżetowych na naukę w kolejnych dwóch latach. Nie zgodzono się z argumentacją, że wzrost nakładów na badania będzie możliwy dopiero z chwilą poprawy sytuacji gospodarczej kraju. Zdaniem rektorów to właśnie wyniki gospodarcze są pochodną nakładów na badania naukowe. Rektorzy stwierdzają również, że prezentowane przez nich stanowisko jest zgodne ze stanowiskiem Prezesa Rady Ministrów, który na posiedzeniu Rady Gabinetowej w listopadzie wskazał na szczególną rolę nauki w naszych relacjach z Unią Europejską.

3. Zwrócono się do społeczeństwa z apelem o wsparcie działań służących jak najszybszej integracji Polski z UE. Rektorzy zabrali głos na ten temat szczególnie w reakcji na niepokojące wypowiedzi niektórych polityków. Podkreślają, że należy z wielką ostrożnością odnosić się do tych

wypowiedzi, które próbują wykorzystać społeczną frustrację dla głoszenia antyeuropejskich haseł. Ten ważny głos świadczy o żywym zainteresowaniu środowiska akademickiego dla spraw całego społeczeństwa.

4. W kwestii ustaw o finansach publicznych KRASP z zadowoleniem przyjęła fakt skierowania przez rzecznika praw obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją niektórych przepisów ustaw o finansach publicznych i zamówieniach publicznych. Skarga ta jest wynikiem uchwały KRASP z 28 czerwca br.

Omawiano też inne tematy, jak miejsce Polski w strukturze europejskiej. Udzielono wsparcia uczelniom medycznym, które przejęły w pewnym zakresie kształcenie od szkół zawodowych.

15 listopada członkowie KRASP wzięli udział w uroczystościach Wrocławskiego Święta Nauki. Liczne grono rektorów łącznie z prof. Franciszkiem Ziejką (przewodniczącym KRASP) i prof. Jerzym Dembczyńskim (przewodniczącym KRPUT) uświetniło swoją obecnością uroczystości w auli Politechniki Wrocławskiej.

W Sali Senatu UW. Od lewej: prof. J. Dembczyński – przewodniczący KRPUT, rektor PP, T. Czajkowski – prezes Urzędu Zamówień Publicznych, prof. Z. Latajka – rektor UW, prof. T. Goban-Klas – sekretarz stanu MENiS, prof. F. Ziejka – przewodniczący KRASP, rektor UJ, prof. P. Węgleński – wiceprzewodniczący KRASP, rektor UW, dr hab. M. Bartosik – sekretarz stanu KBN.

Posiedzenie KRPUT w Łodzi

Na posiedzeniu Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, które odbyło się w Łodzi w dniach 17-19 października, obradowano nad kilkoma istotnymi dla środowiska sprawami. Zajęto się ogłoszoną przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu propozycją „Strategii rozwoju szkolnictwa wyższego”. Odbyła się też dyskusja na temat algorytmu podziału dotacji MENiS. Ponadto rozmawiano na temat akredytacji. W tej części brał udział prof. Andrzej Jamiołkowski z Państwowej Komisji Akredytacyjnej (PaKA).

Dyskutowano również o reformie KBN polegającej na przekształceniu go w Ministerstwo Nauki oraz o konsorcjum nauczania przez Internet („e-politechnika”).

• Przyjęto uchwałę w sprawie strategii rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce. Rektorzy uczelni technicznych wyrazili opinię na temat dokumentu, który przedstawiło MENiS. Zawarto ją w uchwale, która stwierdza, że:

- popiera się inicjatywy opracowania strategii,
- uczelnie techniczne deklarują swoją gotowość do współpracy na ten temat stwierdzając jednak, że strategia powinna być ściśle skorelowana z przyszłym „Prawem o szkolnictwie wyższym”,
- strategia nie zawiera wizji przyszłego społeczeństwa polskiego, która powinna zdeterminować model szkolnictwa wyższego.

Do ministerstwa skierowano też szczegółowe uwagi wynikające z dyskusji rektorów.

• Sekretarz stanu z KBN dr hab. inż. Marek Bartosik zapoznał rektorów ze szczegółami projektu reformy KBN. Przedstawione koncepcje były podstawą dyskusji.

• Dyskutowano nad propozycjami zasad podziału dotacji MENiS.

• Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) podjęła prace nad projektem zasad podziału tej dotacji. Opracowuje się dwie lub trzy wersje, które będą przedstawione MENiS.

• W dyskusji rektorów uczelni technicznych nad takimi propozycjami ujawniły się dwie tendencje: by premiować jakość kształcenia lub ilość kształconych studentów. Wyraza to w pewnym stopniu sprzeczność interesów między dużymi, renomowanymi i mniejszymi uczelniami. Do chwili obecnej żadna z propozycji nie została jeszcze opracowana na szczeblu KRASP.

• KRPUT dyskutowała także na temat zasad akredytacji. Prof. A. Jamiołkowski przedstawił prace PKA, a prof. A. Konczakowska – KRASP. Obie komisje, mimo wspólnej tematyki, którą się zajmują, różnią się charakterem realizowanych zadań. PKA jest powołana do udzielania akredytacji (tu następuje ocena, czy kształcenie na danym kierunku spełnia wymagania minimalne). Natomiast KAUT ma możliwość oceny jakości kształcenia na różnych poziomach. Rektorom zależało, żeby obie komisje współpracowały ze sobą i wymieniały dane, którymi dysponują. Tak np. KAUT jest zainteresowana uzyskaniem z PKA informacji dotyczących zatrudnienia samodzielnych pracowników nauki firmujących poszczególne kierunki studiów oferowane przez poszczególne uczelnie.

• E-politechnika, czyli elektroniczna (lub wirtualna) politechnika to program, który ma zintensyfikować działania umożliwiające kształcenie na odległość. Dyskutowano nad różnymi modelami e-politechniki. Omawiano trzy modele organizacyjne. Uzgodniono, że do końca listopada wszystkie uczelnie, które wyrażą wolę przystąpienia do konsorcjum, przeprowadzą inwentaryzację posiadanych przystosowanych do użycia w sieci materiałów dydaktycznych wedle schematów, które są obecnie testowane przez Politechnikę Warszawską i AGH. (Dokona się tam oceny, czy dany materiał mający służyć jako pomoc dydaktyczna nadaje się do zastosowania.)

• Reagując na potrzeby bibliotek naukowych w Polsce KRPUT wystosowała wspólnie z prof. dr hab. Henrykiem Szymczakiem – przewodniczącym Wydziału III (Nauk Matematycznych, Fizycznych i Chemicznych) PAN list do ministrów nauki i edukacji narodowej w sprawie tzw. „Rozproszonej Biblioteki Nauk Przyrodniczych i Technicznych”. Wnioskowano w nim, by uczelnie polskie, które prenuerują stosunkowo niewiele czasopism naukowych w wersji tradycyjnej („twardej”), uzyskały także dostęp on-line. Podkreślono, że wobec rosnącej liczby studentów zwiększa się rola ich samodzielnego kształcenia, a zatem i konieczność korzystania z literatury. Ponadto rynek wydawniczy ulega monopolizacji, pojedyncze uczelnie nie są w stanie wynegocjować korzystnych warunków prenumeraty. Rozwiązaniem mogłaby być wspierana przez oba ministerstwa Rozproszona Centralna Biblioteka Nauk Przyrodniczych i Technicznych w Polsce. KBN wsparł zdecydowanie te działania. Podjęto więc kroki w kierunku realizacji tego celu.

Oddział Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu – Centrum Edukacyjne Wykłady Wszechnicy PAN

Data	Prowadzący	Temat wykładu
25.11.2002 r.	Prof. Ludmiła Borodulin-Nadzieja Akademia Medyczna we Wrocławiu	Czy praca z komputerem jest bezpieczna?
3.12.2002 r.	Doc Przemysław Dereń Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN	Niebieski laser wzbudzany czerwoną diodą
10.12.2002 r.	Prof. Stanisław Pietraszko Uniwersytet Wrocławski	O niektórych osobliwościach humanistyki
17.12.2002 r.	Prof. Walter Wojciechowski Politechnika Wroclawska	Perspektywy rozwoju fizykochemii nieorganicznej w środowisku wrocławskim
7.01.2003 r.	Prof. Krystyna Michalak Akademia Medyczna we Wrocławiu	Mechanizm działania związków redukcujących oporność wielolekową komórek nowotworowych
14.01.2003 r.	Prof. Zdzisław Krawczyk Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu	Logistyka w nowoczesnym zarządzaniu

Wykłady odbywają się w sali konferencyjnej PAN we Wrocławiu, ul. Podwale 75 (parter). Początek o godz. 17.00. Wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszam.

*Prezes Oddziału PAN we Wrocławiu
Prof. Edmund Malachowicz*

Adresy skierowane do JM Rektora Politechniki Wrocławskiej prof. Tadeusza Lutego z okazji Święta Politechniki Wrocławskiej

Osobistości świata polityki

Leszek Miller – prezes Rady Ministrów
prof. dr hab. Longin Pastusiak – marszałek Senatu RP
prof. Leon Kieres – prezes Instytutu Pamięci Narodowej
A. Jakowienko – konsul generalny Rosji w Poznaniu
Aurel Marascu – chargé d'affaires Rumunii

Reprezentanci instytucji finansujących badania

prof. Michał Kleiber – minister nauki, przewodniczący KBN
dr Jan K. Frąckowiak – sekretarz KBN, podsekretarz stanu
prof. Maciej W. Grabski – prezes FNP

Rektorzy

Manuel José dos Santos Silva – University of Beira Interior, Portugalia
prof. dr hab. inż. Ryszard Tadeusiewicz – AGH, Kraków
gen. dyw. prof. Andrzej Ameljańczyk – WAT, Warszawa
ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, W-wa
dr hab. Andrzej Ceynowa, prof. UG – Uniwersytet Gdański
prof. dr hab. inż. Marcin Chrzanowski – Politechnika Krakowska
prof. dr hab. Marek Gębczyński – Uniwersytet w Białymstoku
prof. dr hab. Ryszard J. Górecki – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn
prof. dr hab. Janusz Janeczek – Uniwersytet Śląski
prof. dr hab. Maciej Latański – Akademia Medyczna, Lublin
ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek – Katolicki Uniwersytet Lubelski
prof. dr hab. Michał Śliwa – Akademia Pedagogiczna, Kraków

prof. dr hab. inż. Krzysztof Wawryn – Politechnika Koszalińska

Inni reprezentanci uczelni

prof. Jerzy Buzek – prorektor ds. nauki Akademii Polonijnej, Częstochowa
prof. dr hab. inż. Andrzej Łędzki – prorektor ds. kształcenia AGH, Kraków
Wolfgang A. Hermann – Technische Universität, Monachium
prof. Zdzisław B. Kremens – CCSU, School of Technology, New Britain, CT, USA
prof. dr hab. Stanisław Wroński – Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej PW
prof. dr hab. Ryszard Pohorecki – Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej PW
prof. dr hab. inż. Marian Taniewski – Instytut Chemii i Technologii Organicznej PŚ
prof. Jan Węglarz – Instytut Informatyki PP
prof. dr med. Kornel Gibiński – Katedra i Klinika Gastroenterologii Śląskiej AMed

Doktorzy honoris causa i inne osoby związane z PWr

dr inż. Maria Kuczyńska
prof. dr hab. inż. Eugeniusz Dembicki
prof. dr Karel Dušek
prof. Jean Meinel

Z okazji doktoratu honoris causa prof. Andrzeja Burghardta gratulacje nadesłali

Krystyna Łybacka – Minister Edukacji Narodowej i Sportu
prof. dr hab. inż. Eugeniusz Dembicki, doktor honoris causa PWr
prof. dr inż. Zbigniew Bojarski – prezes Oddziału PAN w Katowicach
Wojciech Adamczyk – prezes Zarządu Dyr. Gen. Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin
prof. Maciej W. Grabski – prezes FNP

prof. V. V. Panasyuk
prof. Ilya Prigogine

Reprezentanci instytucji naukowych

prof. dr inż. Zbigniew Bojarski – prezes Oddziału PAN w Katowicach
prof. Mieczysław Chorąży – Centrum Onkologii, Instytut Marii Skłodowskiej-Curie, Gliwice
dr inż. Marek Florkowski – dyrektor Centrum Badawczo-Rozwojowego ABB, Kraków
Jerzy Kołodziejczak – wiceprezes PAN
prof. Maciej Nałęcz – Międzynarodowe Centrum Biocybernetyki PAN, Warszawa
prof. Stefan Węgrzyn – Instytut Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN, Gliwice
Jerzy Wyrozumski – sekretarz generalny Polskiej Akademii Umiejętności
Przedstawiciele innych instytucji
Anna Darska – dyrektor Przedstawicielstwa Stowarzyszenia „Francja-Polska dla Europy”
Sławomir Zieliński – Program I TVP
mgr inż. Stanisław Żuk – prezes Zarządu KWB „Turów” S.A.

Rektorzy

gen. dyw. prof. Andrzej Ameljańczyk – WAT, Warszawa
prof. dr hab. inż. Michał Bołtryk – Politechnika Białostocka
prof. dr hab. Ryszard J. Górecki – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn
prof. dr hab. Janusz Janeczek – Uniwersytet Śląski, Katowice
prof. dr hab. Maciej Latański – Akademia Medyczna, Lublin
prof. dr hab. Stanisław Lorenc – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań
prof. dr hab. inż. Tadeusz Markowski – Politechnika Rzeszowska

prof. dr hab. Leszek Paradowski, Akademia Medyczna, Wrocław

prof. dr hab. Zbigniew Skinder – Akademia Techniczno-Rolnicza, Bydgoszcz

ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek – Katolicki Uniwersytet Lubelski

prof. dr hab. Michał Śliwa – Akademia Pedagogiczna, Kraków

prof. dr hab. inż. Krzysztof Wawryn – Politechnika Koszalińska

prof. dr hab. inż. Mieczysław Wysiecki – Politechnika Szczecińska

Z okazji doktoratu honoris causa

prof. Ryszarda Tadeusiewicza gratulacje nadesłali

Krystyna Łybacka – minister Edukacji Narodowej i Sportu

prof. dr inż. Zbigniew Bojarski – prezes Oddziału PAN w Katowicach

prof. dr hab. inż. Eugeniusz Dembicki, doktor honoris causa PWR

prof. Maciej W. Grabski – prezes FNP
Wojciech Adamczyk – prezes Zarządu Dyr. Gen. Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin

prof. dr hab. inż. Zdzisław Bubnicki – przewodniczący Komitetu Automatyki i Robotyki PAN, Warszawa

Leszek Rutkowski – prezes Polskiego Towarzystwa Sieci Neuronowych, Częstochowa

dr inż. Marek Florkowski – dyrektor Centrum Badawczo-Rozwojowego ABB, Kraków

prof. Jan Węglarz – Instytut Informatyki Politechniki Poznańskiej

Rektorzy

gen. dyw. prof. Andrzej Ameljańczyk – WAT, Warszawa

prof. dr hab. inż. Michał Bołtryk – Politechnika Białostocka

dr hab. Andrzej Ceynowa, prof. – Uniwersytet Gdański

prof. dr hab. Ryszard J. Górecki – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn

prof. dr hab. Janusz Janeczek – Uniwersytet Śląski, Katowice

prof. dr hab. Maciej Latański – Akademia Medyczna, Lublin

prof. dr hab. Stanisław Lorenc – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań

prof. dr hab. Stanisław Mańkowski – Politechnika Warszawska

prof. dr hab. inż. Tadeusz Markowski – Politechnika Rzeszowska

prof. dr hab. Leszek Paradowski, Akademia Medyczna, Wrocław

prof. dr hab. Zbigniew Skinder – Akademia Techniczno-Rolnicza, Bydgoszcz

ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek – Katolicki Uniwersytet Lubelski

prof. dr hab. Michał Śliwa – Akademia Pedagogiczna, Kraków

prof. dr hab. inż. Krzysztof Wawryn – Politechnika Koszalińska

prof. dr hab. inż. Mieczysław Wysiecki – Politechnika Szczecińska □

Adres JM Rektora PWR prof. Tadeusza Lutego

Przewodniczący Kolegium Rektorów i Rektor Politechniki Wrocławskiej prof. zw. dr hab. inż. Tadeusz Luty skierował do Rektora UWr prof. Zdzisława Latajki z okazji obchodów 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego następujący adres:

Wrocław, dnia 5 listopada 2002 r.

Jego Magnificencja Rektor
Uniwersytetu Wrocławskiego,
Prof. dr hab. Zdzisław Latajka

Magnificencjo,
Wielce Szanowny Panie Rektorze,

W dniu Jubileuszu 300-lecia Uniwersytetu, w imieniu Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola, składam Panu Rektorowi, Wysokiemu Senatowi oraz całej wspólnotie uniwersyteckiej wyrazy szacunku, uznania i serdeczne pozdrowienia.

Spółeczność akademicka Wrocławia i Opola obchodzi Jubileusz Uniwersytetu Wrocławskiego w poczuciu akademickiej wspólnoty. Przed laty rozpoczynaliśmy wspólnie najnowszą historię wrocławskich uczelni. Nasi Mistrzowie przywołując do Wrocławia tradycje akademickiego Lwowa przekazali nam polskie korzenie, potrzebę rozwoju szkolnictwa wyższego na Ziemiach Zachodnich oraz konieczność pielęgnowania akademickiego etosu w niełatwych czasach. Wysoka ranga uczelni Wrocławia, w Kraju i poza granicami, ze swoim Uniwersytetem mieniącym się jubileuszowymi blaskami, jest zasługą tysięcy pracowników, kilku generacji uczonych, profesorów i pracowników obsługi. Choć dzisiaj stanowimy formalnie niezależne organizmy, ufam, że siłę i znaczenie naszego środowiska zaznaczamy ścisłą współpracą akademicką, za co składam społeczności Uniwersytetu serdeczne podziękowania.

W imieniu Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola, przesyłam najlepsze życzenia rozkwitu i sukcesów w wypełnianiu misji Uniwersytetu – ośrodka myśli naukowej formującego ludzi wszechstronnych i wytyczającego kierunki rozwoju.

Z wyrazami głębokiego szacunku,

**Przewodniczący Kolegium Rektorów
Prof. zw. dr hab. inż. Tadeusz Luty
Rektor Politechniki Wrocławskiej**

Rozmowa z Prorektorem ds. Organizacji prof. Ernestem Kubicą

Udoskonalanie struktury Uczelni

– Minęły wstępne tygodnie nowej kadencji. Czy można już mówić o efektach prac nad udoskonaleniem struktury organizacyjnej Uczelni?

Prace organizacyjne związane z rozpoczęciem kadencji to dosyć rozległy zakres działań. Trzeba wszystko rozpoznać, wyrobić sobie pogląd, stworzyć pewne komórki, zapoznać się z bazą materialną. Zajmowałem się procedurami formalnymi (obiegami dokumentów), zamówieniami publicznymi, finansami, jednostkami powiązаныmi z uczelnią. Przeglądamy też WSZYSTKIE zarządzenia pod kątem ich aktualności. Najważniejszą sprawą jest poznanie zasad obiegu dokumentów. Trzeba każdorazowo ustalić, czy obowiązująca procedura jest optymalna, czy można ją usprawnić.

Pilnym zadaniem było uporządkowanie sprawy spółek, w których Politechnika ma udział (Wrocławski Park Technologiczny S.A., Wrocławskie Zintegrowane Centrum Logistyczne S.A., ZANID) lub jest jedynym właścicielem – Hydromet Sp. z o.o. w

Kowarach. Uczelnia musi zapewnić sobie rzeczywisty udział w podejmowaniu decyzji o istotnych dla tych firm działaniach.. To zostało zrobione.

Wiele uwagi poświęciliśmy zamówieniom publicznym. Chcemy opracować jasny opis procedur, do jakich musi zastosować się pracownik Politechniki Wrocławskiej. Nie musi on znać wszystkich kulis proceduralnych, ale powinien wiedzieć, jakie wymogi musi spełnić, aby doprowadzić planowany zakup do finału. Przygotowujemy dokument wyjaśniający, jak iść prostą, gładką ścieżką i nie zboczyć na manowce.

Chcemy też, by działania Biura Zamówień Publicznych zostały wzmocnione dzięki pomocy specjalistów z różnych dziedzin,

wzłaszcza budownictwa (przetargi budowlane dotyczą z reguły dużych kwot).

– Istotną domeną Pana Prorektora są też finanse.

– Jest przygotowywane nowe zarządzenie stanowiące, że kierownicy jednostek organizacyjnych wydziałów w pewnym przedziale finansowym będą podejmowali decyzje samodzielnie. Dopiero od określonej wysokości wydatków będzie trzeba uzyskiwać pozwolenie dziekana. Nie ma sensu, by władze rektorskie kontrolowały niewielkie wydatki. Muszą one zajmować się sprawami strategicznymi, a nie ustalaniem, dlaczego w jakiejś jednostce wydano kilkaset złotych. Najwyższe władze nie są w stanie czasowo ani merytorycznie w to wnikać. Trzeba też pamiętać, że zwykle nieco większe wydatki wynikają nie z nieuczciwości, ale z pewnej niefrasobliwości w dysponowaniu pieniędzmi. Jednak jeżeli kierownik przekroczy przyznane kwoty wydatków, straci dotychczasowe uprawnienia.

– A jak wygląda sytuacja w skali wydziałów?

– Sprawdzamy konieczne koszty utrzymania wydziałów i jednostek pozawydziałowych. To powinno pomóc w racjonalizacji wydatków. Jeżeli np. dyrektor administracyjny jakiejś jednostki dowie się, że jeden z dużych wydziałów płaci znacznie mniej za sprzątanie i portierów niż inny, mniejszy, może zacząć analizować ten problem.

Można zastanawiać się wtedy, czy ważniejsze jest np. ocieplenie budynku, żeby zredukować koszty ogrzewania, czy może zmniejszenie nakładów na obsługę. Analizuje się w ten sposób wszystkie składniki kosztów wydziałowych.

Dalej pracujemy nad propozycją bardziej przejrzystego opisu podziału uczelnianych środków finansowych. Ta kwestia powracała wielokrotnie i właściwie nie można powiedzieć, że jest to zapis niejasny. Można go jednak przedstawić czytelniej. Np. często padają pytania: „Dlaczego 30% idzie na centralę, a 70% na wydziały?” Tak nie jest, pokazywał to już prof. Zdanowski. Mówił, że „centrala” zużywa nieco ponad 9%, a reszta to wydatki, które służą wszystkim. Wydziały mogą oczywiście twierdzić, że wolą wydzielić swój udział ze wspólnej puli i prowadzić księgowość lub realizować inne zadania samodzielnie. Trudno jednak spodziewać się, że będzie to dla nich opłacalne. Przedstawienie w czytelny sposób, na jakie cele przeznaczone są poszczególne porcje pieniędzy, to oczywiście niełatwe zadanie.

Chociaż uczelnia nie ma kłopotów finansowych, dzieje się to kosztem przejadania środków na badania własne i działalność statutową. Kolejny rok przeznaczamy znaczną część tych środków na płace zamiast na badania. Trwa to już za długo. Trzeba więc racjonalizować wydatki, ale po latach oszczędności nie jest łatwo je znaleźć. Nie należy się spodziewać, że nagle znajdziemy jakieś poważne rezerwy. Godzin nadliczbowych pracownicy mają za dużo. (Podniosła już ten problem Państwowa Inspekcja Pracy, ale wiadomo, że nie możemy zatrudnić nowych pracowników, więc nie mamy wyjścia.) Wszyscy patrzą zatem na administrację uczelnianą i obsługę z nadzieją, że tu da się przeprowadzić jakieś oszczędności. Być może, gdyby każdy sprzątał sam swoje pomieszczenie i sam rozliczał swoje koszty, wydziały nieco by zyskały – może 100 i więcej tysięcy złotych. Jednakże nie zapełni to deficytu środków na działalność statutową.

To, co możemy osiągnąć, to będzie wynik starannego przyglądania się, w jakich obszarach możemy nieco zaoszczędzić.

– Dziękuję Panu za rozmowę.

Rozmawiała Maria Kisza

Najkrócej o zamówieniach publicznych

1. Zamówienie publiczne mogą inicjować wszyscy kierownicy jednostek organizacyjnych Uczelni, którzy posiadają pełnomocnictwo Rektora do podpisywania dokumentów finansowych, w ramach posiadanych środków.
2. Każde zamówienie publiczne powyżej 3000 EURO wymaga pisemnej zgody Prorektora ds. Organizacji na udzielenie właściwego trybu zamówienia oraz po przeprowadzeniu postępowania przetargowego rejestracji zamówienia w Biurze Zamówień Publicznych. Pracownik Biura sprawdza poprawność formalną postępowania przetargowego. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w przeprowadzonym postępowaniu pracownik odmawia rejestracji przekazując dokumentację do decyzji Prorektorowi ds. Organizacji.
3. Postępowanie przetargowe dotyczące zamówienia publicznego, którego wartość nie przekracza 30 000 EURO, przeprowadza Zamawiający w swojej jednostce organizacyjnej, powyżej 30 000 EURO na wniosek złożony przez kierownika jednostki do Prorektora ds. Organizacji – Biuro Zamówień Publicznych.
4. Postępowanie przetargowe dotyczące remontów i prac budowlanych do 250 000 EURO realizowane jest przez Zastępcę Dyrektora ds. Technicznych.
5. Do realizacji zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki powyżej 20.000 EURO wymagana jest zgoda Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Dane merytoryczne (np. dokument potwierdzający zasadność wniosku wg przesłanki art. 71, ust. 1, pkt. 1) dotyczące zamówienia przygotowuje Zamawiający, a wniosek jest opracowywany przez Doradcę Prorektora i podpisywany przez Prorektora ds. Organizacji.
W przypadku przeprowadzonych wcześniej postępowań przetargowych w Biurze Zamówień Publicznych, które nie mogły zakończyć się pozytywnym rozstrzygnięciem dla Zamawiającego, wniosek do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych przygotowuje pracownik Biura prowadzący dotychczasowe postępowanie i przekazuje Prorektorowi ds. Organizacji.
6. W związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad powoływania członków komisji przetargowej oraz trybu jej pracy, kierownik jednostki powołuje komisję przetargową w składzie merytorycznym dla danego zamówienia, w tym przewodniczącego Komisji. Zaleca się aby funkcję sekretarza w danej jednostce organizacyjnej pełniła osoba przeszkolona w tematyce zamówień publicznych dla każdego inicjowanego przez jednostkę zamówienia.
7. W przypadku zamówień realizowanych przez Biuro Zamówień Publicznych, kierownik jednostki inicjującej zamówienie, we wniosku o przeprowadzeniu postępowania przetargowego wskazuje osobę merytorycznie odpowiedzialną za zamówienie, która zostaje członkiem powołanej przez Prorektora ds. Organizacji komisji dla danego zamówienia. Zaleca się aby były to maksymalnie 2 osoby.
8. Protokół przeprowadzonego postępowania przetargowego oraz umowę z wybranym Dostawcą/Wykonawcą zamówienia zatwierdza/zawiera Zamawiający.
W przypadku postępowania przetargowego przeprowadzonego przez Biuro Zamówień Publicznych dokumentację postępowania przetargowego zatwierdza Prorektor ds. Organizacji, a umowę zawiera kierownik jednostki inicjującej zamówienie.
9. Przechowywanie dokumentacji postępowania przetargowego spoczywa na Zamawiającym. Zakres dokumentacji i czas jej przechowywania określa art. 26, ustawy o zamówieniach publicznych.
10. W przypadku postępowania przetargowego przeprowadzanego przez Biuro Zamówień Publicznych ww. obowiązki spoczywa na nim.

PRO

STUDIA PODYPLOMOWE NA CZOŁOWEJ UCZELNI INŻYNIERSKIEJ WE FRANCJI

ECOLE CENTRALE PARIS

Dotyczy absolwentów i studentów V roku wszystkich wydziałów PWr!

Istnieje możliwość odbycia jednorocznych studiów podyplomowych z Inżynierii Przemysłowej i Inżynierii Innowacji Technologicznej w Ecole Centrale Paris w roku akademickim 2003/2004 (od września 2003).

Rozmowy kwalifikacyjne odbędą się 6. i 7. stycznia 2003 r. w Polsko-Francuskim Centrum Inżynierii Systemów Przemysłowych Politechniki Wrocławskiej, budynek D-5, pokój 15.

Dodatkowe informacje: Krystian P. KONKOL; e-mail: konkol@pwr.wroc.pl

Składanie dokumentów: podanie, CV, list motywacyjny, **do 13. grudnia 2002 roku** w sekretariacie Polsko-Francuskiego Centrum ISP, pokój 15, tel. 320-22-48.

Krystian P. KONKOL
Kierownik Podyplomowych Studiów Mastere Spécialisé MGPP

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

Krzysztof M. Abramski

Krzysztof M. Abramski urodził się w 1948 r., w Janowie Podlaskim (tym od arabskich koni). Maturę złożył w 1966 w II LO w Świdnicy. W 1971 ukończył Wydział Elektroniki PWr, którego był naukowym stypendystą. Pracę badawczą rozpoczął już na czwartym roku studiów pod opieką swego Mistrza i późniejszego promotora – prof. Zbigniewa Godzińskiego. W Ogólnopolskim Konkursie SNS-ów w 1971 otrzymał pierwszą nagrodę w sekcji *Elektronika* za pracę o dyfrakcji wiązki laserowej na fali ultradźwiękowej. Pracę na PWr rozpoczął w kierowanym przez prof. Godzińskiego Zakładzie Teorii Pola Elektromagnetycznego i Techniki Laserowej Instytutu Telekomunikacji i Akustyki w 1971. Zajmował się techniką laserową, zjawiskami akustooptycznymi, interferometrią laserową, a przede wszystkim bardzo obszernymi pracami badawczymi nad laserowymi wzorcami częstotliwości. Pracę doktorską o superstabilnym laserowym wzorcu częstotliwości (lasery He-Ne/CH₄ 3,39mm) obronił w roku 1979. Zbudowane lasery charakteryzowały się bardzo dobrą stałością częstotliwości (3×10^{-12}), porównywalną z osiągnięciami czołowych laboratoriów. Po doktoracie kontynuował prace w dziedzinie laserowej spektroskopii nieliniowej oraz laserowej metrologii. Skonstruował interferometr laserowy mierzący małe amplitudy drgań – unikalne urządzenie stosowane do kalibracji czujników sejsmicznych, a także oryginalny układ laserowej heterodyny do diagnostyki plazmy. W r. 1983 wyjechał na roczny *Research Fellowship* na

holenderski *Twente University of Technology* (Enschede), do grupy naukowej prof. W. J. Wittemana (*Quantum Electronics Group*). Pracując nad laserami excymerowymi XeCl uzyskał, uznawaną do tej pory za rekordową, ekstrakcję energii promieniowania z jednostki objętości ośrodka laserującego (9 J/litr). Skonstruował i uruchomił pierwszy w Holandii laser CO₂ wzbudzany prądem w.c.z. Pierwszy wielokanałowy laser falowodowy, w najprostszej wersji tandemu laserów falowodowych, uruchomił po powrocie do kraju w 1985 r. we Wrocławiu. W tej dziedzinie były to pierwsze badania, wyjaśniające wiele wątpliwości technologicznych i potwierdzające możliwość budowy wielokanałowych konstrukcji laserowych wzbudzanych prądem w.c.z.. Badaniami K.M. Abramskiego zainteresował się znany z pionierskich prac nad molekularnymi laserami falowodowymi prof. D.R Hall (Hull University, Anglia), który zaproponował mu współpracę. W czasie półrocznego stażu (1987, *Research Fellowship*) K.M. Abramski przeprowadził szereg badań stałości częstotliwości między laserami wielofalowodowymi potwierdzając przewidywane wcześniej stabilne zachowanie nawet swobodnie oscylujących laserów. W latach 1988-1992 przebywał na kontrakcie (*Visiting Researcher*) w *Heriot-Watt University (Optoelectronics and Laser Engineering Group, Edinburgh)* kontynuując współpracę z prof. Hallem. Mając dużą swobodę w doborze tematyki, dobrze wyposażone laboratorium, świetną atmosferę naukową, możliwość nieformalnego opiekowania się kilkoma doktorantami (P. Jackson, A. Colley, G. Pearson, R. Morley, C. Shackleton), zainicjował badania laserów molekularnych falowodowo-planarnych i wielofalowodowych, uznanych za początek nowej generacji laserów (dwie jego publikacje poświęcone laserom planarnym i wielofalowodowym uznano za kroki milowe w rozwoju technologii laserów gazowych i opublikowano w prestiżowym wydaniu SPIE – *Mile Stones*). Jego znaczącym osiągnięciem technologicznym jest uruchomienie „macierzowego” lasera wielofalowodowego CO₂ składającego się z 3x13 kanałów falowodowych o mocy wyjściowej 750 W.

Habilitował się w 1993 (temat: *Metody analizy, kontroli i synchronizacji częstotliwości laserów gazowych*), a od 1997 jest profesorem nadzwyczajnym PWr. Od 1993 roku wznowił prace naukowo-badawcze i

dydaktyczne w kierowanym przez prof. Romualda Nowickiego Zakładzie Teorii Pola i Techniki Laserowej i zajął się organizowaniem i rozwojem laserowo-światłowodowego laboratorium naukowego i dydaktycznego (techniki laserowe, techniki światłowodowe, podstawy opto-telekomunikacji), umożliwiającego prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz badawczych prac magisterskich i doktorskich. Od dziesięciu lat kieruje odbywającym się regularnie, co dwa tygodnie seminarium Zakładu, na którym pracownicy, doktoranci, magistranci bądź zaproszeni goście referują swoje bieżące wyniki naukowe.

Kontynuuje badania laserów molekularnych wzbudzanych w.c.z (współpraca z dr E. Plińskim i dr J. Witkowskim) W tej dziedzinie dwaj jego doktoranci (J. Wendland i B. Wasilewski) przebywając na stażach doktorskich w Edynburgu obronili swoje prace w 1999 r. Rozpoczął badania nowej generacji laserów na ciele stałym pompowanych laserami półprzewodnikowymi, tak zwanymi mikrolaserami, potencjalnie bardzo stabilnymi źródłami w telekomunikacji i metrologii. Rozwija metody interferometrii heterodynowej dla celów telekomunikacji i sensometrii światłowodowej. W ramach V Programu Ramowego (grant LAVINYA- *laser vibrometry*) bierze udział w poszukiwaniu nowatorskich czułych metod wibrometrii laserowej. Istotną częścią jego działalności naukowej stało się zastosowanie techniki laserowo-światłowodowej w medycynie. Jako promotor pracy doktorskiej A. Hahna z monachijskiej firmy *Stockert Instrumente* (producent połowy sztucznych płuco-serc na świecie) uczestniczył w badaniach nad czułym laserowym sensorem poziomu utlenienia krwi w czasie operacji kardiochirurgicznych. Od 1999 współpracuje z kardiochirurgami Akademii Medycznej we Wrocławiu nad światłowodowym dozowaniem promieniowania laserowego w czasie operacji angioplastycznych. Najważniejszym obecnie obszarem badań rozpoczętych w 1998 roku są wzmacniacze i lasery światłowodowe. Wynikiem jest opracowanie i wykonanie wraz z zespołem (współpraca z dr E. Pawlik) pierwszych w Polsce wzmacniaczy światłowodowych o parametrach porównywalnych z komercyjnymi. Pozwala to kierowanej przez niego grupie kompetentnie zaangażować się w telekomunikację światłowodową, sieci światłowodowe, a zwłaszcza w bardzo atrakcyjną

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

dziedzinę telekomunikacji światłowodowej z rozdzielaniem długości fali (tzw. techniki WDM/DWDM).

W uznaniu osiągnięć Krzysztofa M. Abramskiego w dziedzinie laserów falowodowych powierzono mu organizowanie prestiżowej międzynarodowej konferencji *International Symposium on Gas Flow and Chemical Lasers and High Power Laser*, 2002 we Wrocławiu (PRYZMAT, Nr 158).

Jego dewiza dydaktyczna to *teaching by research*, czyli współpraca z chętnymi do pracy młodymi ludźmi, poświęcanie im maksymalnej ilości czasu, traktowanie ich bardzo serio i rozwiązywanie z nimi naukowych problemów. Wypromował sześciu doktorów (A. Hahn – wyróżnienie, J. Wendland, B. Wasilewski – doktoraty w Wielkiej Brytanii, H. Pawołka – nagroda Premiera, R. Juszczak, M. Tiesler – wyróżnienie). Obecnie jest promotorem pięciu doktorantów, przy czym jednego w współpracy z Johannes-Kepler Universität w Linzu.

W czerwcu 2001 został laureatem prestiżowego programu Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej „Subsydia dla uczonych”. To trzyletnie subsyduum na realizację tematu badawczego *Koherentnie pompowane wzmacniacze światłowodowe, lasery światłowodowe i mikrolasery* jest przeznaczone na współpracę naukową z doktorantami i młodymi naukowcami. Pozwoliło ono K.M. Abramskiemu ufundować stypendium sześciu doktorantom.

Jego dorobek publikacyjny obejmuje: 21 artykułów w czasopismach zagranicznych, 23 w czasopismach krajowych, 39 referatów na konferencjach zagranicznych i 44 na konferencjach krajowych, jedna monografia i 5 prac w zagranicznych drukach zwartych oraz 9 patentów. Według *Science Citation Index* jego 15 publikacji było cytowanych w literaturze naukowej 112 razy.

Jest recenzentem prac w czasopismach filadelfijskich: *Journal Physics D: Applied Physics*, *Journal of Physics A: Pure Applied Optics*, *IEEE Journal of Quantum Electronics*, *Measurements Science and Technology*, *Optical and Quantum Electronics*, *Optica Applicata*, *Modern Optics*.

Jest członkiem komitetu naukowego czasopisma *Optica Applicata* i komitetów naukowych konferencji: *International Symposium on Gas Flow and Chemical Lasers and High Power Laser*; *Symposium Techniki Laserowej*; *Krajowe Symposium Telekomunikacji*; *Światłowodowy i ich zastosowanie*.

Jest członkiem Sekcji Optoelektroniki oraz Sekcji Telekomunikacji Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji PAN oraz członkiem Komitetu Optoelektroniki SEP. Od 1 listopada 2002 jest kierownikiem Zakładu Teorii Pola Elektromagnetycznego i Elektroniki Kwantowej.

Żonaty, żona Nela jest informatykiem na Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. Mają jedną córkę, Agnieszkę, absolwentkę Wydziału Prawa UWr.

W wolnych chwilach zajmuje się bacznym obserwowaniem polityki, wędrówkami (najchętniej po płaskich górach) i pisanem fraszek (coraz rzadziej, na własny użytek). Oto fraszka zatytułowana „Na siebie”:

*Żeby się więcej nie rumienić,
Brodę zapuścił, by słabość odmienić,
Lecz defekt niestety pozostał,
Bo na pysku ruda wyrosła,
Ot, Barbarossa!*

Krystyna Jeżowiecka-Kabsch

Postanowieniem z 18 października 2002 r. Prezydent RP nadał tytuł naukowy profesora nauk technicznych dr hab. inż. Krystynie Jeżowieckiej-Kabsch, profesorowi nadzwyczajnemu PWr.

Urodziła się w Leżajsku i tam ukończyła szkołę podstawową oraz liceum ogólnokształcące. Studiowała na Wydziale Inżynierii Sanitarnej PWr i uzyskała stopień

magistra inżyniera (1962). Odtąd nieprzerwanie jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym PWr, początkowo w Katedrze Mechaniki Cieczy i Gazów, następnie w Instytucie Techniki Ciepłej i Aparatury Przemysłowej, a obecnie w Instytucie Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów.

Doktorat z nauk technicznych uzyskała w 1970 r., a habilitację – w 1992 r. na podstawie rozprawy „Intensyfikacja procesów przekazywania masy i energii w swobodnych strugach pobudzanych aerodynamicznie i jej zastosowanie w inżynierii środowiska”.

Odbyła staże naukowe w Instytucie Mechaniki Uniwersytetu w Grenoble (1977 i 1984), gdzie prowadziła badania doświadczalne strefy mieszania strug oscylujących. Była też na stażu zawodowym we Wrocławskich Zakładach Remontowo-Montażowych Przemysłu Lekkiego we Wrocławiu (1988-89).

Jej dorobek naukowy obejmuje ponad 85 pozycji opublikowanych, w tym 50 oryginalnych prac twórczych, dwie monografie, ponadto 4 podręczniki, 5 skryptów oraz dwa patenty i jeden wzór użytkowy. Jest także autorką 25 opinii o książkach, programach i normach oraz ocen: kilku prac doktorskich i rozprawy habilitacyjnej.

Główne kierunki jej działalności naukowej dotyczą przepływów w elementach urządzeń i w systemach hydraulicznych, a szczególnie uwagę poświęciła: przepływowi w strumieniach cieczowych i ich elementach, przepływowi płynów niejednorodnych w urządzeniach i systemach hydraulicznych, badaniom struktury strug nieograniczonych oraz intensyfikacji zjawisk zachodzących w strugach, optymalizacji systemów aerodynamicznych i ciepłowniczych, a w ostatnim okresie – fizykalnemu modelowaniu i wizualizacji przepływów w urządzeniach i ich modelach.

W ramach prowadzonych przez panią profesor tematów i projektów badawczych – finansowanych przez KBN – laboratorium kierowanego przez nią Zakładu Mechaniki Płynów PWr zostało wyposażone w aparaturę do rejestracji, przetwarzania i wydruku obrazu, a dotacja celowa KBN umożliwiła zakupienie anemometru laserowego do laboratorium. Pozwala to na prowadzenie badań doświadczalnych z zakresu przepływów płynów jednorodnych i niejednorodnych w systemach zamkniętych i ich elementach, rozwiązywanie zagadnień rozpręgu i struktury strug nieograniczonych.

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

nych i ograniczonych oraz ich fizykalne modelowanie, wizualizacyjne i anemometryczne analizy struktury strug zwięzających się oraz rozszerzających w przepływach ustalonych i periodycznych przez przewężenia przewodów.

Z tą tematyką badawczą związane były ściśle prace doktorskie, których była promotorem. Celem pracy doktorskiej dra Anatolija Grygoriewa (2000) było m.in. udoskonalenie opływu podłoża w pionowym reaktorze epitaksjalnym poprzez odpowiednie uformowanie pola prędkości w jego komorze, a otrzymane wyniki mogą posłużyć do uzyskania wysokiej jakości cienkich warstw półprzewodnikowych w technologii elektronowej. Rezultaty uzyskane podczas realizacji pracy dra Wiesława Wędrychowicza (2001), wykonanej przy finansowym wsparciu KBN (dwa projekty badawcze), umożliwiły analizę pól prędkości w przepływie ustalonym i pulsującym przez przewody z przewężeniami przekroju przepływowego. Kontynuację tych prac stanowił zakończony i przyjęty projekt badawczy finansowany przez KBN oraz obroniona w październiku br. (uznana przez Radę Naukową I-20 za wyróżniającą) rozprawa doktorska dra Jarosława Fydrycha (2002) dotycząca analizy przebiegu ciśnienia w pulsujących przepływach cieczy w rurach z oporami miejscowymi.

Prof. Krystyna Jeżowiecka-Kabsch i jej współpracownicy prezentowali szereg prac na konferencjach oraz seminariach naukowych krajowych i zagranicznych. Pani profesor współpracuje z uczelniami francuskimi. Prowadziła i referowała badania własne na Université de Grenoble, w Institut de Mécanique, Laboratoire Mécanique des Fluides (1977, 1984 i 1997). W latach 1992-1996 corocznie prowadziła w Laboratorium Mechaniki Płynów Politechniki Wrocławskiej sześciotygodniowe przeddyplomowe staże naukowe studentów z École Centrale de Paris. W 1996 r. prezentowała w École Centrale wyniki badań prowadzonych w Zakładzie Mechaniki Płynów PWr.

Współpracowała z naukowymi ośrodkami krajowymi, m.in. z OBR Armatury Przemysłowej w Kielcach (1978-1982). W latach 1978-1982 oraz od 1995 roku jest członkiem Sekcji Mechaniki Płynów PAN, od 1993 roku – członkiem Komisji Mechaniki Płynów przy Oddziale PAN w Gdańsku, od 1998 – członkiem Polskiego Towarzystwa Reologii Technicznej. Jest rzeczoznawcą Stowarzyszenia Inżynierów

Mechaników Polskich w specjalności *technika sanitarna* oraz Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych w specjalności *zagadnienia hydrauliczne w instalacjach*. Posiada też uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji projektanta w specjalności instalacyjno-inżynierskiej w zakresie instalacji sanitarnych.

Jej działalność dydaktyczna związana jest przede wszystkim z kształceniem studentów kierunków inżynierii środowiska i mechaniki na Wydziałach Inżynierii Środowiska i Mechaniczno-Energetycznym w ramach przedmiotu *Mechanika płynów*. Jest współautorką wielu pomocy dydaktycznych, w tym: 4 podręczników (jeden z nich nagrodzony przez Ministra NiSzW), inicjatorką wydania 5 skryptów (z tego dwóch pod jej redakcją), zestawu przeźroczy, koncepcji budowy i ciągłej modernizacji laboratorium dydaktycznego (za organizację laboratorium kierowany przez nią zespół otrzymał nagrodę Ministra Edukacji Narodowej). Jest autorką i współautorką kilku kolejnych edycji programów nauczania bloków przedmiotowych *Mechanika Płynów* na Wydziałach Inżynierii Środowiska oraz *Mechaniczno-Energetycznym*.

Kierując Zakładem Mechaniki Płynów stworzyła możliwości wykonania 5 prac doktorskich, a staż dydaktyczny pod jej kierunkiem odbywało ponadto dwóch doktorantów z WSI w Opolu. Prowadziła wykłady z *Mechaniki płynów* dla uczestników studium doktoranckiego i z teoretycznych podstaw zagadnień przepływowych na studiach podyplomowych.

Była opiekunką grup studenckich, zorganizowała i kierowała pracą Sekcji Maszyn Wodnych Stowarzyszenia Naukowego Studentów, prowadziła praktykę zawodowo-językową w Berlinie (1980).

Była opiekunką grup studenckich, zorganizowała i kierowała pracą Sekcji Maszyn Wodnych Stowarzyszenia Naukowego Studentów, prowadziła praktykę zawodowo-językową w Berlinie (1980). Bardzo bogata jest jej działalność organizacyjna. Od roku 1973 kieruje Zakładem Mechaniki Płynów. Była pełnomocnikiem dyrektora instytutu d/s studenckich (1969-1971), prodziekanem ds. studenckich Wydziału Mechaniczno-Energetycznego (1972-1975), członkinią Rady Szkoły ds. Młodzi (1971-1975) i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów (1971-1975), prodziekanem ds. nauczania Wydziału Mechaniczno-Energetycznego (1990-1993), przewodniczącą Uczelnianej Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów Politechniki Wrocławskiej (1993-1996), członkinią Uczelnianej Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Stu-

dentów PWr (1996-1999) oraz wiceprzewodniczącą Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich (1996-1999). Jako redaktor wydziałowy wydawnictw naukowych (od 1980), a następnie (od 1982 roku) redaktor naukowy instytutu kierowała pracą tych redakcji i opracowała wiele opinii wydawniczych zarówno monografii, jak i raportów.

Za osiągnięcia w pracy zawodowej otrzymała: dwukrotnie zespołową nagrodę Ministra Edukacji Narodowej, nagrodę Senatu PWr, kilkanaście nagród Rektora, Dziekana i Dyrektora Instytutu. Została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką PWr oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Pani profesor jest mężatką. Mąż Piotr jest docentem na PWr, a córka Małgorzata – adiunktem. Prawdziwą przyjemność i zadowolenie daje jej życie na wsi.

Stanisław Hieronim Kucharski

Stanisław Hieronim Kucharski urodził się 30 września 1941 roku w Bzowcu Górnym w woj. lubelskim. Studia wyższe odbył w latach 1958-1963 na Wydziale Chemicznym PWr specjalizując się w chemii i technologii polimerów. Doktorat z nauk technicznych nadała mu w 1970 roku Rada Naukowo-Dydaktyczna Instytutu Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych PWr na podstawie rozprawy „Badania nad otrzymywaniem i własnościami flotacyjnymi eterów terpenowych polietylenoglikoli”, a habilitację uzyskał decyzją Rady Wydziału Chemicznego PWr na podstawie

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

rozprawy „Surface Active Alkylene Oxide Adducts: Structure and Properties” w roku 1978.

Pracę zawodową na PWr rozpoczął w Katedrze Technologii Przemysłu Organicznego w 1964 r. na stanowisku asystenta, a od 1965 r. – starszego asystenta. Po doktoracie powołany został na stanowisko adiunkta w powstałym w 1969 r. Instytucie Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych. W latach 1973/74 przebywał na stażu naukowym w oddziale związków powierzchniowo czynnych Zentrallinstitut für Organische Chemie der Akademie der Wissenschaften der DDR. W październiku 1979 r. otrzymał nominację na stanowisko docenta. W roku 1992 uchwałą Senatu PWr powołany został na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

Łączny dorobek naukowy prof. Stanisława Kucharskiego to: jedna monografia, 54 oryginalne publikacje naukowe (16 indywidualnych), w tym 30 w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, 8 patentów, 20 wystąpień konferencyjnych oraz 43 opracowania niepublikowane.

Prace wykonane w okresie przed habilitacją dotyczyły:

- syntezy pochodnych oksyalkileno- wych,
- oceny własności powierzchniowo czynnych i micelarnych adduktów oksiranu i metylooksiranu,
- określenia własności hydrofobowych ugrupowania oksypropylenowego oraz wpływu symetrii cząsteczkowej na zdolność do micelizacji blokowych adduktów oksiranu i metylooksiranu.

W okresie tym otrzymał i scharakteryzował pod względem własności fizykochemicznych około 200 nowych substancji powierzchniowo czynnych, w tym szereg połączeń zawierających zdefiniowaną ilość grup oksypropylenowych (PO). To pozwoliło mu ustalić precyzyjnie hydrofobowe własności ugrupowania oksypropylenowego na poziomie 2,63 grup PO równoważnych grupie metylenowej. Wymienione zagadnienia dotyczące podstawowych badań związków powierzchniowo czynnych miały szczególne znaczenie dla powstania w Instytucie Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych PWr czołowego krajowego ośrodka badawczego zajmującego się tą tematyką.

Jest współautorem skryptu, autorem podręcznika on line „Podstawy technolo-

gii chemicznej” udostępnianego w Internecie w latach 1994-2000, oraz współautorem książki „Podstawy obliczeń projektowych w technologii chemicznej” (Oficina Wyd. PWr, 2001 r.).

Po habilitacji wyjechał na pięcioletni kontrakt do pracy na Rivers State University of Science and Technology, Port Harcourt (Nigeria). Wykładał tam przedmioty: *Organic Processes*, *Chemical Engineering Design: Computer Assisted* i *Paints and Plastics*. W Department of Chemical and Petrochemical Engineering tej uczelni wypromował pierwszych absolwentów ze stopniem Master of Technology.

W latach dziewięćdziesiątych zmienił zainteresowania badawcze i zajął się filмами molekularnymi Langmuira-Blodgett oraz przydatnością uzyskiwanych tą drogą struktur w optyce nieliniowej oraz optoelektronice. Wkrótce kierowany przez niego zespół badawczy zaczął uzyskiwać znaczące wyniki, publikowane następnie w czasopismach o randze międzynarodowej (*J.Phys.Chem.*, *J.Mater.Chem.*, *New J. Chem.*, *Colloids & Surfaces*). Do szczególnych osiągnięć w tym zakresie należy zaliczyć:

- otrzymanie kilkudziesięciu nowych chromoforowych substancji amfifilowych o własnościach nieliniowo optycznych,
- otrzymanie nowych chromoforowych monomerów i polimerów,
- zastosowanie obliczeń kwantowo chemicznych do wyznaczania własności nieliniowo optycznych i spektralnych związków organicznych,
- uzyskanie makroskopowych struktur polimerycznych o własnościach nieliniowo optycznych.

Wybór diazowych pochodnych heterocyklicznych sulfonamidów stanowiących bazę dla materiałów amfifilowych i monomerów akrylowych okazał się wyborem wyjątkowo trafnym. Otrzymane połączenia zdają się spełniać szereg wymagań stawianych materiałom przydatnym w nanotechnologii, optyce nieliniowej oraz optoelektronice. Badania z tego zakresu sponsorowane były przez cztery granty KBN. Ich rezultaty uznać można za najcenniejsze w dorobku autora. Choć wykonane niedawno, zostały zauważone i są cytowane.

Prof. Kucharski bierze czynny udział we współpracy naukowej z zagranicą, m.in. z: University of Nevada (Las Vegas), University of Manchester oraz Max-Planck-Insti-

tute of Colloids and Interfaces (Poczdam-Golm), co owocuje wspólnymi publikacjami. Ostatnio uczestniczył w 4 międzynarodowych konferencjach naukowych na temat zorganizowanych filmów, w tym filmów Langmuira-Blodgett. Ponadto uczestniczył czynnie w krajowych konferencjach naukowych, m.in. w zjazdach Polskiego Towarzystwa Chemicznego oraz kongresach technologii chemicznej.

Od początku swojej kariery naukowej jest pracownikiem naukowo dydaktycznym na Wydziale Chemicznym PWr. Zarówno w Polsce, jak i w Nigerii prowadził zajęcia dydaktyczne wszystkich rodzajów. W obecnym czasie wykłada przedmioty: *Podstawy technologii chemicznej*, *Fizykochemia powierzchni i układów zdyspergowanych*, *Projektowanie technologiczne w przemyśle chemicznym*.

Jest współautorem podręcznika, autorem podręcznika on line oraz skryptu przeznaczonych do przedmiotu *Podstawy technologii chemicznej*. Jego zasługą jest wprowadzenie pakietu programowego CHEM-CAD do zajęć projektowych z technologii chemicznej, a wspomniany podręcznik umiejętnie łączy wspomaganie komputerowe z podstawowymi obliczeniami projektowymi. Prof. Stanisław Kucharski dba o poziom merytoryczny wykładów i ich formę, chętnie korzysta z możliwości techniki multimedialnej oraz dobrej znajomości języka angielskiego. Był członkiem międzynarodowego zespołu (Belgia, Francja, Holandia i Wielka Brytania) realizującego w latach 1998-2001 projekt Tempus JEP nr 12303-97: *Program studiów inżynierskich na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej, kompatybilny z programami odpowiednich studiów w Unii Europejskiej*.

Wypromował jednego doktora, trzy dalsze osoby wykonują obecnie prace doktorskie pod jego kierunkiem. Był opiekunem 17 prac dyplomowych w kraju i 12 w Nigerii.

Pełnił funkcje redaktora naukowego wydawnictw instytutu, zastępcy dyrektora instytutu do spraw nauki i współpracy z przemysłem (1987-90) oraz prodziekana Wydziału Chemicznego PWr (1991-96) i przedstawiciela wydziału w komisji ds. studiów doktoranckich. Był członkiem komitetów organizacyjnych szeregu organizowanych przez instytut konferencji naukowych na temat związków powierzchniowo czynnych, a ostatnio zastępcą przewodni-

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

czącego Komitetu Naukowego XV Międzynarodowej Konferencji: Modyfikacja Polimerów. Jest członkiem stowarzyszonym IUPAC, członkiem Polskiego Towarzystwa Chemicznego oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego.

Za swoją dotychczasową pracę został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, nagrodą Ministra Szkolnictwa Wyższego (za pracę habilitacyjną) oraz wielokrotnie nagrodami Rektora i Dziekana za działalność naukową i dydaktyczną.

Prof. Stanisław Kucharski jest żonaty, żona Ewa jest protetykiem stomatologiem, córka Anita, absolwentka PWr, pracuje w programie Unii Europejskiej.

Wacław Andrzej Sokalski

Wacław Andrzej Sokalski urodził się w 1948 r. we Wrocławiu, gdzie 1966 r. ukończył III LO im. A. Mickiewicza. W latach 1966-

1971 studiował na Wydziale Chemicznym PWr i uzyskał stopień magistra inżyniera chemika w zakresie fizykochemii organicznej. Jako doktorant ukończył w 1972 r. Studium Podyplomowe Programowania i Metod Numerycznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Stopień doktora nauk chemicznych nadała mu w 1976 r. Rada Naukowa Instytutu Chemii Organicznej i Fizycznej PWr, a praca doktorska została wyróżniona nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Habilitację z nauk chemicznych uzyskał w 1989 r. W latach 1976-1993 był pracownikiem Instytutu Chemii Organicznej i Fizycznej. Od 1993 r. pracuje w Instytucie Chemii Fizycznej i Teoretycznej PWr. W 1995 r. został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr. Tytuł naukowy profesora nauk chemicznych nadał mu Prezydent RP w dniu 18 października 2002 r.

W trakcie studiów doktoranckich odbył w 1974 r. staż w renomowanej Pracowni Chemii Kwantowej UW kierowanej przez prof. Włodzimierza Kołosa (*Pryzmat*, nr 74,

str. 9) i prowadzącej badania na światowym poziomie z zakresu teorii oddziaływań międzycząsteczkowych. Przebywał też na długoterminowych stażach naukowych na the John Hopkins University (Baltimore, MD, USA) oraz w Roswell Park Cancer Institute (Buffalo, NY, USA), co umożliwiło mu implementację opracowanych przez siebie w kraju technik obliczeniowych w kilku amerykańskich ośrodkach superkomputerowych. Przebywał także w charakterze zaproszonego profesora na M. et P. Curie Université Paris VI (Francja) oraz Université de Bourgogne (Francja). Był również zapraszany z wykładami, m.in. przez: Cornell University (Ithaca, NY, USA), Batelle Pacific Northwest Laboratories (Richland, WA, USA), Biosym Technologies Inc. (San Diego, CA, USA), Center for Advanced Biotechnology Research w National Institute of Standards and Technology (Gaithersburg, MD, USA), Catholic University of America (Washington, DC, USA), Staffordshire University (Anglia), Universitaet Erlangen-Nurnberg (Niemcy), Pisa University (Włochy), Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Poznańskie Centrum Superkomputerowe-Siecione oraz Centrum Obliczeniowe CYFRONET w Krakowie.

Prof. Sokalski jest autorem ponad 70 artykułów w recenzowanych czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym oraz 3 rozdziałów w wydawnictwach książkowych. Prace te były cytowane przez innych autorów ponad 600 razy w 405 publikacjach i 32 książkach. Był 11 razy zapraszany do wygłoszenia wykładów plenarnych na międzynarodowych i 5 razy na krajowych konferencjach naukowych.

Główny nurt zainteresowań naukowych prof. Sokalskiego związany jest z systematycznym rozwojem obliczeniowych metod chemii kwantowej i technik modelowania molekularnego dla potrzeb biotechnologii oraz inżynierii materiałowej.

W latach osiemdziesiątych zainicjował nieempiryczne obliczenia składowych energii oddziaływań międzycząsteczkowych w dużych układach molekularnych. Składowe uzyskiwane zaproponowaną we Wrocławiu hybrydową metodą wariacyjno-perturbacyjną pozwoliły zdefiniować pełną hierarchię przybliżonych modeli teoretycznych oraz zredukować prawie o rząd zależność wyników od wyboru bazy funkcyjnej. Uzyskane wspólnie z prof. Roszakiem w oparciu o opracowane techniki podziału

energii oddziaływań nieempiryczne funkcje potencjalne typu atom-atom należą do pierwszych, jakie powstały.

Zaproponowana przez prof. Sokalskiego metoda wielocentrowych rozwinięć multipolowych CAMM (ang. Cumulative Atomic Multipole Moments) pozwoliła uzyskać znaczną poprawę zbieżności umożliwiając w szczególnych przypadkach badanie natury oddziaływań wewnątrzcząsteczkowych. Uzyskane w tym zakresie wyniki mają unikalny charakter, bowiem dotychczas nie wykorzystywano rozwinięć multipolowych dla tak małych odległości międzyatomowych. Wskazują one w niektórych przypadkach na elektrostatyczną naturę barier rotacji wewnątrzcząsteczkowych oraz mniejszą wrażliwość multipoli atomowych CAMM na zmiany konformacji, niż ma to miejsce w przypadku alternatywnej techniki DMA rozwijanej na Uniwersytecie Cambridge. Z uwagi na możliwość praktycznego wykorzystania tej techniki w konstrukcji nowej generacji pól siłowych, nieempirycznej analizie konformacyjnej oraz w modelowaniu rozkładu ładunku w makrocząsteczkach, skompletowane zostały biblioteki multipoli atomowych dla fragmentów strukturalnych kwasów nukleinowych, aminokwasów oraz zeolitów.

Opracowane techniki obliczeniowe zastosowano ostatnio w pionierskich analizach aktywności katalitycznej enzymów i zeolitów wykorzystujących opracowaną przez prof. Sokalskiego metodę różnicowej stabilizacji stanu przejściowego. Metoda ta umożliwia ponadto bezpośrednie modelowanie statycznych i dynamicznych własności otoczenia molekularnego wykazującego optymalną aktywność katalityczną i jest praktycznie wykorzystywana do analizy pól katalitycznych i racjonalnego projektowania katalizatorów, takich jak zmutowane enzymy lub modyfikowane zeolity. Zagadnienia te są aktualnie przedmiotem współpracy z szeregiem zespołów krajowych oraz akademickich i przemysłowych partnerów w USA, Szwajcarii oraz Wielkiej Brytanii.

Założony i kierowany przez prof. Sokalskiego Zakład Modelowania Molekularnego zatrudnia obecnie 5 pracowników i 3 doktorantów. Prowadzi interdyscyplinarną współpracę z szeregiem zespołów doświadczalnych.

Wykonana we współpracy z Zakładem Chemii Bioorganicznej I-4 PWr analiza aktywności inhibitorów aminopeptydazy

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

leucylowej pozwoliła ustalić, że aktywność inhibicyjna może być z powodzeniem opisana przez multipolową składową oddziaływań elektrostatycznych oraz że istotne są tylko niektóre elementy centrum aktywnego. Wystąpienia konferencyjne dr inż. Jolanty Grembeckiej referującej m.in. wyniki tej współpracy uzyskały główne nagrody na spotkaniu użytkowników oprogramowania firmy Molecular Simulations Inc. (San Diego, CA, USA) oraz na konferencji na University of Sheffield (Wielka Brytania). Współpraca z Instytutem Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu dotyczy z kolei analizy własności i projektowania inhibitorów topoizomazy DNA. W ramach współpracy z Zakładem Fizyki i Chemii Materiałów Molekularnych I-30 PWr wyjaśniono wpływ protonizacji na obniżenie bariery aktywacji przegrupowania cis-trans w związkach z wiązaniem $-N=N-$ stosowanych do zapisu informacji na poziomie molekularnym.

Prof. Sokalski zainicjował intensywną współpracę z licznymi ośrodkami zagranicznymi, m.in. John Hopkins University, Center for Advanced Research in Biotechnology oraz National Institute of Standards and Technology, Air Products and Chemicals Inc., Accelrys/Molecular Simulations Inc./Biosym w USA, University of Bristol w Wielkiej Brytanii, M.et P. Curie Université Paris VI oraz Université de Bourgogne we Francji, Medizinische Hochschule zu Luebeck w Niemczech, University of Toronto w Kanadzie oraz Centro Svizzero di Calcolo Scientifico (Manno, Szwajcaria).

W wyniku tej współpracy PWr uzyskała m.in. fundusze, które umożliwiły w 1992 r. wyposażenie w zaawansowane stacje robocze z grafika trójwymiarową i profesjonalne oprogramowanie jednej z pierwszych pracowni modelowania molekularnego w kraju. Prof. Sokalski był kierownikiem 5 amerykańskich grantów lub kontraktów badawczych oraz 5 grantów KBN. Zaaranżował również szereg staży zagranicznych dla młodszych współpracowników, m.in. 5 osób wyjechało do Wlk. Brytanii, a kilkanaście osób do USA.

Prof. Sokalski jest organizatorem pierwszej w kraju interdyscyplinarnej specjalności – informatyki chemicznej, której absolwenci zdobyli już 5 nagród Rektora i nagrodę PTCh. Szereg studentów specjalności odbyło staże na University of Bristol, z którym prof. Sokalski ma sukcesywnie podpi-

sywane umowy o wymianie studentów i doktorantów w ramach europejskich programów TEMPUS oraz SOCRATES. W 1991 roku prowadził zajęcia z zakresu modelowania molekularnego dla doktorantów State University of New York, a od 2000 r. prowadzi corocznie wykłady w letnich szkołach organizowanych przez NSF Computational Center for Molecular Structure and Interactions w Jackson, MS, USA. W roku 2002 zorganizował dla studentów i doktorantów PWr polsko-amerykańskie warsztaty „Introduction to molecular modelling” (*Pryzmat* nr 156-157, str. 43). W 1993 roku doprowadził do reaktywacji Koła Naukowego Chemików na Wydziale Chemicznym, którym opiekuje się do chwili obecnej.

Jest promotorem 8 prac magisterskich oraz 4 przewodów doktorskich, z których dwa zostały zakończone w roku 1996 i 2001. Dwóch wychowanków: dr inż. Paweł Kędzierski i dr inż. Tomasz Cierpicki otrzymało w 2002 r. Nagrodę Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (*Pryzmat* nr 153, str. 24).

W latach 1993-1999 przez dwie kadencje był wicedyrektorem nowo powstałego Instytutu Chemii Fizycznej i Teoretycznej (I-30) oraz przedstawicielem grupy samodzielnych pracowników naukowych w Senacie PWr.

Jako przedstawiciel Politechniki Wrocławskiej w Środowiskowym Zespole Koordynacyjnym do spraw Wrocławskiej Akademickiej Sieci Komputerowej wspólnie z prof. Z. Latajką (obecnym rektorem UWr) i prof. D.J. Bemem uczestniczył w przygotowaniu środowiskowego wniosku do KBN, w wyniku czego w 1995 r. powstało Wrocławskie Centrum Sieciowo-Superkomputerowe.

Był współorganizatorem dwóch międzynarodowych konferencji Computers in Chemistry '94 i '99 połączonych z polsko-amerykańskimi warsztatami „Computational Methods for Large Molecular Systems” i „New Trends in Computational Methods for Large Molecular Systems”. Pozwoliło to nadać międzynarodowy zasięg wrocławskim konferencjom „Komputery w Chemii”. Był organizatorem sesji „Modelowanie molekularne w biotechnologii” na I Kongresie Biotechnologii w 1999 r. we Wrocławiu. Przewodniczył obradom na 10 międzynarodowych i krajowych konferencjach. Zorganizował 4 środowiskowe szkolenia z modelowania molekularnego (1995, 1997, 1998, 2002 r.).

Od 1995 r. jest członkiem kolegium redakcyjnego międzynarodowego czasopisma COMPUTERS & CHEMISTRY (Pergamon-Elsevier), pełnił też rolę edytora trzech specjalnych numerów tego czasopisma w 1995, 1998 i 2000 r. W 1999 r. został powołany przez rektora Uniwersytetu Warszawskiego do Rady Naukowej Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego. Jest też członkiem Polskiego Towarzystwa Chemicznego, American Chemical Society oraz Komisji Teorii i Struktury Układów Molekularnych i Skondensowanych PAN. Od 2002 roku jest przedstawicielem Polski w zespole ds. informatyki chemicznej powołanym przez Federację Europejskich Towarzystw Chemicznych.

Posiada Srebrny Krzyż Zasługi, Złotą Odznakę Politechniki i 3 Nagrody Ministra.

Jego żona Grażyna jest chemikiem, a córka Alicja studentką architektury.

Wacław Urbańczyk

Prof. dr hab. inż. Wacław Urbańczyk urodził się 9 sierpnia 1956 r. w Białaczowie. W roku 1975, po ukończeniu IV LO im. H. Sienkiewicza w Częstochowie w klasie o profilu matematyczno-fizycznym, rozpoczął studia na Wydziale Podstawowych Problemów Techniki PWr na kierunku *fizyka techniczna*, które ukończył w roku 1980. Specjalizował się w optyce. Bezpośrednio po magisterium rozpoczął studia doktoranckie w Instytucie Fizyki PWr. Rozprawę doktorską na temat „*Odwzorowanie w układach optycznych zmieniających stan polaryzacji światła - opis macie-*

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

rzowy” wykonał pod kierunkiem doc. Ireneusza Wilka. Mimo rocznej przerwy na służbę wojskową, która przyniosła mu stopień podporucznika, w 1984 roku uzyskał stopień doktora nauk fizycznych, po czym rozpoczął pracę w Instytucie Fizyki PWr, początkowo jako asystent, a od roku 1987 – adiunkt. Stopień doktora habilitowanego nauk fizycznych otrzymał na podstawie rozprawy „*Wybrane właściwości, metody badania i zastosowania włókien optycznych*”, którą przedstawił Radzie Naukowej WPPT PWr w listopadzie 1995 r. W 2000 r. otrzymał stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale PPT PWr, a tytuł profesora nauk fizycznych nadał mu Prezydent RP w dniu 18 października 2002 r.

Zainteresowania naukowe Waława Urbańczyka koncentrują się wokół optyki światłowodów, optyki polaryzacyjnej, interferencyjnych technik pomiarowych, metrologii światłowodowej, projektowania światłowodów dwójłomnych i fotonicznych, a także ich pomiarowych zastosowań. Opublikował łącznie 71 prac dotyczących tej tematyki, a w tym 48 artykułów w czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym, 2 prace w wydawnictwach książkowych, 11 w materiałach z konferencji międzynarodowych i 10 w materiałach z konferencji krajowych. Ponadto jest autorem 1 wzoru użytkowego, 1 patentu krajowego oraz 1 patentu USA. Według SCI jego prace były cytowane ponad 80 razy.

Współpracuje jako recenzent z redakcjami kilku międzynarodowych czasopism naukowych, np. „*Applied Optics*”, „*Optics Communications*”, „*Optical Engineering*”, „*IEEE Transactions on Instrumentation*

and Measurements”, „*Pure and Applied Optics*” oraz „*Optoelectronics Review*”.

Uczestniczył w realizacji sześciu grantów KBN, w tym w trzech jako kierownik, w jednym jako główny wykonawca.

Był także koordynatorem grantu inwestycyjnego KBN, który przyczynił się do istotnej poprawy wyposażenia kierowanej przez niego Pracowni Światłowodowej w Instytucie Fizyki PWr.

Waław Urbańczyk współpracuje z kilkoma ośrodkami zagranicznymi. Zaowocowało to ponad 50 wspólnymi publikacjami. Odbyła kilka staży naukowych m.in. w Laboratoire d’optoélectronique, Université du Québec a Hull w Kanadzie (dwa lata od 1992 r. do 1994 r. i po 3 miesiące w latach od 1995 do 2002 r.); Switzerland Center of Electronics and Microtechniques w Neuchatel w Szwajcarii (3 m-ce w 1989 r.); Photonic Sensors Group, Institute of Flight Guidance, German Aerospace Center Braunschweig w Niemczech (tydzień w 1998 r.). Dzięki Jego aktywności podpisana została umowa o długoletniej współpracy naukowej pomiędzy UQAH w Kanadzie i Politechniką Wrocławską, która umożliwiła kilku dyplomantom i doktorantom z Instytutu Fizyki PWr krótkoterminowe wyjazdy do dobrze wyposażonego laboratorium kanadyjskiego. W roku 1998 współpraca ta zaowocowała także nominacją Waława Urbańczyka na stanowisko „professor associate” w Département d’informatique, UQAH w Kanadzie na dwa kolejne trzyletnie okresy. Od prawie dwudziestu lat współpracuje on także z Pracownią Technologii Światłowodów UMCS w Lublinie, wynikiem czego jest kilka wspólnych gran-

tów KBN i wiele publikacji.

Prof. Waław Urbańczyk jest promotorem dwóch zakończonych i jednego otwartego przewodu doktorskiego. Był także opiekunem czternastu prac magisterskich i dwóch inżynierskich na Wydziale PPT. Od roku 1997 kieruje działalnością naukową i dydaktyczną Pracowni Światłowodowej w Instytucie Fizyki PWr. Prowadzi kilka wykładów specjalistycznych (*Światłowodowy, Elementy systemów fotonicznych, Zastosowanie zjawisk polaryzacyjno-interferencyjnych w pomiarach, Wstęp do optoelektroniki*) seminarium dyplomowe, specjalistyczne laboratorium, a także wykład dla doktorantów PWr.

Od 1998 roku jest zastępcą redaktora naczelnego czasopisma naukowego „*Optica Applicata*”, wydawanego w Instytucie Fizyki PWr. W kadencji 2000-2003 pełni funkcję zastępcy przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Polskiej Sekcji SPIE. Od 1999 r. jest też przewodniczącym Komisji Wyborczej w Instytucie Fizyki. W latach 1989-1990 był sekretarzem Wrocławskiego Oddziału PTF. Brał udział w pracach komitetów naukowych i prowadził sesje na dwóch konferencjach międzynarodowych oraz pięciu konferencjach krajowych.

Jego praca zastała uhonorowana dwiema nagrodami MEN, dwiema nagrodami Rektora PWr, kilkoma nagrodami Dyrektora Instytutu Fizyki oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Prof. Waław Urbańczyk jest żonaty i ma syna. Żona Barbara jest kierowniczką Oddziału Informacji Naukowej w Bibliotece Głównej PWr, a syn Adam jest uczniem klasy maturalnej w XIV LO we Wrocławiu.

Nagroda za integrację środowiska akademickiego

Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola od wielu lat przyznaje z okazji Święta Nauki nagrodę za integrację środowiska akademickiego. W tym roku przypadła ona prof. Aleksandrze Kubicz – długoletniej organizatorce i koordynatorce Dolnośląskiego Festiwalu Nauki. Ta impreza, według słów przewodniczącego Kolegium prof. Tadeusza Lutego, jak żadna inna służy integracji tego środowiska. Uroczyste wręczenie tegorocznej nagrody odbyło się 14 listopada w Auli Leopoldyńskiej w obecności: członków Kolegium Rektorów Akademickich Szkół Polskich i KRUIWiO, byłych

Rektorów Uniwersytetu Wrocławskiego, minister Krystyny Łybackiej, byłego ministra nauki prof. Andrzeja Wiszniewskiego i wielu innych znamienitych gości.

Wygłaszający laudację były dziekan Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Tadeusz Krupiński przypomniał życiorys Laureatki.

Prof. Aleksandra Kubicz (z domu Mrozkówna) urodziła się w Chorzowie. Po ukończeniu szkoły średniej w Rybniku rozpoczęła w 1950 r. studia na Uniwersytecie Wrocławskim w zakresie biologii. Po ich ukończeniu w 1955 r. rozpoczęła działal-

ność dydaktyczną i naukową w Zakładzie Chemii Fizjologicznej Akademii Medycznej we Wrocławiu. W 1960 roku została zatrudniona w powstałej Katedrze Biochemii UW, a następnie w powołanym w roku 1972 Instytucie Biochemii UW. Doktorat uzyskała w 1962 roku, w 1972 habilitowała się, a dziesięć lat później otrzymała tytuł profesora nadzwyczajnego. Od 1994 roku jest profesorem zwyczajnym. Od roku 1975 do 1978 była prodziekanem Wydziału Nauk Przyrodniczych, a w latach 1981-1982 – prorektorem ds. dydaktycznych. Z funkcji tej zrezygnowała po odwołaniu przez ów-

czesne władze Rektora prof. Józefa Łukaszczyka. W latach 1994-1995 była prorektorem ds. nauki i współpracy z zagranicą. Od wielu lat kieruje Zakładem Biochemii Porównawczej w Instytucie Biochemii i Biologii Molekularnej UW. Karierę naukową i zawodową łączyła z prowadzeniem domu i wychowaniem dwójki dzieci.

Mimo tak licznych obowiązków zajmowała się także rzetelną popularyzacją i rozpowszechnianiem osiągnięć naukowych, co doprowadziło do zorganizowania we Wrocławiu w 1998 r. Festiwalu Nauki. Początkowo adresowany był tylko do społeczności miasta, z czasem objął całe województwo dolnośląskie. Cieszy się coraz większym zainteresowaniem integrując nie tylko środowiska akademickie, ale i młodzież szkół średnich oraz pedagogów.

Prof. T. Krupiński podkreślił, że przekazywanie wiedzy o osiągnięciach naukowych pozwala uświadomić społeczeństwu wielkie znaczenie nauki i konieczność prowadzenia szerokich badań naukowych. Podkreślił, że „mimo skromnych środków finansowych pozyskiwanych z Komitetu Badań Naukowych, od władz miejskich i wojewódzkich oraz z Urzędu Marszałkowskiego, przy bezinteresownym i wręcz spontanicznym udziale pracowników naukowych uczelni wrocławskich, Festiwal

Nauki wszedł na stałe do kalendarza imprez kulturalnych we Wrocławiu, a ostatnio również obchodów 300-lecia UW.”

Zarówno Festiwal Nauki w Warszawie, jak i we Wrocławiu wchodzi w skład Europejskiego Stowarzyszenia Festiwalu Nauki. Zdaniem prof. T. Krupińskiego „do tak korzystnej oceny tej imprezy przyczyniła się znakomita działalność prof. A. Kubiczowej i jej wyjątkowe zdolności organizacyjne. Dzięki niej prezentacja osiągnięć naukowych poszczególnych dyscyplin wiedzy i ich upowszechnianie doprowadziły do integracji środowisk miasta i województwa, a także wpłynęły na umocnienie dobrego imienia Uniwersytetu Wrocławskiego i innych uczelni wrocławskich w społeczeństwie dolnośląskim, w kraju i za granicą.”

Mówca podkreślił ponadto, że prof. Aleksandra Kubicz jest podziwiana nie tylko za niecodzienny intelekt i młodzieńczą energię, ale też za urodę, elegancję i wdzięk.

Rektorzy: prof. Tadeusz Luty (przewodniczący KRUiO) i prof. Zdzisław Latajka wręczyli Laureatce dyplom wraz z pięknymi kwiatami i przekazali nagrodę Kolegium – obraz z widokiem Wrocławia.

Prof. A. Kubicz dziękując za przyznane jej wyróżnienie wyraziła wdzięczność wszystkim, którzy pomogli jej w pracy naukowej, rodzinie za wspieranie jej w działaniach, a

także tym, dzięki którym Festiwal Nauki z jednorazowego spotkania społeczeństwa z nauką przerodził się w masową i społecznie pożyteczną imprezę. Dzięki życzliwości ówczesnego Rektora UW, członków KRUiO, przewodniczącego KBN, władz Wrocławia, lokalnych mediów i wreszcie dzięki grupie entuzjastów, wśród których byli koordynatorzy uczelni, udało się zrealizować pierwszy festiwal. „Nikt z nas nie miał doświadczenia, ale łączyła nas chęć do pracy dla wspólnego dobra, która jest najlepszym fundamentem do przewyższania piętrzących się trudności, a czasem nawet niechęci (...) I Festiwal wykazał, że był to strzał w dziesiątkę. Pokazaliśmy społeczeństwu, jak fascynujące może być bezpośrednie obcowanie z nauką. Pojawiły się entuzjastyczne relacje w prasie, w radio. I już wtedy wiedzieliśmy, że Festiwal Nauki będziemy musieli kontynuować.” O rozmachu tej imprezy świadczą przytoczone liczby: 12.000 uczestników w pierwszym roku i około 55.000 w roku bieżącym. Laureatka podkreśliła, że od początku do organizacji włączyła się z rozmachem Politechnika Wroclawska. Dzięki zaangażowaniu wielu ludzi Festiwal jest dziełem społecznym, spontanicznym, integrującym liczne i różne środowiska. „I tak elita integruje się w salonie prof. Dudka, a cała reszta na Festiwalu Nauki”. (hw)

Trzysta lat Uniwersytetu Wrocławskiego

Na stronach internetowych tej dostojnej uczelni czytamy, że Uniwersytet Wrocławski należy do najstarszych w Europie Środkowo-Wschodniej i jest drugim pod względem wieku, po Uniwersytecie Jagiellońskim, uniwersytetem polskim. To dziwne stwierdzenie zdaje się eliminować z polskiej tradycji Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie (ustanowiony w 1578 aktem fundacyjnym króla Stefana Batorego, zatwierdzonego w 1579 przez papieża Grzegorza XIII) i Uniwersytet Jana Kazimierza (1661), których wychowankami byli liczni znamienicy Polacy, łącznie z trzema wieszczami. Ale rozumiemy, że – jak to kiedyś mawiano – okazji nie należy łączyć, ale ich szukać. Taką więc okazją było założenie przed 300 laty we Wrocławiu jezuickiej akademii.

Historia

Zaczął się jednak wcześniej, od fałszu. W 1505 roku król Czech i Węgier, Władysław II Jagiellończyk, podpisał Akt Fundacyjny Uniwersytetu we Wrocławiu. Jednak – m.in. wskutek protestu władz Uniwersytetu Jagiellońskiego, złożonego u papieża Juliusza II – nie został on wcielony w życie. Ustanowieniu uniwersytetu we Wrocławiu nie sprzyjały również burzliwe czasy, w okresie tym bowiem zarówno miasto, jak i cały region Dolnego Śląska były uwikłane w liczne wojny, w wyniku których granice państw ulegały częstym zmianom. Dopiero w 1702 roku cesarz austriacki Leopold I Habsburg założył we Wrocławiu niewielką akademię jezuicką, zwaną od imienia założyciela Leopoldiną, składającą się zaledwie z dwóch fakultetów, Filozoficznego i Teologicznego. Wtedy powstał gmach uczelni (obecny gmach główny) znany z pięknej auli i kościoła. Dalszemu rozwojowi akademii przeciwstawiła się jednak ówczesna protestancka rada miejska Wrocławia.

Leopoldina rozpoczęła działalność **15 listopada 1702 roku**. Rok ten uznaje się obecnie za początek Uniwersytetu we Wrocławiu.

Blisko sto lat później, w 1811 r., gdy władzę na Śląsku przejęli Prusacy, przeniesiono do Wrocławia protestancką uczelnię z Frankfurtu nad Odrą – Viadrinę. (Ponieważ powstała ona w roku 1506, za cztery lata będzie okazją świętowania 400-lecia.) Powstanie uniwersytetu we Wrocławiu zbiegło się w czasie z założeniem uniwersytetów w Bonn i Berlinie. Uniwersytet Wrocławski składał się wówczas z czterech wydziałów: Filozofii, Medycyny, Prawa i Teologii.

Zimą 1945 roku władze niemieckie podjęły decyzję o ewakuacji pracowników Uniwersytetu, jego wyposażenia i niektórych zasobów bibliotecznych do Drezna. W czasie walk o Wrocław zniszczeniu uległ w dużym stopniu budynek główny Uniwersytetu. Wkrótce do Wrocławia zaczęli przybywać Polacy, zwłaszcza z ziem wschodnich. Wśród nich część kadry Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Powstało sześć wydziałów odnowionego Uniwersytetu.

Za szczególne signum w dziejach wrocławskiej uczelni, jak i całego środowiska naukowego można uznać, że pierwsze wykłady na odtwarzanej po II wojnie światowej wspólnej uczelni (Uniwersytet i Politechnika) odbyły się w dniu św. Leopolda – 15 listopada 1945 r.

W 1995 roku Uniwersytet Wrocławski obchodził swoje 50-lecie. Czas jednak szybko płynie.

300-lecie

Obchody 300-lecia Uniwersytetu to rozłożone na wiele miesięcy wydarzenia. Ich kulminacją były jednak wydarzenia w dniu 15 listopada.

Rano przedstawiciele środowiska akademickiego złożyli kwiaty pod Pomnikiem Martyrologii Profesorów Lwowskich i pod tablicą upamiętniającą profesorów Krakowskich więzionych we Wrocławiu w 1939 roku.

Następnie min. Krystyna Łybacka podpisała akt erekcyjny nowej Biblioteki Uniwersyteckiej. Kolejnym wydarzeniem była **msza w kościele uniwersyteckim**. Kazania nie wygłosił, jak zapowiadano, kard. H. Gulbinowicz. Zastąpił go ks. prof. Ignacy Dec, rektor PWT. Podkreślił, że instytucja uniwersytetu jest dzieckiem Kościoła. Skrytykował pozytywistyczny model uczelni oparty na przekonaniu, że jedyną rzeczywistością jest świat materialny. Słowa te zostały odebrane przez niektórych słuchaczy jako przytyk do trudności, jakie napotyka Papieski Wydział Teologiczny (prawdziwy spadkobierca tradycji Leopoldiny) przy staraniach o przyłączenie do Uniwersytetu. (Tekst kazania zamieszczamy w całości.)

W południe do Auli Leopoldiny ruszył orszak złożony z rektorów polskich uczelni. Powodem szczególnego zainteresowania (ale i szczególnego zamieszania przy wejściu do gmachu głównego) był udział znaczących osobistości politycznych, zwłaszcza prezydentów Polski i Niemiec Aleksandra Kwaśniewskiego i Johanna Raua. Przybyli też: prezydent Senatu Austrii Ludwig Bieringer reprezentujący prezydenta Thomasa Klestilę oraz przedstawiciele prezydentów Czech i Węgier.

Uroczystość rozpoczęło interesujące przemówienie JM Rektora UWr. Prof. Z. Latajka omawiając meandry historii życia akademickiego we Wrocławiu przypominał m.in. niechęć wrocławskich mieszczan do „rozpanoszonej uczoności” i fakt, że nawet sam Humboldt był prze-

ciwnikiem tworzenia uniwersytetu we Wrocławiu. Rektor UWr życzył swojej uczelni w przededniu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, by była ona nośnikiem wielu kultur, miejscem spotkań młodzieży europejskiej ze Wschodu i z Zachodu. Stąd mogą młodzi ludzie czerpać naukę o historii i przygotowywać się do budowania lepszego jutra.

Prezydenci w swoich przemówieniach starali się odwoływać do „otwartości i tolerancji” (A.Kwaśniewski) lub „sławnej śląskiej tolerancji” (J.Rau), której ostoją miały jakoby być przez wieki mury miasta i uczelni. Co ciekawsze, niemiecki prezydent zdawał się nie znać zaangażowania Polaków w wojnach napoleońskich, gdyż podkreślił z dumą, że Hendrik Steffens nawoływał w 1813 r. swoich studentów, by „walczyli o wyzwolenie spod jarzma Napoleona”. Oba wystąpienia zawierały jednak deklaracje cieszące naukowców. Prezydent Kwaśniewski oświadczył, że w najbliższym czasie zorganizuje spotkanie z KRASP na temat nowego prawa o szkolnictwie wyższym oraz planach jego finansowania i rozwoju. Prezydent Rau zadeklarował przyznanie Uniwersytetowi stypendiów ułatwiających organizowanie letnich szkół dla młodzieży z różnych stron Europy.

Ciekawe aspekty historii wydobywał list prezydenta Klestila. Przypominał, że w czasach, gdy Śląsk nie miał własnej uczelni, tutejsza młodzież podróżowała do różnych ośrodków akademickich Europy. Ze względu na specyficzny śląski dualizm religijny, katolicy wyjeżdżali do Krakowa, Ołomuńca, Wiednia i do Włoch, zaś ewangelicy – do Lejdy, Lipska i na inne uczelnie niemieckie. W oparciu o te wszechstronne kontakty w XVII wieku nastąpił rozkwit gospodarczy. (A więc może należy uważać z tym powoływaniem kolejnych uczelni? – red.) Istniały dobre szkoły gimnazjalne i szerokie kontakty naukowe, które stały się podstawą powołania Akademii. Koniec epoki Habsburgów nie zerwał kontaktów Austrii z naukowym ośrodkiem wrocławskim. Dopiero w 1945 roku odcięto żelazną kurtyną wszelkie kontakty z Zachodem.

List prezydenta Węgier odwoływał się do wspólnych tradycji państwowych i podkreślał wiarę w sens upowszechniania wartości duchowych. Posłanie prezydenta Havla zachęcało do tworzenia miejsca spotkań z młodymi ludźmi z krajów czekających dopiero na swą szansę: Białorusi, Mołdawii, Ukrainy i państw bałkańskich.

Głos zabrał też sekretarz stanu MENiS prof. T.Goban-Klas, który zadeklarował, że resort będzie troszczył się o przyszłość UWr. Wymiernym znakiem ma być 130

mln zł na multimedialną bibliotekę, jaka ma powstać w najbliższych latach.

Minister nauki prof. M.Kleiber podkreślił kluczową cywilizacyjną rolę uczelni, która szczególnie nabiera znaczenia w dobie „globalnego społeczeństwa informacyjnego”. Przekazał też życzenia od premiera.

Przewodniczący KRASP prof. F.Ziejka wykorzystał swoje przemówienie na podkreślenie potrzeb nauki polskiej w sytuacji rozwijającej się informatyzacji, wymiany studenckiej i naukowej i internacjonalizacji. Odwołując się do słów Jana Pawła II (wygłoszonych na sesji UNESCO) podkreślił rolę kultury w utrwalaniu tożsamości narodu. Suwerenność kulturowa była siłą Polaków, gdy utracili państwo. Dziś rola utrwalania tożsamości spada w głównej mierze na uniwersytety. Prezes Niemiecko-Polskiego Towarzystwa Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Norbert Heisig ofiarował uczelni prezent w postaci renowacji barokowego portalu cesarskiego.

Rektor Z.Latajka wręczył obu obecnym prezydentom jubileuszowe medale. Uroczystość w auli zakończył występ chóru *Gaudium* pod dyr. Alana Urbanka.

Po południu odbyła się debata *Jedność intelektualna Europy*, koncert w Kościele Uniwersyteckim (IX Symfonia L.v. Beethovena) i pokaz sztucznych ogni.

16 listopada uroczystie odsłonięto popiersie prof. Ferdynanda Roemera (1818-1891), p. Tomasz Niewodniczański przekazał „Ossolineum” historyczne mapy Śląska, odsłonięto tablice poświęcone sponsorom odrestaurowanego Portyku Cesarskiego i nadano doktorat h.c. prof. Fritzowi Sternowi.

Z okazji jubileuszu Uniwersytetu Wrocławskiego Przewodniczący Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola prof. Tadeusz Luty skierował do prof. Zdzisława Latajki adres okolicznościowy, który zamieszczamy w całości.

Życzymy Uniwersytetowi Wrocławskiemu wielu równie udanych uroczystości i realizacji wszystkich pięknych planów.

Ks. Ignacy Dec

Szczęśliwi, którzy żyją według Prawa (Ps 119,1)

(Homilia w czasie Mszy św. podczas obchodów Jubileuszu 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego, wygłoszona w Kościele Uniwersyteckim we Wrocławiu w piątek po XXXII Niedzieli Zwykłej, 15 XI 2002; 2 J, 4-9; Łk 26,17-37)

Eminencjo,
Najdostojniejszy Księżę Kardynale,
Metropolito Wrocławski!

Ekscelencje, Dostojni Księża Biskupi
wraz z kapłanami tu obecnymi!

Magnificencjo, wielce szanowny Panie
Rektorze Uniwersytetu Wrocławskiego,
Gospodarzu dzisiejszej uroczystości
jubileuszowej!

Szanowni panie i panowie ministrowie,
parlamentarzyści, przedstawiciele władz
wojewódzkich, miejskich i samorządowych!

Magnificencje, szanowni rektorzy
akademickich uczelni polskich zrzeszonych
w KRASP i z jego przewodniczącym
panem prof. Franciszkiem Ziejką,
rektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego
na czele!

Droga wspólnota akademicka Uniwersytetu Wrocławskiego!

Wszyscy zebrani w tym kościele – siostry i bracia w Chrystusie!

1. Fenomen uniwersytetu w wymiarze historycznym i kulturowym

Świętowanie jubileuszu 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego skłania do refleksji nad instytucją uniwersytetu w jej wymiarze historycznym i kulturowym

Miło jest przypomnieć w tak uroczystym dniu, tu w tej świątyni należącej do kompleksu gmachu Uniwersytetu Wrocławskiego, że instytucja uniwersytetu jest dzieckiem Kościoła, że narodziła się ex corde Ecclesiae. Pierwsze europejskie uniwersytety wyłoniły się na progu trzynastego wieku ze szkół katedralnych, klasztornych oraz z tzw. studiów generalnych. Zakładał je Kościół, albo też dawał przyzwolenie na ich powstanie. Od samego początku uniwersytety średniowieczne miały charakter uniwersalny. Obejmowały nauczanie wszystkich ówczesnych nauk i były otwarte dla młodzieży ze wszystkich narodowości, nacji, stanów i zawodów. Sta-

nowiły universitas magistrorum et scholarum. Średniowieczny uniwersytet łączył w sobie kształcenie ogólne z zawodowym, nauczanie z badaniami naukowymi, kształtowanie intelektu z pracą nad charakterem, wiedzę z wiarą, refleksję nad rzeczywistością naturalną z refleksją nad rzeczywistością nadprzyrodzoną. Naczelnym zadaniem uniwersytetu było prowadzenie badań naukowych, nauczanie młodzieży oraz promowanie wartości, takich jak: prawda, dobro, piękno, świętość. Nie może nikogo dziwić, że pełniąc takie zadania, uniwersytety klasyczne były traktowane jako rodzaj świętyń powołanych do niesienia ludzkości światła wiedzy i mądrości, wartości intelektualnych, moralnych i estetycznych. Pracę na niwie nauki traktowano jako służbę bożą adresowaną dla człowieka w trosce o jego rozwój intelektualny i moralny.

Józef Ignacy Kraszewski w powieści *Zygmuntowskie czasy* przytacza wzruszającą scenę. Oto scholar, udający się do Krakowa do Alma Mater Jagiellonica, gdy dostrzega na horyzoncie szczyty wież kościelnych królewskiego miasta, klęka i odmawia pacierz. Zachowuje się jak pielgrzym przybývający do świętego miejsca.

Dziś Jan Paweł II tak często skłania głowę przed dostojeństwem uniwersytetu. W r. 1987 mówił na dziedzińcu KUL-u: „Pamięć tego, czym jest uniwersytet – Alma Mater – noszę wciąż żywą. Nie tylko pamiętać, ale i poczucie długu, który należy spłacać całym życiem” (Jan Paweł II, Do końca ich umiował. Trzecia wizyta duszpasterska w Polsce, 8-14 czerwca 1987 roku, Citta del Vaticano 1987, s. 41).

Podążając śladami historii instytucji uniwersyteckiej, odnotujmy to, iż w czasach nowożytnych nastąpiła zmiana paradygmatu uniwersytetu. Pod wpływem trendów oświeceniowych w XIX wieku ukształtował się w Europie tzw. pozytywistyczny paradygmat uniwersytetu, który w bardzo wielu uczelniach europejskich i amerykańskich zastąpił paradygmat tradycyjny, klasyczny. W modelu tym wielki nacisk kładziono na poprawność metodologiczną i ścisłość prowadzonych badań, ale niestety, zbudowano ten paradygmat na filozoficznej tezie, że jedyną rzeczywistością jest świat materialny i że jedynie nauki matematyczno-przyrodnicze pozwalają prawdziwie, kompetentnie i wyczerpująco go opisać. Zwolennicy pozytywistycznego modelu uniwersytetu oddzielali fakty od wartości. Te ostatnie eliminowali z życia akademickiego. Dawne naukotwórcze pytanie „dlaczego”, pytanie o sens i ostateczny cel życia człowieka, zadumę nad jego wymiarem duchowym, wypędzono z grodu na-

uki. Przed poznaniem naukowym postawiono pytanie: „jak się mają rzeczy; jaki jest świat, jaki jest człowiek?” Nauka przestała wyjaśniać rzeczywistość, a zajęła się jedynie jej opisem. Zmieniono także cel kształcenia uniwersyteckiego. W edukacji akademickiej na pierwszy plan wysunięto przygotowanie do zawodu, a nie uformowanie studentów na mądrych, kierujących się prawym sumieniem absolwentów. W powstających nowych uniwersytetach nie było już miejsca na wydziały teologiczne. Zauważmy, że pozytywistyczny model uniwersytetu zawłaszczyły sobie systemy totalitarne i dostosowały go do swoich ideologicznych celów. Nauka wyzwolona z rzekomego zniewolenia kościelnego popadła w zniewolenie ideologiczne. Odtąd nie liczyły się kompetencje naukowe, ale tak zwana poprawność ideologiczna. Znacomitych, ale ideologicznie niepoprawnych profesorów odsuwano od dydaktyki, spychano na margines, przenoszono gdzieś do archiwów, laboratoriów albo wysyłano na wcześniejsze emerytury. Z wielu uniwersytetów usunięto wydziały teologiczne. Szkoły wyższe poddano indoktrynacji ideologicznej i czyniono z nich ośrodki ateizmu.

Pozytywistyczny model uniwersytetu, niestety, nie jest dziś zupełnym przeżytkiem. Zauważył to niedawno bp Stanisław Wielgus, były rektor KUL-u, który w dniu 9 października br., w czasie uroczystości trzechsetlecia Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, mówił w naszej katedrze: „Mimo, że komunizm, skompromitowany ideowo, kulturowo i ekonomicznie, upadł w Europie już kilkanaście lat temu, materialistyczna ideologia pozytywistyczno-marksistowskiego modelu uniwersytetu funkcjonuje nadal w wielu europejskich, i nie tylko europejskich uczelniach, oddziałując destruktywnie na kształcąca się w nich młodzież, a także na kształt prowadzonych na tych uczelniach badań naukowych” (Bp S. Wielgus, Nauka i wiara, „Nasz Dziennik” z dnia 2-3 listopada 2002 r. s. 23).

W drugiej połowie XX wieku pojawił się na Zachodzie a zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych trzeci model uniwersytetu, tzw. model postmodernistyczny.

Wyrósł on na gruncie sprzeciwu wobec modelu pozytywistycznego. Nie naruszył pozytywistycznej tezy o totalnej materialności świata, ale podważył pozytywistyczną tezę o nieograniczonych zdolnościach poznawczych ludzkiego rozumu. Zakwestionował istnienie niezmiennych, absolutnych wartości, takich jak: prawda, dobro, piękno. Ogłosił upadek myślenia jednoznacznego i pewnego. Gloryfikował bezsens, chaos, relatywność, subiektyw-

ność, permissywizm moralny, absolutną wolność. Reakcją ze strony Kościoła na ten model uniwersytetu i nauki jest ogłoszona przed czterema laty encyklika Jana Pawła II „Fides et ratio”.

2. Wczoraj Uniwersytetu Wrocławskiego

Jak w tej perspektywie historycznej jawi się Uniwersytet Wrocławski, nasz dzisiejszy drogi Jubilat, drugi co do wieku Uniwersytet w Trzeciej Rzeczypospolitej? Odpowiedź na to pytanie mogłaby być dość szczegółowa. Zachowując jednak dyscyplinę czasową, zauważmy jedynie, że Uniwersytet Wrocławski przez trzy wieki pozostał w zasadzie wierny idei uniwersytetu klasycznego. Idea ta została uwidoczniiona w Auli Leopoldinie, gdzie ze ścian i obrazów spoglądają ludzie nauki ze świata antycznego: greckiego i rzymskiego oraz ze świata chrześcijańskiego, kościelnego. Wszyscy oni to miłośnicy prawdy, piewcy ładu moralnego i społecznego – ojcowie naszej euroatlantyckiej kultury.

W godzinie wielkiego jubileuszu zauważmy, że przez 243 lata była na Uniwersytecie akademicka teologia. Na Wydziale Teologicznym wykładali światowej sławy teologowie. Wymieńmy dla przykładu niektórych: historycy Kościoła: Maksymilian Sdralek, Franz Seppelt, bibliści: Paul Scholz, Anton Schulz, Friedrich Maier; filozofowie: Matthias Baumgartner, Romano Guardini i inni.

Uniwersytet Wrocławski zasłynął także w dziedzinie badań przyrodniczych. Spośród ośmiu noblistów trzech było fizykami i trzech chemikami. Spoglądając dziś na trzywiekową drogę Alma Mater Wratislaviensis, trzeba zauważyć i to, że Uniwersytet musiał bronić się przed ideologizacją. Najpierw stawiał czoła kulturkampfi. Potem nie dawał się zniewolić niemieckiemu nazizmowi, faszyzmowi, a po drugiej wojnie światowej stawiał opór zniewalaniu ideologicznego ze strony komunizmu. Nieliczni tylko sprzedawali swoje przekonania za pieniądze, stanowiska czy awanse. Znakomita większość swoją postawą pokazała jednak, jak można było w trudnym czasie służyć prawdzie i promować wartości intelektualne i moralne, wartości, które nigdy się nie starzeją i tak bardzo są potrzebne do godnego życia jednostki i społeczeństwa.

3. Jutro Uniwersytetu Wrocławskiego

I wychylmy się jeszcze na moment w przyszłość. Jaką drogę wytyczymy naszemu Uniwersytetowi? Tu w kościele tę dro-

gę ukazuje nam Bóg. Na naszej liturgii zostało ogłoszone Jego słowo. Jest ono dla nas światłem, drogowskazem – także na drogach uprawiania nauki. Zaaplikujmy go więc do naszej Alma Mater Wratislaviensis i do każdej i każdego z nas:

a) Apostoł Jan pisze: „Ucieszyłem się bardzo, że znalazłem wśród dzieci takie, które postępują według prawdy, zgodnie z przykazaniem, jakie otrzymaliśmy od Ojca. A teraz proszę cię Pani, abyśmy się wzajemnie miłowali.... Miłość zaś polega na tym, abyśmy postępowali według Jego przykazań” (2 J 4-6).

Podobną treść zawiera dzisiejszy psalm 119: „Szczęśliwi, których droga nieskalana, którzy postępują według Prawa Pańskiego. Szczęśliwi, którzy zachowują Jego napomnienia i szukają Go całym sercem” (Ps 119,1-2). Bóg chce być najważniejszym i pierwszym partnerem każdego człowieka, każdego z nas. Kimkolwiek się jest, czy mężczyzną czy kobietą, młodzieńcem czy starcem, profesorem czy studentem, pracownikiem nauki czy administracji, duchownym czy świeckim, politykiem czy menedżerem, warto słuchać Pana Boga. Bóg zawsze stoi po stronie człowieka. Jego prawo nas nie pomniejsza, nie upokarza, nie ograbia ze szczęścia, wręcz

przeciwnie – pozwala nam pełniej żyć, lepiej rozumieć sens wydarzeń, sens poświęcenia, uczciwości, życia w prawdzie i trwania we wzajemnej miłości. Zabiegajmy o to, by uprawianie nauki czyniło nas mądrzejszymi życiowo, lepszymi moralnie, by prawda odkrywana w nauce przekładała się w naszym życiu na służbę człowiekowi w miłości. W takim też duchu należy rozumieć słowa Franciszka Bacona, wypisane na ścianie korytarza naszego Uniwersytetu, na tablicy noblistów: „Scientia potestas est”. „Nauka jest mocą” – wyjaśnijmy: jest mocą przemieniającą świat. Winna być też mocą przemieniającą człowieka w moralnie lepszego.

b) Apostoł Jan przestrzega nas na tej jubileuszowej Eucharystii: „Wielu bowiem pojawiło się na świecie zwodzicieli, którzy nie uznają, że Jezus Chrystus przyszedł w ciele ludzkim. Taki jest zwodzicielem i Antychrystem. Uważajcie na siebie, abyście nie utracili tego, coście zdobyli pracą, lecz żebyście otrzymali pełną zapłatę” (2 J 7-8). Od czasów rajszych przemierzają przez świat oprócz ludzi dobrych, szlachetnych także zwodziciele i wichrzyciele. Nie brakowało ich także w historii Wrocławskiego Uniwersytetu. Nie brakuje ich dziś w naszym

otoczeniu. Nie brakuje ich w świecie polityki, także w świecie nauki i kultury. Człowiek od początku wadzi się z Bogiem, chce Mu odebrać nieco chwały, a niekiedy i zepchnąć na margines. Przez nieostrożność, przez zapomnienie, kim się jest i kim się ma być, można utracić wiele, można utracić kapitał dobra, które się zdobyło na drogach uczciwego życia. Dlatego trzeba prosić słowami dzisiejszego psalmu: „Nie daj mi odejść od Twoich przykazań... Otwórz moje oczy, abym podziwiał Twoje prawo” (Ps 119, 10,18). Nie dajmy się więc zwodzić. Nie dajmy się nabierać na pozorne wartości. Bądźmy mądrzy. Czuwajmy.

c) O potrzebie czuwania mówi dziś Chrystus: „Czuwajcie i bądźcie gotowi, bo w chwili, której się nie domyślacie, Syn Człowieczy przyjdzie” (Mt 24,42a.44). Przed nami droga ciągle się skraca a za nami wydłuża. Jezus naprawdę przyjdzie do nas i po nas. Czas listopadowy to przypomina. Uniwersytet pozostanie, a my odejdziemy. Niech nasze pokolenie, niech nasza nauka sztafeta, wpisze się jak najlepiej w tworzące się nadal dzieje Uniwersytetu Wrocławskiego. O to chcemy się modlić w tej jubileuszowej Eucharystii.

Universitas Wratislaviensis vivat, crescat et floreat!

Posiedzenie KRUWiO

22 października w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Lądowych odbyło się kolejne posiedzenie KRUWiO.

• Prof. T.Luty omówił kwestię opracowania stanowiska na temat przygotowanej przez MEN „Strategii rozwoju szkolnictwa wyższego do roku 2010”. Podkreślił, że w dokumencie brak potrzebnej do tworzenia strategii wizji społeczeństwa, brak modelu kariery akademickiej, nie ustosunkowano się kwestii trójstopniowego kształcenia ani problemu uregulowań prawnych studiów doktoranckich, nie proponuje się też rozwiązania problemów wyższych szkół zawodowych. Na pochwałę zasługują określenie kierunków rozwoju i jakości kształcenia.

Przewodniczący zapytał, czy KRUWiO zechce określić swoje stanowisko w tej sprawie, czy też będzie przedstawiać wnioski w innych gremiach (senaty, konferencje „branżowe”). Rektorzy wyrazili aprobatę dla inicjatywy przewodniczącego.

• Zainspirowany spotkaniem dotyczącym towarzystw naukowych w PAU w Krakowie prezes WTN prof. Marian Piekarski zwrócił się do Kolegium o wsparcie w kilku żywotnych dla WTN sprawach. Towarzystwo nie ma statutowego źródła finansowania. Korzysta tylko z dofinansowania konkretnych projektów z KBN. Obiekt, który użytkuje, nie jest jego własnością, a wymaga kapitalnego remontu. Tymczasem Towarzystwo nie może doczekać się pomocy ze strony władz wojewódzkich i miejskich, choć wznowiło działalność wydawniczą. Prezes prosił rektorów o pomoc i radę, gdzie szukać wsparcia na przyszłość.

Obecny na obradach prof. L.Turko jako pełnomocnik Mar-

szalka Dolnośląskiego wyraził pogląd, że WTN zbyt mało zabiega o wsparcie, ale zadeklarował, że w Urzędzie Marszałkowskim dojdzie do spotkania na ten temat.

KRUWiO także zadeklarowało pomoc.

• Kolegium omówiło przygotowania do obchodów 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego i ustaliło, że reprezentantem szkół zawodowych i prywatnych regionu na obchodach będzie prof. T.Winnicki z Kolegium Karkonoskiego. Przewiduje się zapraszanie reprezentanta środowiska tych szkół na dalsze uroczystości akademickie.

• W związku z pismem kanclerza Łoży Dolnośląskiej BCC J.Muszyńskiego rektorzy zapoznali się z wnioskiem o objęcie patronatem Dolnośląskiego Forum Polityczno-Gospodarczego „Europejska przyszłość Dolnego Śląska” (29.XI. - 1.XII. w Krzyżowej). Ponieważ organizator oczekuje, że KRUWiO będzie mieć swoje „logo”, stwierdzono, że Kolegium operuje symbolami wszystkich uczelni. Być może jednak zostanie rozważona możliwość opracowania wspólnego znaku.

• Z inicjatywy prof. T.Winnickiego zajęto się problemem, czy celowe byłoby reaktywowanie Dolnośląskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego utworzonej w 1990 r. W związku z pozytywną oceną prof. L.Turki Kolegium zaakceptowało tę ideę.

• Omówiono zmiany w umowie między uczelniami a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Wałbrzychu, a dotyczącej „Biura Karier”.

• Dyskutowano też nad Miejskim Funduszem Stypendialnym dla najlepszych absolwentów wrocławskich szkół.

Bony, domy wczasowe i bilety

Zgodnie z obowiązującymi już od pewnego czasu przepisami, firmy o dużej liczbie pracowników (jak np. PWr) musiały przy zakupie bonów towarowych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych stosować przepisy ustawy o zamówieniach publicznych, gdyż wartość zamówień przekraczała 3000 euro.

10 listopada weszła w życie istotna zmiana wynikająca z ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Zakazuje ona stosowania firmom oferującym bony stosowania jakichkolwiek upustów i bonusów. Nie można oferować bonów za kwotę niższą niż ich nominal ani oferować za nie towarów o większej rzeczywistej wartości. Stąd wybór dostawcy bonów nie może odbyć się w trybie zapytania o cenę (cena wszystkich oferentów będzie taka sama). Trzeba uruchamiać dla wyłonienia dostawcy pełną procedurę przetargową, co jest kłopotliwe i czasochłonne.

Zachętą do korzystania z bonów finansowanych z ZFŚS lub z funduszy związkowych było i jest zwolnienie z podatku dochodowego. Dotyczy to jednak tylko bonów do wysokości 380 zł. Przy tym limit ten sumuje się z innymi korzyściami z ZFŚS.

W tym roku PWr nie zaoferuje swoim pracownikom bonów, a pieniądze.

W związku z tym zwróciliśmy się do prorektora ds. organizacji prof. Ernesta Kubicy o dodatkowe informacje na temat tej decyzji.

– Jednostki uczelni otrzymały wiadomość, że w tym roku zamiast talonów na zakupy pracownicy dostaną gotówkę. Okazuje się, że jest to rozwiązanie zadowolające pracowników. Jak do tego doszło?

– Po zasięgnięciu opinii prawników zaproponowałem przedstawicielom związków zawodowych, by w obecnej sytuacji, czyli w związku z wprowadzeniem przepisów ustawy o nieuczciwej konkurencji, nie robić przetargu na talony do sklepów, a po prostu rozdysponować pieniądze na cel takich zakupów. Warunkiem, by decyzja taka była możliwa, jest zróżnicowanie wysokości świadczenia w zależności od dochodów pracowników. Dlatego przyjęto, że w zależności od dochodów brutto będą to kwoty (również brutto): 550 zł, 450 zł lub 350 zł. Osoby zatrudnione na części etatu otrzymają odpowiedni ułamek tej kwoty. Chcieliśmy, żeby wypłata tych

pieniędzy nastąpiła odrębnie, żeby każdy pracownik dostrzegł ten „prezent”, tak jak dostrzegano talony. Ale ponieważ jest to pracochłonna operacja, wypłata odbędzie się łącznie z wypłatą poborów za listopad i grudzień.

– Taka korzyść majątkowa wiąże się z koniecznością odprowadzenia podatku.

– Tak, ale zostanie on automatycznie potrącony przez księgowość.

– Rozmawiał Pan ze związkami zawodowymi i Przedstawicielstwem Pracowniczym na temat losu zakładowych ośrodków wczasowych. Podobno znaleziono możliwość finansowania remontów z ZFŚS.

– Domy wczasowe będą nie tylko remontowane, ale poprawi się ich standard. Dzięki opinii naszych radców prawnych i w porozumieniu ze związkami zawodowymi uzgodniono, że w preliminarzu budżetowym znajdują się środki z ZFŚS na remont tych budynków, zwłaszcza w Szklarskiej Porębie. Spierano się długo, jaka będzie to kwota. Są wstępne propozycje, które będą zatwierdzane wraz z preliminarzem.

– Jakie będą losy tych ośrodków?

– Dzięki tym nakładom ośrodki będą mogły funkcjonować, najprawdopodobniej jeszcze około 3 lat. Wtedy, jak się spodziewamy, ewentualna sprzedaż będzie znacznie korzystniejsza niż dzisiaj. W tej chwili dekonstrukcja na rynku budowlanym nie zachęca do sprzedaży.

– Nie tylko obiekty wczasowe Politechniki wymagają nakładów.

– Rzeczywiście, z dużą troską patrzymy na inne nieruchomości, jak te przy ul. Kowalskiej. Uczelnia nie dysponuje jednak dużymi możliwościami inwestycyjnymi. Także wspomniany już dom „Radość” w Szklarskiej wymagałby, w gruncie rzeczy, bardzo rozległych prac. Stan łazienek przy pokojach kwalifikuje je do całkowitej odnowy, trzeba by przebudować balkony, schody itd. Zrobiono natomiast kotły olejowe, które umożliwiają skuteczne ogrzewanie budynku.

Głównym moim argumentem w rozmowach ze związkami i Przedstawicielstwem Pracowniczym była teza, że w gruncie rzeczy jest to tylko „przesunięcie pieniędzy”. Gdyby Uczelnia miała ponosić koszt remontowania obiektów wczasowych ze swoich funduszy, obciążałaby wydatki na inne cele, w tym i na podwyżki, zatem we wspólnym interesie pracowników jest zaangażowanie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w te remonty.

Przedstawicielstwo Pracownicze dysponuje dosyć poważnymi środkami, liczonymi w miliony złotych rocznie. To cieszy, ale patrząc na to przez pryzmat miserii finansowej wydziałów można mieć też poczucie dysproporcji. Może należałoby więc jakoś energiczniej ubiegać się o pożyteczniejsze wykorzystanie tych pieniędzy.

– Władze Uczelni zapoznały się też ze stanowiskiem związków zawodowych w sprawie wykupu ulg kolejowych.

– Odbyły się rozmowy ze związkami zawodowymi. Zajmowała się tą sprawą także Komisja Senacka. Z rozważanych wariantów żaden nie zyskał przewagi. Niektórzy uważają również, że w ogóle nie należy kupować ulg, chociaż Uczelnia w znacznym stopniu korzysta z tego obniżając sobie koszt delegacji. Ale Senat może przychylić się również i do tego stanowiska. W takim przypadku grupa co najmniej 10% pracowników Uczelni również może wykupić sobie zniżkę za własne, prywatne pieniądze. Kosztowałoby to około 390 zł od osoby. Być może, o ile będą to osoby dużo podróżujące w interesie Uczelni, ich kierownicy będą skłonni jakoś zrekomensować im ten wydatek w zamian za zmniejszone o 50% koszty przejazdów służbowych, które są pokrywane głównie ze środków na działalność statutową.

– Dziękuję bardzo za rozmowę.

Rozmawiała Maria Kisz

Zakład Usług Socjalnych zaprasza

**Mikołaj
tuż, tuż...**

Zakład Usług Socjalnych serdecznie zaprasza pracowników Uczelni, a w szczególności ich dzieci na „Imprezę Mikołajową”, która jak co roku odbędzie się 7 grudnia 2002 r. w Gmachu Głównym Politechniki Wrocławskiej. Dla dzieci do lat 8 w auli (godz. 12⁰⁰-13⁰⁰) odbędzie się koncert zespołu dziecięcego „DZIECI Z BRODĄ”, w którym 20 dzieci w wieku 4 – 13 lat zaśpiewa folkowe piosenki. Dla dzieci w wieku od 9 do 14 lat w auli i sali kinowej rozpocznie się o godz. 16⁰⁰ projekcja filmu pt. „EPOKA LODOWCOWA”. Podczas imprezy św. Mikołaj będzie, zgodnie z tradycją, rozdawał naszym milusińskim paczki ze słodyczkami.

Wydziałowy Zakład Informatyki Politechniki Wrocławskiej
 Oddział Dolnośląski Polskiego Towarzystwa Informatycznego
 Sekcja Inżynierii Oprogramowania Komitetu Informatyki Polskiej Akademii Nauk
 zapraszają na

**V KRAJOWĄ KONFERENCJĘ INŻYNIERII OPROGRAMOWANIA
 V KKIO 2003**

organizowaną pod hasłem

Problemy i metody inżynierii oprogramowania

Szklarska Poręba, Hotel Bornit, 14 - 17 października 2003 r.

<http://www.pti.org.pl/kkio>

Tematyka Konferencji:

1. Inżynieria wymagań

Specyfikacja i ocena czynników jakości, prototypy oprogramowania, testy systemowe i akceptacyjne, modelowanie wymagań, techniki negocjacji, dobre praktyki, standaryzacja

2. Projektowanie i implementacja oprogramowania

Metody i narzędzia, UML, testowanie jednostkowe, standardy kodowania, problemy bezpieczeństwa i wydajności, wzorce projektowe, podejście komponentowe, dobre praktyki, standaryzacja

3. Wdrażanie i pielęgnacja oprogramowania

Zarządzanie defektami oprogramowania i propozycjami ulepszeń, szkolenie użytkowników, metody i narzędzia, dobre praktyki, standaryzacja

4. Zapewnianie jakości

Metody i narzędzia testowania, inspekcje i przeglądy, zarządzanie procedurami wytwarzania oprogramowania, dobre praktyki, standaryzacja

5. Kierowanie przedsięwzięciem programistycznym po stronie wykonawcy

Metody i narzędzia, studium wykonalności, zarządzanie ryzykiem, układanie harmonogramu, kontrola postępów, zarządzanie konfiguracją, współpraca z klientem, psychologiczne aspekty pracy zespołowej, dobre praktyki, standaryzacja

6. Kierowanie organizacją programistyczną

ISO seria 9000, CMM(I), SPICE, pomiary procesów, kontrola procesów

7. Kierowanie przedsięwzięciem programistycznym po stronie inwestora

Organizacja przetargów, negocjowanie kontraktu, wycena kontraktu, współpraca ze zleceniobiorcą, kontrola postępów, zapewnianie jakości, wdrożenia

8. Edukacja i szkolenia w zakresie inżynierii oprogramowania

SWBOK, programy studiów, studenckie przedsięwzięcia zespołowe, kursy doształcające

Sekretariat konferencji	Adres do korespondencji (pod który m.in. należy przysłać referaty)
Urszula LASKOWSKA WZI PWr., D-2, p. 201/2 tel. (0-71) 320 35 80, fax (0-71) 321 10 18 laskowska@ci.pwr.wroc.pl	Hanna MAZUR WZI Politechnika Wrocławska Wyb. Wyspiańskiego 27, 50-370 WROCLAW hmazur@ci.pwr.wroc.pl

Struktura konferencji:

Pierwszy dzień konferencji będzie poświęcony **szkoleniom**.

Pozostałe 3 dni zostaną wypełnione wykładami zaproszonymi oraz referatami.

Planowana jest również sesja plakatowa oraz dyskusja panelowa.

Ważniejsze terminy

30.04.2003 Nadesłanie referatu

31.05.2003 Powiadomienie o przyjęciu referatu

30.06.2003 Nadesłanie poprawionego referatu, zgłoszenie uczestnictwa, wniesienie opłaty konferencyjnej

15.07.2003 Wstępny program konferencji

14.10.2003 Początek konferencji

*Przewodniczący Komitetu Programowego
 Prof. dr hab. inż. Zbigniew Huzar*

Udział Zakładu Mostów w realizacjach największych podwieszonych mostów w Polsce

Zakład Mostów Politechniki Wrocławskiej w swojej działalności zawsze uwzględniał konieczność współpracy z przemysłem i współdziałał z administracją drogową i kolejową kraju. Tak było w przeszłości i tak jest obecnie.

Wykonywaliśmy badania odbiorcze mostu Świętokrzyskiego (projekt mostu wykonali Finowie). Była to pionierska praca, gdyż wymagała zakupu specjalistycznej aparatury pomiarowej i opracowania programu realizacji badań. Całością prac kierował dr inż. Jan Bień. Most pod obciążeniem 16 ciężar-

wy nad budową tego obiektu. Monitorowaliśmy montaż głównych przęseł mostu i ustalaliśmy zakres badań wiatrowych.

Badania aerodynamiczne wykonywane były w tunelu w CSTB Nantes we Francji,

Największe mosty w Polsce: Most Świętokrzyski, Most III Tysiąclecia w Gdańsku, Most Siekierkowski

W latach 1998-2002 zostały wzniesione w Polsce trzy duże mosty podwieszane, a obecnie realizowane są dwa dalsze (patrz tabela). We wszystkich tych realizacjach Zakład Mostów odgrywał znaczącą rolę.

rówek (każda z nich miała masę około 27 ton) ugiął się o 16 cm.

Przy budowie mostu III Tysiąclecia im. Jana Pawła II przez martwą Wisłę w Gdańsku Zakład pełnił nadzór nauko-

a badania zmęczeniowe lin w EMPA w Szwajcarii. Pracownicy Zakładu Mostów wzywali te ośrodki w czasie prowadzonych badań.

Nasi pracownicy badali drgania pylonu

Największe mosty podwieszane w Polsce (stan w roku 2002)

Lp.	Nazwa mostu	Rozpiętość najdłuższego przęsła w [m]	Wysokość pylonu w [m]	Rok zakończenia budowy	Udział Zakładu Mostów
1.	Most przez Wisłę w Płocku	375	68,7	w budowie	Nadzór naukowy nad budową
2.	Most Siekierkowski nad Wisłą w Warszawie	250	90,00	2002	Nadzór naukowy ^{1,2} nad projektowaniem. Niezależne sprawdzenie projektu. Udział w próbnym obciążeniach.
3.	Most III Tysiąclecia im. Jana Pawła II w Gdańsku	230	99,89	2001	Nadzór naukowy ¹ nad budową. Monitoring użytkownika.
4.	Most Świętokrzyski nad Wisłą w Warszawie	180,00	87,5	2000	Wykonanie badań odbiorczych.
5.	Most Tysiąclecia we Wrocławiu	153	50,00	w budowie	Opiniowanie projektu budowlanego.

- 1) Prof. J. Biliszczuk – pełnił dodatkowo funkcję przewodniczącego komisji oceniającej wpływ wiatru na te mosty.
- 2) ZB-P MOSTY-WROCŁAW – wykonał projekt budowlany wind zapewniający komunikację wewnątrz pylonów.

w czasie budowy przy wietrze przekraczającym 20 m/s. W chwili zakończenia budowy był to most o rekordowej rozpiętości przęsła w Polsce.

Przy projektowaniu Trasy Siekierkowskiej z mostem podwieszonym (co rozpoczęło się już w roku 1996) Zakład Mostów sprawował nadzór nad całością prac projektowych i wykonywał niezależne sprawdzenie głównego mostu. Udział w tych pracach brali prof. Jan Biliszczuk, dr inż. Czesław Machelski, dr inż. Maciej Hildebrand, dr inż. Jerzy Onysyk i inni. W czasie budowy rolę przewodniczącego „komisji wiatrowej”, podobnie jak w Gdańsku, pełnił prof. Jan Biliszczuk, a dr inż.

Zespół badawczy na Moście Świętokrzyskim

wynosząca 250 m stanowi polski rekord!

Aktualnie (rok 2002) budowane są w Polsce kolejne dwa duże mosty podwieszane: w Płocku i we Wrocławiu.

Projektantem płockiego mostu został prof. Haidin z Jugosławii. Wygrał on międzynarodowy konkurs, w którym zespół MOSTÓW-WROCŁAW (Cz. Machelski,

J. Onysyk, M. Węgrzyniak i inni) zajął III miejsce. Będzie to rekordowa w Polsce konstrukcja (poprzeczka pnie się górę) o przęśle głównym 375 m, a całkowitej długości 1200 m.

W dniu 2 października br. wmurowano akt erekcyjny pod tę budowę. Zakład Mostów Politechniki Wrocławskiej pełni nadzór naukowy nad realizacją tego zamierzenia.

Most wrocławski będzie mniejszy od pozostałych, lecz w klasie mostów betonowych też będzie rekordzistą.

Badania Mostu Siekierkowskiego

Jan Bień kierował badaniami mostu w zakresie dynamicznym.

Firma ZB-P MOSTY-WROCŁAW wykonała pewne prace projektowe dla Trasy Siekierkowskiej: windy w pylonach i urządzenia technologiczne do nasuwania estakad na Węźle Czerniakowskim. Rozpiętość przęsła Mostu Siekierkowskiego

Prof. Jan Biliszczuk na pylonie Mostu Siekierkowskiego

XXV Jubileuszowa Szkoła Tribologiczna

Komitet organizacyjny

W dniach 23-26 września 2002 w Łądku-Zdroju przebywało około stu trzydziestu uczestników jubileuszowej XXV Szkoły Tribologicznej odbywającej się pod patronatem JM Rektora PWr oraz dziekana Wydziału Mechanicznego PWr. Organizatorami byli: Politechnika Wrocławska - Wydział Mechaniczny, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn, Zakład Podstaw Konstrukcji Maszyn i Tribologii oraz Polskie Towarzystwo Tribologiczne, Sekcja

Przemawia prof. Ryszard Czarny

Podstaw Eksploatacji KBM PAN i Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu. Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczył prof. Ryszard Czarny. W skład Komitetu Honorowego weszli: prof. Waław Kollek (PWr), prof. Ryszard Marczak (KBM PAN), prof. Stanisław Pytko (PTT), prof. Eugeniusz Rusiński (PWr) i prof. Bolesław Wojciechowicz (KBM PAN). Przewodniczącym Komitetu Naukowego był prof. Zbigniew Lawrowski.

Tribologia zajmuje się procesami zachodzącymi na styku ruchomych ciał stałych. Jest to nauka o procesach tarcia, zużywania i smarowania występujących powszechnie zarówno w życiu codziennym, jak i w technice. Procesy tribologiczne w maszynach decydują o ich trwałości i niezawodności, a przez to o ich jakości i bezpieczeństwie działania. Mimo że budziły one zainteresowanie od wieków, to nazwę tribologia wprowadzono dopiero w 1966 roku w Wielkiej Brytanii po badaniach strat, jakie ponosi gospodarka tego kraju na skutek zużycia maszyn spowodowanego niewłaściwym ich smarowaniem. W opracowanym raporcie wykazano ogromne możliwości uzyskania oszczędnej eksploatacji maszyn dzięki skuteczniejszemu smarowaniu. Podkreślono także konieczność intensywnego kształcenia w dziedzinie tribologii oraz intensyfikowania badań nad tarciem, zużywaniami i smarowaniem.

Badania tribologiczne znalazły swoje odzwierciedlenie w organizowanych konferencjach i kongresach. W Polsce również zarekomendowano edukację i badania tribologiczne.

I Szkoła Tribologiczna odbyła się w 1967 roku. Od tej pory spotkania te organizowane przez różne ośrodki naukowe w naszym kraju mają zazwyczaj określoną tematykę główną, a ich program zawiera ponadto wyniki najnowszych badań tribologicznych prowadzonych w Polsce.

Tematyka tegorocznej jubileuszowej szkoły obejmowała:

- analizę procesów tribologicznych (teoria i praktyka),
- tribosystemy specjalne (mikro- i nanotribologia, biotribologia, procesy tribologiczne w warunkach ekstremalnych itp.),
- materiały ślizgowe i cierne (metalowe, polimerowe i ceramiczne),
- środki smarne i procesy smarowania,
- metodykę badań tribologicznych,
- problematykę tribologiczną w przemyśle.

Obrady odbywały się w 8 sekcjach tematycznych i dziewiętej plakatowej. Wygłoszono 9 zamówionych wykładów plenarnych oraz przeszło 100 referatów. Zostały one wydrukowane w czasopiśmie Tribologia (nr 3 i 4, 2002), Hydraulika i Pneumatyka (nr 4, 2002) oraz w specjalnym wydaniu Zeszytu Naukowego PWr pt. „Tribologia na progu trzeciego tysiąclecia”. Według oceny zawartej w podsumowaniu opracowanym przez prof. Czesława Kajdasa (Politechnika Warszawska) i prof. Ryszarda Marcza (Politechnika Radomska) „całość obrad cechowała się dobrym pozio-

Sesja plakatowa

mem merytorycznym i żywą dyskusją. Widoczny był wyraźny wzrost bogactwa tematycznego i poziomu prezentowanych referatów." Specjalnie podziękowano prof. Zbigniewowi Lawrowskiemu „za jego wkład w koncepcję Szkoły i nadanie jej oryginalnego charakteru”. Został on uhonorowany odznaką „Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej”, którą wręczył prof. Jan Burcan. Odczytano także list od organizatora I Konferencji Tribologicznej - prof. Bolesława Wojciechowicza.

Dla uczestników XXV Szkoły, wśród których byli pracownicy polskich politechnik, instytutów naukowych, uniwersytetów,

Akademii Morskiej, przedstawiciele przemysłu oraz zagraniczni goście z: Egiptu, Rosji, Białorusi, Litwy, Jemenu i Niemiec, zorganizowano także imprezy towarzyszące. Były to mające na celu ukazanie piękna ziemi dolnośląskiej wycieczki do Jaskini Niedźwiedziej i sztolni dawnej kopalni złota w Złotym Stoku, a także kolacja w chacie góralskiej, podczas której odśpiewany został *Hymn tribologów* napisany przez dr inż. Adama Kleszczyńskiego specjalnie na tę okazję.

Organizatorzy pragną przekazać podziękowania zespołowi obsługi technicznej z I-16 za ich niezawodną pracę.

Wysokie wyróżnienie absolwenta Politechniki Wrocławskiej

Jedno z najwyższych wyróżnień w dziedzinie fizyki za rok 2002 – Brockhouse Medal za wybitne osiągnięcia teoretyczne i eksperymentalne w dziedzinie fizyki ciała stałego i inżynierii materiałowej zostało przyznane przez Canadian Association of Physicists absolwentowi Politechniki Wrocławskiej dr Pawłowi Hawrylakowi. Dr Hawrylak, absolwent Wydziału PPT Politechniki Wrocławskiej z roku 1979, pracuje obecnie w Institute of Microstructural Sciences w czołowej kanadyjskiej placówce badawczej National Research Council w Ottawie. Przyznany medal związany jest z prowadzonymi od 1991 r. teoretycznymi i doświadczalnymi badaniami stanów elektronowych kropek kwantowych oraz nanotechnologii wykorzystujących te zjawiska. Prace dr Hawrylaka publikowane m.in. w najbardziej renomowanych czasopismach, takich jak *Science* i *Nature*, były już cytowane ponad 2500 razy w literaturze światowej. Szczególnym echem w odbiły się najnowsze prace dra Hawrylaka i jego współpracowników. Zademonstrowano w nich możliwość sterowania stanami spinyowymi elektronów w obwodach elektrycznych, co otwiera możliwości rozwoju nowych technologii przetwarzania informacji (ang. spintronics).

Stypendium „Polityki” 2002

Dr Tomasz Zaleskiewicz – adiunkt w Instytucie Organizacji i Zarządzania PWR – został jednym z tegorocznych laureatów stypendium „Polityki”.

Laureaci „Zostańcie z nami” 2002 to dwudziestu dwóch naukowców reprezentujących różne dziedziny wiedzy. Są wśród nich zarówno przedstawiciele nauk ścisłych, jak i humaniści.

Dr Zaleskiewicz zajmuje się dziedziną z pogranicza różnych nauk: psychologią ekonomiczną. Ukończył w 1995 roku Wydział Informatyki i Zarządzania na naszej uczelni, na kierunku Zarządzanie i Marketing. Tematem pracy magisterskiej były „Psychologiczne kryteria oceny ryzyka inwestycyjnego”. W trzy lata później obronił doktorat na temat „Różnice indywidualne w percepcji i podejmowaniu ryzyka”. Wraz z Tadeuszem Tyszką jest autorem książki pt. „Racjonalność decyzji. Pewność i ryzyko” (PWE, Warszawa, 2001), autorem książki „Psychologia inwestora giełdowego. Wprowadzenie do behawioralnych finansów” (GWP, Gdańsk, 2002), wspólnie z dr Zbigniewem Piskorzem, redaktorem pracy zbiorowej „Psychologia umysłu”, która się ukazuje w 2003 roku oraz artykułów w *European Journal of Personality, Risk, Decision, and Policy, Studiach Socjologicznych, Polish Psychological Bulletin, Czasopiśmie Psychologicznym* i wielu innych.

Był beneficjentem Stypendium Krajowego dla Młodych Naukowców Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w 2000 r., stypendium konferencyjnego Fundacji im. Stefana Batorego w 2001 r. oraz kierownikiem dwóch grantów KBN. Uczestniczył w międzynarodowym projekcie badawczym OSI-

RIS, w ramach V Ramowego Projektu Komisji Europejskiej.

Obecnie prowadzi i planuje badania w dwóch powiązanych ze sobą obszarach: 1) psychologii zachowań inwestorów giełdowych oraz 2) psychologii i psychofizjologii podejmowania ryzyka ekonomicznego.

Pierwszy z dwóch tematów opiera się na badaniach skłonności psychologicznych, które dobrze tłumaczą realne zachowania inwestorów. Dr Zaleskiewicz spodziewa się znaleźć psychologiczną interpretację występowania pewnych trendów giełdowych, które nie mogą być wyjaśnione w ramach klasycznych modeli ekonomicznych. Ważną częścią badań będzie stanowiło określenie struktury psychologicznych stylów inwestowania pieniędzy i ustalenie ich znaczenia w procesie lokowania kapitału.

W tym roku Nagrodę Nobla w dziedzinie ekonomii przyznano Davidowi Kahnemanowi, który również zajmuje się psychologią ekonomiczną i finansami behawioralnymi. Pytamy dr Zaleskiewicza jaki związek mają jego badania z pracami Kahnemana.

– *Dzisiaj prowadząc badania opieramy się na klasycznych teoriach Kahnemana. – wyjaśnia nasz rozmówca. – David Kahneman publikował swoje prace z pogranicza psychologii i ekonomii już w latach 70-tych. Wtedy traktowano interpretacje psychologiczne w naukach ekonomicznych dość niepoważnie. Był to więc przypadek wyjątkowy. Dzisiaj coraz częściej daje się zaobserwować, że ludzie pracujący w branży finansowej – analitycy, doradcy – interesują się metodami psychologicznymi widząc, że stosowane dotychczas modele matematyczne, oparte głównie na rachunku prawdopodobieństwa, bywają nieskuteczne lub niewystarczające.*

Druga część badań dotyczy ustalenia psychologicznych oraz fizjologicznych determinant podejmowania ryzyka w ekonomii, poszukiwań odpowiedzi na pytania: jaką rolę spełniają świadome i nieświadome emocje w podejmowaniu decyzji, kiedy i dlaczego inwestorzy podejmują decyzje w sposób nieracjonalny, jaką rolę odgrywają tu doznania fizjologiczne i czy mają one znaczący wpływ na giełdowych graczy.

– *Współcześnie, co raz więcej analiz psychologicznych, a nawet ekonomicznych, odwołuje się do badań nad mózgiem. Badacze dysponują aparaturą, która umożliwia szybki rozwój badań neurologicznych. Dzięki temu powstała dziedzina zwana neuroekonomią, która na podstawie takich badań zajmuje się wyjaśnianiem zachowań ekonomicznych.*

Dla mnie szczególnie interesujące są badania nad podejmowaniem decyzji ryzykownych. Wydaje się jasne, że zachowanie ludzi w sytuacjach ryzyka musi mieć podstawy ewolucyjne. Angażowanie się w takie sytuacje niesie ze sobą zagrożenie, często nawet dla życia i zdrowia. Stąd zrodziła się myśl, że w wyniku ewolucji musiały się wykształcić w mózgu pewne mechanizmy specyficznie kształtujące reakcję człowieka w sytuacji ryzykownej, kiedy może on ponieść stratę. Są to na przykład mechanizmy o charakterze ostrzegawczym, które „nakazują” się wycofać z takiej sytuacji, którą mózg rozpoznaje jako stwarzającą większe zagrożenie od potencjalnych korzyści. To skłania do przypuszczenia, że w mózgu funkcjonują takie mechanizmy, które pozwalają automatycznie porównywać korzyści i straty, i sprawiają, że ludzie decydują się na podjęcie jakiegось ryzyka lub nie.

Podczas zachowań giełdowych muszą działać podobne mechanizmy. Inwestor może być z natury przygotowany do takich reakcji (są one „gotowe”), albo dopiero się ich uczy i działa w pewnym stopniu automatycznie. Właśnie po to, by dokładniej poznać działanie inwestorów, wchodzi się w obszar badawczy neurologii.

– *Czy jakieś ośrodki w Polsce prowadzą już takie badania?*

– *Obecnie zajmują się tym głównie ośrodki w Stanach Zjednoczonych, między innymi w instytucie MIT, na Uniwersytecie Santa Clara, na Uniwersytecie Chicago i w Instytucie Badań nad Podejmowaniem Decyzji w Oregonie. W Polsce wciąż jeszcze brakuje dostępu do zaawansowanej aparatury, a zwłaszcza czynnościowego rezonansu magnetycznego, który jest właściwie niezbędny przy tego typu badaniach.*

Ważnym polskim ośrodkiem zajmującym się psychologią ekonomiczną jest działające przy prywatnej Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego w Warszawie Centrum Psychologii Rynkowej, którym kieruje prof. Tadeusz Tyszka. Współpracuję z tym Centrum od początku jego istnienia. Prowadzimy wspólnie z nim badania nad psychologicznymi aspektami podejmowania decyzji ekonomicznych i zachowań giełdowych. Natomiast w tej chwili nikt w Polsce nie zajmuje się badaniami biologicznych podstaw zachowań finansowych. Jakiś czas temu podjąłem współpracę z Instytutem Biologii Doświadczalnej im. Nenckiego w Warszawie. Na razie polega ona głównie na wymianie poglądów, ale w przyszłości z pewnością wzbogaci się o wspólne badania.

– *Nie jest Pan „rasowym” psychologiem, kończył Pan przecież studia politechniczne...*

– *Tak, Zarządzanie i Marketing, ale już w czasie studiów współpracowałem z prof.*

Nosalem, a potem obroniłem doktorat z psychologii. „Behawioralne finanse” to dziedzina z pogranicza różnych nauk, która konfrontuje ze sobą ekonomię i psychologię. Aby badać podejście psychologiczne, trzeba mieć wiedzę o modelach ekonomicznych i ekonometrycznych, dlatego studia na politechnice dużo mi w tym zakresie pomogły. Na świecie zajmują się tą dziedziną specjaliści z bardzo różnych dziedzin: matematycy, statystycy, antropolodzy, socjologowie, wreszcie także „rasowi” psycholodzy. Jest to, jak widać, towarzystwo bardzo mieszane, ale spojrzenie z wielu kierunków bardzo wzbogaca tę dziedzinę.

– Ostatnio sytuacja na naszej giełdzie jest chyba mało zachęcająca. Czy ma Pan jakieś dobre rady psychologa dla osób, które myślą o zainwestowaniu tam pieniędzy?

– W Polsce giełda jest bardzo młoda, ciągle myli się inwestowanie ze spekulacją.

W USA, gdzie giełda ma już bardzo długą tradycję, panuje do niej zupełnie inne podejście. Tam każdy człowiek czuje się inwestorem i lokowanie pieniędzy na giełdzie jest właściwie powszechne. Ponadto wszystkie analizy pokazują, że jest to najbardziej efektywny sposób oszczędzania w długiej perspektywie czasowej. Najlepiej wychodzą na tym ci, którzy lokują pieniądze i czekają wiele lat. Zbyt częste ich przemieszczanie to strata na prowizjach maklerskich. Świadczą o tym rezultaty wielu analiz.

Jeśli, jako psycholog, mogę „na gorąco” coś radzić, to na pewno to, żeby przed podjęciem decyzji zbierać i konfrontować informacje z wielu źródeł, od wielu doradców giełdowych, nie opierać się tylko na jednym, nawet jeśli wydaje się bardzo dobry. Ponadto warto analizować informacje o zyskach firm z wielu lat, a nie sugerować

się tylko doskonałymi wynikami spółki lub funduszu z ostatniego roku. Przy tym dobrze jest obserwować siebie; nie być zbyt pewnym tego, co się robi, ani nie popadać w nadmierny optymizm. Już niejeden inwestor zapłacił wysoką cenę za nadmierną pewność siebie.

– To na pewno cenne rady, nie tylko dla giełdowych graczy. Czego możemy zatem Panu życzyć w dalszej pracy oprócz umiarkowanego optymizmu?

– Może oczekiwałbym trochę więcej wsparcia w tym, co robię, ze strony rodzimej uczelni...

– Tego nigdy dosyć dla młodych naukowców, zwłaszcza w dziedzinach niezwiązanych z przemysłem. Gratulujemy jeszcze raz otrzymania tego prestiżowego stypendium i życzymy dalszych sukcesów. Dziękuję bardzo za rozmowę.

Krystyna Malkiewicz

Instytut Fizyki Politechniki Wrocławskiej zaprasza uczniów, nauczycieli oraz innych zainteresowanych na cykl wykładów popularyzujących fizykę.

Wykłady będą odbywały się w sali 322 gmachu A-1 PWr,
Wybrzeże Wyspiańskiego 27, początek o godz. 17.05

Terminy i tematy wykładów:

Data	Prowadzący	Temat
4.12.2002 r.	Dr hab. Jacek Własak, prof., Instytut Fizyki PWr	Fizyka – tajny podbój świata
11.12.2002 r.	Dr hab. Andrzej Radosz, prof., Instytut Fizyki PWr	Kwantowa rzeczywistość
18.12.2002 r.	Dr inż. Janusz Bożym, Instytut Fizyki PWr	Elektronika przyszłości – spintronika
8.01.2003 r.	Dr inż. Marek Zajac, Instytut Fizyki PWr	Interferencja – nie zawsze $1+1=2$
15.01.2003 r.	Prof. dr hab. Piotr Garbaczewski, Instytut Fizyki, Uniwersytet Zielonogórski	Co zrobić z ciekącym kranem?
22.01.2003 r.	Dr hab. inż. Arkadiusz Wójs, Instytut Fizyki PWr	O silnych polach magnetycznych
29.01.2003 r.	Dr inż. Piotr Biegański, Instytut Fizyki PWr	Seebeck, Faraday, Ohm – czyli jak szybko płynie prąd elektryczny
19.02.2003 r.	Dr Andrzej Kolarz, Instytut Fizyki PWr	Co ma Fourier do muzyki?
26.02.2003 r.	Dr hab. Antoni C. Mituś, prof., Instytut Fizyki PWr	A tyle przeszkód dziś stało na drodze – czyli o graficznym sposobie Feynmana opisu oddziaływania cząstek
5.03.2003 r.	Doc. dr hab. Romuald Lemański, INTiBS PAN, Wrocław	Elektronowe autostrady w kryształach – czyli o tym, jak elektrony organizują się w niskich temperaturach

Organizator cyklu: dr hab. Antoni Mituś, prof. PWr, Instytut Fizyki PWr.

Dodatkowych informacji udzielamy pod numerami telefonów:

(071) 320-37-89, 320-20-20, 320-20-02

XIV Rajd Elektryka

W dniach 18-20 października odbył się XIV Jesienny Rajd Elektryka zorganizowany tradycyjnie przez dra Zbigniewa Kłosa i grupę jego współpracowników.

Tym razem turyści udali się w Karkonosze Wschodnie. Ich bazą noclegową był ośrodek WSS „Społem” na szczycie Kazalnicy koło Sosnowki. Wszyscy uczestnicy

rajdu dojechali pociągiem do Jeleniej Góry, a stąd na miejsce noclegów dowiozły ich specjalnie zamówione autobusy.

Pogoda dopisała – mimo chłodu było na ogół słonecznie. Dzięki temu najwytrwalsi dotarli nawet na Śnieżkę. Inni odwiedzili Kotły i okolice Karpacza. Wszyscy mogli podziwiać rozległy widok Kotliny Jelenio-

górskiej i jesienne pejzaże Gór Kaczawskich, Rudaw Janowickich i całych Karkonoszy. Tradycyjnie już wieczorami odby-

wały się ogniska z pieczeniem kiełbasek i wyśmienitym grzańcem. Później imprezy przenosiły się do świetlicy ośrodka, gdzie można było pośpiewać przy gitarach i potańczyć. Najwytrwalsi bawili się aż do rana.

W imprezie uczestniczyły 272 osoby ze wszystkich wydziałów PWr (z wyjątkiem Wydziału Architektury), a także z innych uczelni Wrocławia. Pojawiły się też osoby spoza naszego miasta, m.in. grupa studentów z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Niestety tym razem nie mogli przybyć przedstawiciele władz uczelni i Wydziału Elektrycznego.

Organizacja rajdu była – tradycyjnie – doskonała.

Specjalna grupa studentów zajęła się kwaterowaniem kolegów, inna – przygotowaniem grzańca i zaopatrzeniem. Wszyscy organizatorzy przyjechali do Sosnowki dzień przed rozpoczęciem imprezy.

Był to ostatni rajd zorganizowany przez dra Zbigniewa Kłosa, który po upływie dwóch kadencji zakończył urzędowanie na

stanowisku prodziekana ds. studenckich Wydziału Elektrycznego. Wprowadził on swego następcę we wszystkie tajniki organizacyjne związane z załatwianiem noclegów i przewozów oraz przygotowaniem ognisk i grzańca. Zostawił też liczną grupę studentów, którzy świetnie sobie radzą ze sprawami organizacyjnymi. Mamy nadzieję, że poradzają sobie oni z przygotowaniem następnych rajdów.

Na wskrzeszenie tradycji rajdów studenckich dr Zbigniew Kłos poświęcił sześć lat. Wszyscy liczą, że będzie ona kontynuowana.

Inauguracja nowego roku akademickiego w Filii PWr w Jeleniej Górze

Jeleniogórska filia Politechniki Wrocławskiej 11 października zainauguowała rok akademicki 2002/2003. Uroczystość odbyła się w Teatrze Zdrojowym w obecności prorektora PWr prof. Tadeusza Więckowskiego, kierownictwa Filii, dziekanów sześciu istniejących tam wydziałów, osób zajmujących kierownicze stanowiska na naszej uczelni oraz gości zagranicznych: konsula generalnego Republiki Czeskiej Igora Sedy, konsula generalnego RFN dr Petera Ohra, Rektora TH Zittau/Goerlitz prof. Dietmara Reichla, prof. Petera Schmidta i Rektora Uniwersytetu w Liberku prof. Davida Lukasa. Zaproszono także senatorów i posłów, duchownych, władze miejskie, wojewódzkie, reprezentantów szkół wyższych oraz średnich, przedstawicieli regionalnego przemysłu, banków i innych ważnych instytucji lokalnych.

Dyrektor Filii dr inż. Maciej Pawłowski w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę, że zarówno we Wrocławiu, jak i w Jeleniej Górze studenci PWr kształcą się według tych samych programów, mają kontakt z tymi samymi wykładowcami i uczestniczą w ćwiczeniach w takich samych laboratoriach.

Zauważył, że studia politechniczne nie są łatwe, ale dają ogromne możliwości kształtowania własnej przyszłości zawodowej. Tylko niewielki odsetek absolwentów Filii poszukuje zatrudnienia. To środowi-

ska gospodarcze zgłaszają się do uczelni i pytają o nich.

Członkostwo w Unii Europejskiej wymaga mądrego, światłego społeczeństwa, a ludzie wykształceni mają być elitą naszego kraju i regionu. Przynależność do tej grupy wymaga jednak spełnienia kilku kryteriów – profesjonalizmu zawodowego, wysokich kwalifikacji moralnych i etycznych, ale także np. znajomości języków obcych.

Filia w Jeleniej Górze stara się dostosowywać do nowych wymagań.

Uruchomiono dwie bardzo istotne formy kształcenia – uzupełniające studia magisterskie na Wydziale Inżynierii Środowiska (pierwsze takie bezpłatne studia dzienne na naszej uczelni) oraz studia w ramach projektu „Uniwersytet Nysa”.

Istnieją przesłanki, aby sądzić, iż w przyszłości ten rodzaj studiów magisterskich będzie podstawową formą kształcenia uzupełniającego. Jest to jednak ogromny wysiłek, w tym również finansowy, ze strony wydziału i uczelni. Ponieważ poziom finansowania szkolnictwa wyższego zbliża się już do najniższego stanu, konieczne jest wszelkie możliwe wsparcie władz lokalnych i regionalnych.

„Uniwersytet Nysa” – to unikalne studia prowadzone przez PWr w filii w Jeleniej Górze wychodzące naprzeciw Deklaracji Bolońskiej, która zobowiązuje uczel-

nie do budowy „europejskiej przestrzeni edukacyjnej”. W ramach tych studiów w jednej grupie studenckiej, według programu przyjętego wspólnie przez Rady Wydziałów trzech uczelni kształcą się młodzież polska, czeska i niemiecka, a wszystkie zajęcia odbywają się w języku angielskim.

Po wejściu Polski do UE nasze szkoły wyższe będą musiały prowadzić zajęcia nie tylko w języku polskim, ale także w angielskim. Politechnika Wroclawska jest do tego przygotowana.

Zwracając się do studentów dyrektor rzucił im, aby w swoim życiu kierowali się maksymą „Semper in altum”, czyli „Zawsze w górę”, ponieważ nie ma przez nimi takich celów, których nie mogliby osiągnąć. Wymaga to tylko chęci, wyobraźni i uporu.

Lecz studiowanie to nie tylko nauka. To również czas zabawy i przyjemności. Należy pamiętać jednak, że wciąż obowiązuje zasada zawarta w średniowiecznym regulaminie żaków Uniwersytetu Jagiellońskiego: „Gorzałki w nadmiarze nie chlać, profesorów szanować i kamieniami nie obijać”.

Po przemówieniach dyrektora Filii i prorektora PWr nastąpił akt immatrykulacji studentów. W imieniu młodzieży przyjętej na I rok ślubowanie złożyli przedstawiciele pięciu wydziałów – kandydaci, którzy uzyskali najlepsze wyniki na świadectwie maturalnym. Otrzymali oni indeksy z rąk prorektora. Szesnastu najlepszym absolwentom wręczono dyplomy ukończenia studiów.

Wykład inauguracyjny pt. „Czy Wszechświat jest skończony” wygłosił prof. Andrzej Radosz. □

Pamięci dr Henryka Wolniewicza

W bieżącym roku minęło sześć lat od śmierci dr Henryka Wolniewicza – zasłużonego pracownika naukowego i dydaktycznego Instytutu Fizyki Politechniki Wrocławskiej.

Działał on m.in. w Przedstawicielstwie Pracowniczym i dał się poznać jako człowiek wrażliwy, sumienny oraz bezkompromisowy w rozwiązywaniu trudnych problemów społeczności uczelnianej.

W uznaniu Jego zasług i dla zachowania Go w pamięci potomnych dr Jan Starosta zainicjował składkę na granitowy nagrobek, który stanął na grobie śp. dr Henryka Wolniewicza na cmentarzu w Poznaniu-Winiarach. Na realizację tego planu pozwoliły fundusze zebrane wśród przyjaciół, współpracowników oraz byłych studentów Zmarłego.

DOLNOŚLĄSKI V FESTIWAL NAUKI 2002

Sesje wyjazdowe

Jelenia Góra – gmach filii

Tegoroczny Festiwal Nauki w regionie, podobnie jak w poprzednich latach, odbywał się:

- w Wałbrzychu – 4-5 października,
- w Żąbkowicach Śląskich – 4-5 października,
- w Legnicy – 11-12 października,
- w Jeleniej Górze – 18-19 października.

Zainteresowanie sesjami wyjazdowymi Uczelni Wrocławia, jej wykładowców, prezyderów było ogromne. Można śmiało powiedzieć, że festiwal zaistniał już jako cykliczna impreza w środowisku kulturalno-oświatowym regionu. Tym razem przygotowano bogatą ofertę prezentacji **z zakresu nauk humanistycznych, ścisłych i medycznych**. O doborze tematów decydowała lokalna placówka naukowa, która brała pod uwagę zapotrzebowanie środowiska.

Otwarcie Dolnośląskiego V Festiwalu Nauki w **Wałbrzychu** odbyło się w Sali

Witrażowej Ratusza. W tej podniosłej uroczystości wzięło udział wiele lokalnych znakomitości: naczelnik Wydziału Edukacji i Wychowania Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu Zygmunt Nowaczyk, przewodniczący Rady Miejskiej Bogusław Dyszkiewicz, przewodniczący Komisji Oświaty Urzędu Miejskiego Leszek Solarek, dyrektor Wydziału Edukacji i Wychowania Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu – pani mgr Iwona Rychlik, rektorzy, dziekani i kanclerze wyższych uczelni Wałbrzycha. Uroczystość otworzyła pani profesor Kazimiera Anna Wilk – zastępczyni koordynatora Dolnośląskiego V Festiwalu Nauki. W swoim wystąpieniu powiedziała ona: „*Jesteśmy ogromnie wdzięczni władzom miasta, lokalnej kadry naukowej, środowisku nauczycielskiemu i przede wszystkim młodzieży za żywe zainteresowanie Festiwalem, wszechstronne wsparcie tej szczytnej inicjatywy. Festiwal w ciągu minionych*

pięciu lat stworzył wielką rodzinę festiwalową i WY wszyscy tu obecni do niej należycie. Wałbrzych to ważny w regionie ośrodek szkolnictwa i średniego, dlatego spotkania z wykładowcami, prezynterami pokazów i studentami tak wspaniale wkomponowały się w życie miasta. Jesteśmy dumni i wdzięczni, że tutejsze licea i szkoły zawodowe tak aktywnie uczestniczą w przygotowaniach atrakcyjnego programu. Liczny udział młodzieży w festiwalu jest dla nas wspaniałą nagrodą. Dziękuję i zapraszam do przystopy z nauką i techniką w Wałbrzychu.”

Wykład inauguracyjny festiwalu „*Ezy jako natchnienie pisarzy i poetów*” wygłoszony przez profesora Henryka Kasprzaka z Politechniki Wrocławskiej przyjęty został z dużym entuzjazmem. Bogato ilustrowane wykłady (o różnorodnej tematyce) przygotowane przez uczelnie Wrocławia ściągnęły grupy młodych wałbrzyszan do wie-

Prezentacje ALLINu w Wałbrzychu

lu szkół średnich w Wałbrzychu (II, III, IV Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych nr VII, Zespół Szkół Integracyjnych). Dużym zainteresowaniem młodej i starszej festiwalowej publiczności cieszyły się wykłady przygotowane przez Politechnikę Wrocławską: „Soczewki kontaktowe, sztuczny lód, bioimplanty – wspaniała rodzina hydrożeli” (mgr inż. U. Komorek), „Wody lecznicze Sudetów” (prof. W. Ciężkowski), „Zdrowie zakłete w kamieniach – emitująca energia minerału” (dr hab. J. Sołoducho). Wykład o bardzo aktualnej tematyce „Bakterie węgla w przyrodzie i w arsenałach terrorystów” (dr M. Mieszala, Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN) zrobił kolosalne wrażenie nie tylko na tych zaniepokojonych rozmiarem terroryzmu na świecie, ale i na przeciętnym festiwalowym gościu.

W 28 imprezach festiwalowych uczestniczyło 3500 amatorów „naukowego szaleństwa”.

Ząbkowice Śląskie, które w przeszłości równolegle z wałbrzyjskim festiwalem organizowały własne Dni Nauki, w tym roku włączyły się w Dolnośląski Festiwal Nauki (4-5 października). W bardzo uroczystej atmosferze towarzyszącej tej imprezie udział wzięły zarówno koordynatorka V DFN prof. dr hab. Aleksandra Kubicz, jak i jej zastępczyni prof. dr hab. Kazimiera A. Wilk. Duże zaangażowanie władz lokalnych, nauczycieli i młodzieży było godne najwyższego uznania. Frekwencji sprzyjała tematyka wykładów i pokazów, które były bogate i interesująco dobrane. Któż nie

chciałby dowiedzieć się: „Czy poradzimy sobie z AIDS?”, czy też „Chemia ekologiczna – jeszcze nauka, czy już kolekcjonerstwo?” (profesor dr hab. P. Kafarski), albo zobaczyć wykład z pokazem o zacieranych zapachach, „Pani pachnie jak tuberozy(...)”, czyli w krainie zapachów” (dr mgr inż. B. Domagalska). Wykład pani dr L. Łubockiej „Liposomy – jak je zrobić i do czego wykorzystać” cieszył się też dużym zainteresowaniem młodzieży. Koło Naukowe Studentów Chemii „Alin” już po raz kolejny zaprezentowało młodej ząbkowickiej publiczności szereg barwnych reakcji chemicznych. Wieczorny pokaz „Kolorowy plenerowy show che-

Hodowla kryształów w żarówce (Wałbrzych)

NA WYDZIAŁACH

ARCHITEKTURA

2.10.2002 r. odbyło się kolokwium habilitacyjne dr inż. arch. Elżbiety Przesmyckiej na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. „Przeobrażenie zabudowy i krajobrazu miasteczek Lubelszczyzny”. Kandydatce nadano stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych.

9.10.2002 r. odbyło się kolokwium habilitacyjne dra Tadeusza J. Chmielewskiego na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. „System planowania przestrzennego harmonizującego przyrodę i gospodarkę”. Kandydatowi nadano stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych.

16.10.2002 r. odbyło się kolokwium habilitacyjne dra inż. arch. Waldemara Marzęckiego na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. „Ciągłość kulturowa w kształtowaniu przestrzeni miejskiej. Charakterystyka i metody oceny zmienności tej przestrzeni”. Kandydatowi nadano stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych.

23.10.2002 r. odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr inż. Beaty Warczewskiej pt. „Społeczne motywy aktywacji mieszkaniowej w strefie podmiejskiej Wrocławia”. Kandydatce nadano stopień naukowy doktora nauk technicznych.

30.10.2002 r. na posiedzeniu Rady Wydziału wszczęto postępowanie o nadanie tytułu naukowego profesora drowi hab. inż. arch. Jackowi Włodarczykowi z Politechniki Śląskiej. Wyznaczono też recenzentów dorobku naukowego kandydata.

- Przyjęto pracę doktorską mgra inż. arch. Piotra Furmanka pt. „Struktury fraktalne jako źródło inspiracji w kształtowaniu formy architektonicznej”. Termin publicznej obrony wyznaczono na 4 grudnia br.

- Przyjęto pracę doktorską mgra inż. arch. Borysa Siewczyńskiego pt. „Wybrane metody CAD w procesie rekonstrukcji architektonicznej na przykładzie Ostrowa Lednickiego”. Termin publicznej obrony wyznaczono na 13 listopada br.

- Przyjęto pracę doktorską mgra inż. arch. Ali H. A. Al. Maghrby pt. „Rozwój przestrzenny i architektoniczny zespołów mieszkaniowych typu willowego w Jemenie”. Termin publicznej

Dokończenie na stronie 46

Allin w Legnicy

miczny” zaliczony został do „hitów festiwalu”. Miasto zrewanżowało się zaproszonym gościom prezentacją miejscowego Muzeum Frankensteina. Wszyscy zaproszeni goście długo byli pod urokiem „niezwykłych odwiedzin”. Panie profesor A. Kubicz i K. Wilk pogratulowały lokalnym organizatorom i przyjezdnym wykładowcom za wspaniałą atmosferę. W sumie od-

było się tu 39 imprez, uczestniczyło w nich 1200 osób.

W uroczystości otwarcia Dolnośląskiego V Festiwalu Nauki w Legnicy udział wzięło bardzo wiele znakomitości legnickiego świata politycznego i naukowego, między innymi: mgr Tadeusz Chrzanowski – prezydent miasta Legnicy, Franciszek Chyła – wicestarosta Legnicy, mgr Tade-

usz Spędowski – dyrektor Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu UM w Legnicy, dyrektorzy legnickich filii uczelni oraz szerokie grono przedstawicieli szkół wyższych i średnich z Legnicy i okolic. Zebranych bardzo licznie gości powitał prezydent miasta mgr Tadeusz Chrzanowski. Otwarcia Dni Nauki dokonała uroczystie koordynatorka V DFN prof. Aleksandra Kubicz. W

Czar mineralów

Efektowny gajzer

swoim okolicznościowym wystąpieniu przypomniała zebranych o okolicznościach narodzin Festiwalu. Krótkie wystąpienie miała również dr hab. Jadwiga Sołoducho – pełnomocnik koordynatora V DFN ds. sesji wyjazdowych. Sesję wykładową Festiwalu Nauki w Legnicy otwierał poruszający zagadnienia nowoczesnej techniki wykład dr inż. Krzysztofa Waśki „Komputerowa zabawa obrazem i dźwiękiem”.

Festiwalowe spotkania w Legnicy odbywały się również w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1, 2 i 3, w Filii Politechniki Wrocławskiej, a także w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej. Już po raz kolejny wykładowcy bardzo serdecznie przyjęci byli przez panią mgr Halinę Kalitkę – dyrektora Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 (IV LO), szkoły współpracującej z Państwowym Liceum Pedagogicznym w Drohobyczu i Klasycznym Liceum przy Uniwersytecie Lwowskim. Dużym zainteresowaniem cieszyły się wszystkie wykłady, ale młodym słuchaczom szczególnie przypadła do serca historia zdrowia „ukrytego” w kamieniach: „Zdrowie zakłete w kamieniach - emitująca energia minerału” (dr hab. J. Sołoducho). Miłym akcentem festiwalu był wykład „Charakterystyka logicznych poziomów zdrowia” (dr hab. E. Więckowska), oraz rzecz o emulsjach „Czy emulsje są piątym żywiołem?” (prof. A. Sołowski). Prezentacja barwnych efektów chemicznych zorganizowana przez koło studentów „Allin” z Politechniki Wrocławskiej zgromadziła tłumy młodzieży. Studenci już po raz kolejny „rozkochali w chemii” legnicką młodzież.

Ogólnie w Legnicy podczas Dni Nauki odbyło się 17 imprez festiwalowych, uczestniczyło w nich 550 zainteresowanych.

Dolnośląski V Festiwal Nauki w **Jeleniej Górze** odbywał się w Filii Politechniki Wrocławskiej oraz w II Liceum Ogólnokształcącym. Gospodarzami Dni Nauki na ziemi jeleniogórskiej byli dr Maciej Pawłowski – dyrektor Filii PWR w Jeleniej Górze i dr Marek Graszewicz – przedstawiciel UWr w Jeleniej Górze. Otwarcia V DFN dokonała tu dr hab. Jadwiga Sołoducho. W swoim wystąpieniu wyraziła nadzieję, że oferta festiwalowa pozwoli każdemu znaleźć coś atrakcyjnego dla siebie, a także, że czynne uczestnictwo szkół w Festiwalu Nauki pozwoli im nawiązać ścisłą współpracę z wyższymi uczelniami. Może przerodzi się ona w przyjaźń, która powinna wpłynąć na poziom edukacji społeczeństwa. Wykład inauguracyjny o aspektach motoryzacji – „Paliwa przyszłości” (dr C. Kolanek) oraz „Systemy oczyszczania spalin” (dr W. Walkowiak) wzbudził szczególne zainteresowanie wśród młodych miłośników motoryzacji.

Prezentowane wykłady cieszyły się popularnością wśród jeleniogórczan licznie przybyłych na „festiwalowe szaleństwo”. Szczególne zainteresowanie wzbudziły wykłady o walorach Internetu („Internet – nowoczesne medium nauczania”, dr T. Walkowiak, „Czy przez Internet będą Cię uczyć Agenci?” (mgr inż. M. Woda). Dużym zainteresowaniem cieszyły się wykłady o tematyce medycznej, szczególnie o odżywianiu: („Blaski i cienie diety wegetariańskiej”, lek. med. D. Książdźyna) i problemach tzw. „puszystości” („Czy otyli żyją krócej?”, dr Z. Iwanicka). W sumie w tegorocznych 8 imprezach uczestniczyło około 600 zainteresowanych.

W czasie Dni Nauki odbywających się w Regionie otworzyliśmy liczną „festiwalową widownię” zakamarki nauki, pokazaliśmy, że nauka jest potrzebna, że trzeba ją uprawiać i w nią inwestować. W filiach uczelni Wrocławia w 92 imprezach festiwalowych wzięło udział około 5850 zainteresowanych.

Dokończenie na stronie 50

Wtorki w Klubie Seniora

Koło Emerytów i Rencistów PWR zaprasza swoich członków na szereg ciekawych imprez, które odbędą się w Klubie Seniora:

3.12.2002 r., godz. 15.00
– doc. W. Wdowiak „*Izrael*”

10.12.2002 r., godz. 15.00
– inż. W. Szczęsny „*Dolomity*”

10.12.2002 r., godz. 15.00
– dr R. Hajnik „*Kadeci II Rzeczypospolitej*”

Ponadto 3.12.2002 r. o godz. 11.00
w Klubie Pracowniczym w bud. A-1
odbędzie się

**otwarcie wystawy rysunków
prof. R. Natusiewicza
pt. „Nad Niemnem i Wilią”**

Dofinansowanie badań w ramach programu TECHNE 2002 oraz w ramach programu SUBIN 2002 przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej

Jednym z laureatów konkursu TECHNE 2002, ogłoszonego przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej na dofinansowane badań naukowych, jest **Laboratorium mikroskopii bliskich oddziaływań, nanostruktur i nanomiernictwa** Katedry Elektroniki i Fotoniki Wydziału Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki. Celem programu TECHNE 2002 jest finansowe wsparcie prowadzonych w instytucjach naukowych przedkomercyjnych prac nad zastosowaniem nowych technologii, produktów oraz usług. W projekcie zgłoszonym przez dr. inż. Teodora Gotzalka zaplanowano dokończenie budowy i uruchamiania prototypowego systemu do pomiaru i wytwarzania nanostruktur metodami mikroskopii bliskich oddziaływań. Przedmiotem inwestycji jest zakup uniwersalnego sterownika mikroskopu bliskich oddziaływań, który zostanie połączony z układami opracowanymi w ramach wcześniejszych projektów realizowanych w Laboratorium mikroskopii bliskich oddziaływań, nanostruktur i nanomiernictwa Wydziału Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki PWR. Działalność badawcza tego la-

boratorium koncentruje się na nanodiagnostyce właściwości elektrycznych, mechanicznych, termicznych i optycznych powierzchni prowadzonej metodami mikroskopii bliskich pól. Prace te wykonywane są w ścisłej współpracy z Uniwersytetem w Kassel (Niemcy), Physikalisch Technischer Bundesanstalt w Brunzwicku, Uniwersytetem w Maryland (USA) i Instytutem Technologii Elektronowej w Warszawie. Dotychczasowe badania realizowane w laboratorium mikroskopii bliskich oddziaływań, nanostruktur i nanomiernictwa były finansowane w ramach 5 grantów Komitetu Badań Naukowych i 2 projektów Centrum Materiałów Zaawansowanych i Nanotechnologii PWR.

Wysokość dofinansowania wynosi 180 tys. zł.

W ramach programu SUBIN 2002 zespół kierowany przez dr Marka Tłaczałę otrzymał dofinansowanie w wysokości 12.000 zł na interwencyjny zakup miernika szczelności instalacji dozowników epitaksjalnych z Firmy Matheson Tri Gas oraz modułów do systemu wody dejonizowanej z firmy Millipor.

NA WYDZIAŁACH**Dokończenie ze strony 43**

obrony wyznaczono na 11 grudnia br.

- Wyznaczono recenzentów pracy doktorskiej mgr inż. arch. Pawła Horna pt. „Willa miejska jako współczesna interpretacja ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej”. Wyznaczono też komisję do przeprowadzenia egzaminu doktorskiego.

- Wszczęto przewody doktorskie mgr inż. Patrycji Fabiańskiej pt. „Model restrukturyzacji terenów poeksploatacyjnych w opracowaniach planistycznych” i mgr inż. Joanny Adamczyk pt. „Metodologia planowania systemu zieleni w miastach” oraz wyznaczono ich promotorów.

- Powołano komisję ds. nauki i rozwoju kadry naukowej oraz pełnomocników dziekana.

- Poparto wnioski o przyznanie Radosławowi Jończakowi i Sławomirowi Górowskiemu nagród Ministra Infrastruktury.

- Wpisano dra inż. arch. Tomasza Głowackiego na listę prowadzących prace dyplomowe.

CHEMIA

10 lipca 2002 r. na ostatnim posiedzeniu Rady Wydziału kadencji 1999-2002 poparto wnioski komisji o nadanie dr hab. Jolancie Grzechowiak i drowi hab. Andrzejowi Matyni tytułów naukowych profesorów.

- Wyznaczono recenzentów w postępowaniu o nadanie tytułów naukowych profesorów dr hab. Marii Cieślak-Golonce, drowi hab. Józefowi Głowińskiemu, drowi hab. Jackowi Machnikowskiemu i dr hab. Marii Magdalenie Szostak.

- Wszczęto przewod habilitacyjny dr Grażyny Wójcik.

- Postanowiono zatrudnić dr hab. Grażynę Gryglewicz na stanowisku profesora nadzwyczajnego PWr.

- Ogłoszono konkursy na stanowiska adiunktów w specjalnościach: *chemia nieorganiczna*, *chemia organiczna* oraz *chemia fizyczna i teoretyczna*.

- Pozytywnie zaopiniowano przedstawione przez prodziekana prof. Andrzeja Matynię wnioski o stypendium MENiS dla studentów wydziału.

- Na zakończenie obrad prof. Henryk Górecki podsumował działalność

Dokończenie na stronie 47

Nowości w WCSS**Komputery dużej mocy**

Wrocławskie Centrum Sieciowo-Superkomputerowe (WCSS) jest jednostką Politechniki Wrocławskiej świadcząca społeczności naukowej regionu dolnośląskiego usługi sieciowe i obliczeniowe. Poniżej przedstawiono nowości zaistniałe w dziale Komputery Dużej Mocy (KDM) w przeciągu ostatniego roku.

Dział KDM eksploatował do tej pory trzy komputery dużej mocy: SGI Origin 2000 (32 procesory), SGI Onyx (4 procesory) oraz IBM SP2. Ostatni z wymienionych komputerów jest aktualnie w stanie likwidacji jako przestarzały oraz zbyt kosztowny w eksploatacji. W ostatnich miesiącach dział powiększył swoje zasoby o dwie kolejne instalacje:

- klaster 2-procesorowych komputerów klasy PC, składający się z serwera oraz dziewięciu węzłów obliczeniowych, działających pod naszym ulubionym (w KDM) linuxem, oraz

- 4-procesorowy komputer Compaq AlphaServer ES40 pracujący pod kontrolą systemu operacyjnego Tru64 UNIX.

Klaster, nazwany UKŁAD, jako że nazwy węzłów to Wodór, Hel itd., jest instalacją wolnostojących komputerów, składającą się z serwera zarządzającego (m.in. serwowanie plików) oraz 9 węzłów obliczeniowych. Motywacją zakupu klastra podyktowana była częściowo względami ekonomicznymi - platforma PC, wraz z całkowicie darmowym uniksowym systemem operacyjnym Linux (<http://www.linux.com>) oraz środowiskiem GNU (<http://www.gnu.org/>) stanowi pod względem stosunku wydajności do ceny bezkonkurencyjną ofertę w porównaniu do rozwiązań komercyjnych. Jednocześnie ponieważ wielu głównych producentów oprogramowania wspiera tą platformę, na brak aplikacji nie można narzekać. Węzły obliczeniowe klastra posiadają po 2 procesory Intel Xeon 1.7 GHz, 1 GB pamięci operacyjnej (RDRAM) oraz 40 GB przestrzeni dyskowej. Na katalogu domowe użytkowników oraz oprogramowanie obliczeniowe przeznaczone jest dodatkowo ponad 200 GB dysków SCSI w konfiguracji RAID 10. Dystrybucją zadań obliczeniowych zajmuje się system kolejowania OpenPBS (również darmowy), dostępne są wszystkie najważniejsze kompilatory i pełne środowisko developerskie, także komercyjny Portland oraz produkty intelowskie i

wiele bibliotek numerycznych. Zainstalowane oprogramowanie naukowe to Gaussian, GAMESS, CPMD, NWChem oraz Matlab.

Ponieważ klaster zbudowany jest z typowych komputerów PC, może służyć także jako 9-stanowiskowe laboratorium multimedialne z grafiką 3D – do prowadzenia zajęć, warsztatów czy prezentacji.

Dalsze informacje:

<http://uklad.wcss.wroc.pl>

Alpha ES40

Alpha ES40 jest typowym 64-bitowym komputerem o architekturze SMP z procesorami 833 MHz, 8 GB pamięci operacyjnej oraz ok. 300 GB przestrzeni dyskowej. Komputer dedykowany jest do długotrwałych obliczeń wymagających wielu zasobów. Równomierne i stałe obciążenie maszyny zapewniane jest przez system kolejowania LSF, zainstalowany także na obu starszych SGI, co pozwala utworzyć ze wszystkich trzech komputerów tzw. superklaster, pozwalający równoważyć dystrybucję zadań obliczeniowych pomiędzy komputerami. Na Alphie dostępny jest pełen pakiet narzędzi programistycznych (kompilatory C, C++, Fortran itd. firmowane przez Compaq, środowisko GNU) oraz oprogramowanie obliczeniowe: Gaussian, GAMESS oraz pakiet MOLPRO, który szerzej omówię poniżej.

Istnieje możliwość połączenia maksymalnie 4 jednostek ES40 w 16-procesorowy klaster i KDM takiej rozbudowy w przyszłości nie wyklucza.

Fragment zespołu 9 węzłów obliczeniowych klastra o nazwie UKŁAD

Informacje producenta:
<http://www.hp.com.pl/product/974>

Oprogramowaniem całkowicie nowym w WCSS, a szczególnie ciekawym, jest komercyjny pakiet MOLPRO dostępny na Alfie. Jest to pełen zestaw oprogramowania do obliczeń kwantowo-chemicznych oferujący zaawansowane jak i podstawowe metody ab initio, tworzony przez H.-J. Wernera, P.J. Knowlesa i wielu innych. MOLPRO wyróżnia się spośród innych tego typu programów szczególnym uwzględnieniem metod korelacyjnych, od wielokonfiguracyjnego CI, metodę sprzężonych klastrów i okoliczne. Główna cecha MOLPRO to najszybsza i bodaj jedyna obecnie implementacja zlokalizowanych metod metod korelacyjnych w połączeniu z bezpośrednią metodą wyznaczania całek. Pozwala to znacznie zredukować koszt obliczeń wraz ze wzrostem rozmiarów badanych układów w stosunku do innych popularnych pakietów kwantowo-chemicznych. Wiele z modułów MOLPRO pozwala na wykorzystanie maszyn wieloprocesorowych, użytkownik ma także często możliwość wyboru optymalnej do posiadanych zasobów implementacji zagadnienia obliczeniowego. Dodatkową cechą bardzo ułatwiającą pracę jest przyjazna i bardzo elastyczna składnia danych wejściowych - opiera się ona na prostej nomenklaturze, można także konstruować rozbudowane wyrażenia z wykorzystaniem zmiennych, warunków, procedur, pętli itp.

Pakiet napisany jest głównie w języku Fortran90. Licencjonowaniem MOLPRO zajmuje się Uniwersytet Birmingham.

Strony pakietu:
<http://www.molpro.net/>

W najbliższych miesiącach zasoby KDM znów powiększą się:

- Rozpisano przetarg na modernizację komputera Origin 2000 polegającą na wymianie procesorów na nowsze i szybsze oraz dwukrotne powiększeniu pamięci operacyjnej.

- Rozpoczęto formalności prowadzące do rozpisania przetargu na zakup kolejnych 20 węzłów klastra o półtorakrotnie szybszych procesorach oraz dwukrotnie większej pamięci operacyjnej.

- Prawdopodobnie w przyszłym roku w kolejnym przetargu zakupiony zostanie kolejny komputer dużej mocy o architekturze SMP.

Obecnie dział Komputerów Dużej Mocy WCSS, dzięki wsparciu Politechniki Wrocławskiej oraz KBN, świadczy usługi prawie 300 użytkownikom z naszego regionu ale także z innych części kraju oraz zza granicy. Zamierzamy rozwijać naszą działalność, także poprzez uczestnictwo w krajowych akademickich projektach multiklastrowych oraz ogólnopolskim projekcie archiwizacji danych.

Stronywww:
 WCSS: <http://www.wcss.wroc.pl>,
 KDM: <http://gemini.wcss.wroc.pl>

Zapraszamy!

Paweł Dziekoński
 i zespół KDM WCSS

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 46

wydziału w latach 1996-2002, a więc w czasie 2 kadencji, w których pełnił funkcję dziekana wydziału. Podziękował też członkom Rady Wydziału i wszystkim pracownikom Wydziału Chemicznego za współpracę. Również członkowie Rady Wydziału kadencji 1999-2002 podziękowali dziekanowi i prodziekanom za ich działalność.

25 września 2002 r. odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady Wydziału kadencji 2002-2005, któremu przewodniczył dziekan prof. dr hab. Paweł Kafarski.

- Początek obrad poświęcono wspomnieniom o zmarłym w dniu 12 września 2002 r. prof. drze hab. inż. Tadeuszu Pieniżku oraz o zmarłym w dniu 11 września 2002 r. drze Karolu Peszu. Chwilą milczenia uczczono ich pamięć.

- Dziekan poinformował członków Rady o tym, że Zakłady Chemiczne „Złotniki” S.A. zamierzają ufundować pamiątkową tablicę poświęconą laureatowi Nagrody Nobla z dziedziny chemii Fryderykowi Bergiusowi, który związany był z tymi Zakładami i z naszym miastem. Propozycja umieszczenia tej tablicy na gmachu A-2 Politechniki Wrocławskiej i jej odsłonięcia w dniu 1 października 2002 r. została przyjęta przez aklamację.

- Wybrano 4 przedstawicieli wydziału do komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich oraz 2 przedstawicieli wydziału do komisji dyscyplinarnej dla studentów i odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla studentów.

- Powołano komisję Rady Wydziału ds. nauki i rozwoju kadry naukowej i komisje egzaminów dyplomowych w kadencji 2002-2005 dla 18 specjalności.

- Wybrano opiekunów specjalności na Wydziale oraz określono tryb powoływania doradców toku studiów.

- Zatwierdzono tematy prac dyplomowych, które będą realizowane na wydziale w roku akademickim 2002/2003.

- Postanowiono zatrudnić dra inż. Roberta Górę, dra inż. Krzysztofa Janusa, dra Pawła Lipkowskiego, dr inż. Elżbietę Wojaczyńską, dra Piotra Młynarza, dr inż. Ewę Kordoń, dr inż. Agnieszkę Wojciechowską i dra inż. Pawła Pohla na zasadzie mianowania

Dokończenie na stronie 48

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 47

na stanowiskach adiunktów naukowo-dydaktycznych.

Na zakończenie obrad dziekan poinformował Radę, iż prof. dr hab. Irena Gawęł została wyróżniona nagrodą JM Rektora Politechniki Warszawskiej jako współautorka podręcznika akademickiego „Asfalty drogowe”. Zaprosił członków Rady na wydziałową inaugurację roku akademickiego 2002/2003.

1 października 2002 r. członkowie Rady Wydziału wraz z licznym gronem nauczycieli akademickich i studentów uczestniczyli w wydziałowej inauguracji roku akademickiego 2002/2003.

W uroczystości, która odbyła się w auli PWr, uczestniczył JM Rektor PWr prof. Tadeusz Luty, dziekan prof. Paweł Kafarski i prodziekani prof. Danuta Żuchowska, dr hab. Bogdan Szczygieł, prof. Mirosław Miller oraz dyrektorzy siedmiu instytutów wydziału.

Na inauguracji nie zabrakło również zaprzyjaźnionych z Wydziałem Chemicznym gości, przedstawiciele przemysłu – członków Rady Społecznej Wydziału Chemicznego, jak również przedstawiciele innych, współpracujących z nim wydziałów i uczelni.

Uroczystość immatrykulacyjną poprzedziło wystąpienie JM Rektora prof. Tadeusza Lutego. Po wygłoszonej przez dziekana prof. Pawła Kafarskiego tradycyjnej formule: „Rok akademicki 2002/2003 na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej uważam za otwarty” prof. Kazimiera Wilk wygłosiła wykład inauguracyjny pt.: „Biomolekularne materiały samoorganizujące się”.

W krótkich wystąpieniach przedstawiciele przemysłu oraz przedstawiciele studentów z Koła Naukowego Chemików życzyli studentom i całemu wydziałowi sukcesów w nowym roku akademickim.

Bardzo przyjemną dla ucha oprawę artystyczną uroczystości stanowiły ballady celtyckie wykonywane przez Ulę Kapałę, której towarzyszyło 3 instrumentalistów (w tym Tato Uli, dr Jan Kapała – nauczyciel akademicki z Wydziału Chemicznego).

Na zakończenie inauguracji wszyscy obecni udali się pod budynek A-2, gdzie JM Rektor prof. Tadeusz Luty w asyście dziekana prof. Pawła Kafarskiego

Dokończenie na stronie 49

Blisko 70 organizacji studenckich zaprezentowało swoją działalność na Dniach Aktywności Studenckiej.

Studencie! Wkręć się!

W dniach 21-23 października odbyły się Dni Aktywności Studenckiej. Jak co roku studenci mieli okazję zapoznać się z działalnością organizacji studenckich mających swoje placówki we Wrocławiu. Trzykrotnie organizowane przez AIESEC, tym razem zostały poprowadzone przez Fundację MANUS we współpracy z samorządami studenckimi uczelni wrocławskich.

Tegoroczna edycja Dni Aktywności Studenckiej różniła się nieco od poprzednich. W odróżnieniu od lat ubiegłych w tym roku impreza odbyła się kolejno na trzech największych uczelniach Wrocławia: Politechnice, Akademii Ekonomicznej i Uniwersytecie.

Główne założenia prezentacji studenckich to przede wszystkim aktywizacja środowiska studenckiego i zachęta do aktywnego działania w stowarzyszeniach wolontariackich. Chcieliśmy pokazać, że studia to nie tylko nauka, to także wytężona pra-

ca wielu osób, które cały swój wolny czas poświęcają na działalność adresowaną do innych. Ich wysiłek nagrodzony jest jednak nadzwyczajnymi okazjami do zabawy, wyjazdami integracyjnymi i z większymi i możliwościami zdobycia przyjaźni na całe życie.

21 października, punktualnie o godzinie 9 rano w Holu Gmachu Głównego A-1 Politechniki Wrocławskiej rozpoczęły się po raz czwarty Dni Aktywności Studenckiej. Dały one szansę zaprezentowania się blisko 70 organizacjom studenckim. Dzięki DASowi, jak w skrócie nazywamy Dni Aktywności Studenckiej, okazało się, że studenci są aktywni niemal w każdej dziedzinie życia społecznego. Wśród uczestników obecni byli między innymi entuzjaści motoryzacji (APANONAR), miłośnicy hodowli drobiu, bydła i koni (koła naukowe Akademii Rolniczej), politolodzy, psychologowie i młodzi prawnicy (koła naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego), turyści (nasz politechniczny Podróżaczek), filmowcy (klub filmowy FOSA), zapaleni sportowcy (AZS), znawcy stawonogów (Koło Naukowe Entomologów) i wielu innych. Wszyscy zainteresowani mogli zapoznać się z organizacjami proponującymi wyjazdy za granicę i poznawanie obcych kultur (JEFF, AEGEE czy AIESEC). Zainteresowani mogą dowiedzieć się więcej na ten temat ze strony internetowej www.das.wroc.pl. Oficjalne otwarcie na Politechnice Wrocławskiej uroczyste poprowadzili Rektor PWr prof. Tadeusz Luty, Prorektor ds. Studenckich dr inż. Krzysztof Rudno-Rudziński, Prorektor ds. Nauczania prof. Jerzy Świątek oraz Kierownik Samodzielnej Sekcji ds. Studenckich mgr Andrzej Ostoja-Solcecki.

Podczas całego dnia prezentacji studenckie stoiska gościły kilka tysięcy studentów Politechniki Wrocławskiej i pobliskich uczelni. Tradycyjna forma targowa została wzbogacona o

odbywające się w auli przedstawienia teatralne, pokazy filmowe zorganizowane w salach konferencyjnych, występ kabaretu „Pralka” i wiele spotkań prezentujących działalność organizacji studenckich. Sukcesem okazał się też panel dyskusyjny z przedstawicielami biura wystawy EXPO oraz studentami, na którym dyskutowano o szansach dla absolwentów związanych z organizacją EXPO 2010 we Wrocławiu.

Poniedziałkowa impreza na Politechnice Wrocławskiej zakończyła się o godzinie 15:00, aby już następnego dnia rozpocząć się w podobnej formie na Akademii Ekonomicznej. Tam również miały miejsce wspomniane już wcześniej prezentacje, pokazy i występy, włącznie z panelem dyskusyjnym na temat zorganizowania we Wrocławiu EXPO 2010. Podobnie sprawa miała się na Uniwersytecie Wrocławskim, choć tu frekwencja nie była już tak wysoka, jak na dwóch poprzednich uczelniach.

Finałem Dni Aktywności Studenckiej był Bal Organizacji Studenckich, który odbył się w Sali Lustrzanej sławetnego Pałacyku w czwartkowy wieczór 24 paź-

dziernika. Tradycyjny polonez, którego odtańczono na początku, muzyka klasyczna serwowana przez Trio Serenitty i wspaniała oprawa kulinarna to tylko niektóre elementy balu. Pojawili się na nim przedstawiciele większości organizacji studenckich, jak również władze

Politechniki Wrocławskiej. Podczas balu obowiązywały stroje wieczorowe, a wszyscy bawili się wyśmienicie.

Aby tradycji stało się zadość, nasza uczelniana ASPD* przeprowadziła również Tramwajadę. I choć tramwajowa przejażdżka wrocławskimi torowiskami wydarzyła się dopiero 7 listopada, to była wspaniałym dopełnieniem wszystkich imprez organizowanych podczas tegorocznego DASu.

Pozostaje mi tylko podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do sukcesu, jakim niewątpliwie okazały się Dni Aktywności Studenckiej. Pomimo iż nie obyło się bez małych potknięć organizacyjnych, uważam imprezę za udaną. I sądząc z opinii organizacji, które wzięły w niej udział, wnioskuję, że nie może jej również zabraknąć w przyszłym roku.

Krzysztof Chmielewski

*) Akademickie Stowarzyszenie dla Doświadczeń Praktycznych, jest jednocześnie Lokalnym Komitetem międzynarodowego stowarzyszenia zajmującego się wymianą praktyk zagranicznych dla studentów uczelni technicznych IAESTE.

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 48

oraz dyrektora Zakładów Chemicznych „Złotniki” S.A. mgr inż. Jerzego Engländera dokonał odsłonięcia pamiątkowej tablicy poświęconej laureatowi Nagrody Nobla z dziedziny chemii Fryderykowi Bergiusowi. Tablicę tę ufundowały Zakłady Chemiczne „Złotniki” S.A., z którymi noblista był związany.

MECHANICZNO-ENERGETYCZNY

25.09.2002 r. na posiedzeniu Rady Wydziału wyznaczono recenzentów dorobku naukowego i dydaktycznego prof. Janusza Pluteckiego, który zgłosił się na konkurs na stanowisko profesora zwyczajnego.

- Ogłoszono konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

- Wszczęto przewód doktorski mgr inż. Piotra Rybaczoka i powołano jego promotora.

- Postanowiono zatrudnić dra inż. Krzysztofa Tomczuka na stanowisku adiunkta naukowo-dydaktycznego w I-20.

- Postanowiono zatrudnić dra hab. inż. Janusza Zaleskiego, prof. na 1/2 etatu, a dr inż. Elżbietę Ochocką (IASE) na 1/4 etatu w roku akademickim 2002/2003.

- Wybrano kandydatów do komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich (3 osoby) oraz komisji dyscyplinarnej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla studentów (2 osoby).

- Wysunięto dwóch kandydatów do Centralnej Komisji do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.

21.10.2002 r. na posiedzeniu Rady Wydziału postanowiono ponownie powołać dra inż. Sławomira Misztala na stanowisko p.o. kierownika Wydziałowego Zakładu Aparatury Procesowej, a prof. Janusza Pluteckiego na stanowisko kierownika Wydziałowego Zakładu Maszyn Przepływowych.

- Zatwierdzono obsadę stanowisk kierowników zakładów naukowo-dydaktycznych w I-20.

- Utworzono Zakład Paliw i Energii w I-20. Jego kierownikiem będzie dr hab. inż. Wiesław Rybak.

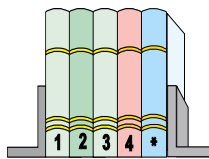
- Powołano wydziałową komisję wyborczą na kadencję 2002-2005.

- Wyrażono zgodę na realizację indywidualnego toku studiów przez sześciu wybitnie uzdolnionych studentów wydziału.

KSIĄŻKI, które polecamy...

Keith Tutt

W poszukiwaniu nieograniczonej energii

tłum. Michał Czernuszczyk

AMBER, seria: Tajemnice Nauki,
Warszawa 2002-11-25

Energia ze źródeł odtwarzalnych, czysta i tania energia – to przedmiot prac licznych naukowców. Niektórzy badacze poszukują jeszcze ciekawszych rozwiązań, być może nierealnych. A jednak wiele wybitnych umysłów trudziło się nad tanimi i niezużywającymi się źródłami energii. Już sławny Nikola Tesla opatentował aparat do wykorzystywania energii promienistej. Próbowano budować lokalne generatory energii, źródła oparte na wykorzystaniu przemian elektrostatycznych. Wreszcie w naszych czasach usiłowano zrealizować zimną fuzję. Dotąd wszystkie te prace nie przyniosły zadowalających rezultatów. Dlaczego? Autor książki – znany brytyjski popularyzator nauki – nie przekreśla szans na znalezienie rozwiązania. Uważa raczej, że brak sukcesu jest rezultatem kłód rzucanych pod nogi ofiarnym naukowcom. Być może wielu z nich było rzeczywiście po prostu osobami trudnymi w kontakcie, ale niektórzy swoimi wynalazkami mogli zagrozić producentom energii. Warto w każdym razie zapoznać się z ich zadziwiającymi pomysłami. Może zainspirują Państwa do własnych badań?

Paryż zaprasza mistrzów

XVII Międzynarodowe Mistrzostwa w Grach Matematycznych i Logicznych

I Mistrzostwa Polski w GMiL – Pierwszy etap 2002/2003

W końcu sierpnia 2003 roku odbędzie się w Paryżu finał XVII Międzynarodowych Mistrzostw w Grach Matematycznych i Logicznych. Eliminacje, organizowane przez Wydział Podstawowych Problemów Techniki Politechniki Wrocławskiej i Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Matematycznego wyłonią kilkunastoosobową reprezentację Polski na finał paryski. Zapraszamy miłośników matematyki oraz tych, którym logiczne myślenie sprawia przyjemność i satysfakcję – do wzięcia udziału w interesującym konkursie i wspólnej, intelektualnej przygody.

Informujemy, że od tej edycji nasz Konkurs nazywamy również Mistrzostwami Polski w GMiL ze zmienionym, w stosunku do poprzednich edycji, regulaminem i systemem eliminacji do finału paryskiego. Więcej informacji dotyczących Mistrzostw oraz zestaw zadań i wzór karty odpowiedzi można znaleźć na stronie internetowej Komitetu Organizacyjnego Mistrzostw:

<http://www.im.pwr.wroc.pl/~rabczuk/gry.html>

Przykład zadania:

7. Dzieląc liczbę 100 przez pewną liczbę naturalną d otrzymujemy resztę 4, a dzieląc liczbę 90 przez tę samą liczbę d otrzymujemy resztę 18. Znajdź liczbę d .

DFN – sesje wyjazdowe

Dokończenie ze strony 45

Oceniam, że dzięki dużemu zaangażowaniu organizatorów, wykładowców, władz lokalnych, dobrze spełniliśmy szczytną misję **rozpowszechnienia nauki w regionie!** Mimo pewnych niedociągnięć organizacyjnych (których trudno uniknąć), Festiwal na ziemi wałbrzyskiej, legnickiej, jeleniogórskiej, ząbkowickiej spełnił nasze oczekiwania!

Wykład prowadzi dr hab. Jadwiga Sołoducho

Szanowni Czytelnicy,

To już też **piąty jubileuszowy Dolnośląski Festiwal Nauki w Regionie**. Pragnę bardzo serdecznie podziękować koordynatorowi Dolnośląskiego Festiwalu Nauki pani profesor dr hab. Aleksandrze Kubicz za zaufanie i wspieranie mnie w szczytnej misji propagowania nauki w Regionie. Podobne podziękowania kieruję do zastępcy koordynatora DFN pani profesor dr hab. Kazimierzy Anny Wilk. Chciałam równie serdecznie podziękować pani Danucie Bugajnie za wyjątkową pomoc w kontaktach z wykładowcami i dyrektorami wyższych uczelni Dolnego Śląska, a także z innymi osobami pomagającymi w organizacji Dni Nauki w licznych placówkach naukowych i oświatowych. Dziękuję też wszystkim wykładowcom i prezenierom za przygotowanie wspaniałych, wyróżniających się poziomem wystąpień, a studentom z Koła „ALLIN” za to, że w niecodzienny sposób rozpropagowali „sekrety” chemii nie tylko we Wrocławiu, ale i w wielu miastach naszego województwa.

dr hab. Jadwiga Sołoducho
Pełnomocnik Koordynatora
V Dolnośląskiego Festiwalu Nauki
ds. sesji wyjazdowych

DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI W REGIONIE

Organizatorzy i autorzy imprez festiwalowych w Legnicy.

Otwarcie festiwalu w Wałbrzychu. Pierwszy z prawej prezydent miasta.

Prof. Paweł Kafarski odpowiadał na pytanie „Czy poradzimy sobie z AIDS?”

Prof. Adam Sokółowski mówi o emulsjach. Legnica.

Wałbrzych. Prof. Henryk Kasprzak... we łzach.

Kwiaty od wielbicielii „perfum i hydrożeli” – mgr U. Komorek i dr B. Domagalska.

O zmroku chemicy zaczęli świecić. Koło Naukowe Alin.

Żabkowice Śląskie. W laboratorium dr. Frankensteina.

YUKO KAWAI

na Politechnice Wrocławskiej

Z okazji inauguracji roku akademickiego 2002/2003 odbył się 3 października wieczorem w auli naszej uczelni recital wybitnej japońskiej pianistki Yuko Kawai.

W programie recitalu znalazł się utwór japońskiego kompozytora T. Takemitsu From „Pause Ininterompue”, a także szereg utworów Fryderyka Chopina: Impromptu Fis-dur op. 36, Moderato E-dur WN 56, Impromptu As-dur op. 29, Galop Marquis As-dur WN 59, Ballada F-dur op. 38, „Wiosna” g-moll WN 52a, Ballada g-moll op. 23, Ballada As-dur op. 47, Impromptu Ges-dur op. 51, Impromptu cis-moll WN 46, Nokturn c-moll WN 62 i Ballada f-moll op. 52. Słuchacze nagrodzili pianistkę długimi brawami skłaniając ją do wielu bisów.

Yuko Kawai urodziła się w Nagoyi. Studia pianistyczne odbyła na Uniwersytecie Sztuk Pięknych i Muzyki w Aichi oraz na Akademii Muzycznej w Warszawie. Mieszka w Polsce, koncertuje w Europie i Japonii. Swoją działalność koncertową rozpoczęła jeszcze w czasie studiów. Jest laureatką Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Mariańskich Łąźniach (Czechy). Uczestniczyła też w XIII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Zdobyła tu uznanie wśród krytyków, publiczności i jurorów. Jest jurorką Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Azji oraz Międzynarodowego Konkursu im. Artura Rubinsteina in Memoriam dla młodych pianistów w Bydgoszczy. Ma na swoim koncie wiele nagrań, m.in. dla Polskiego Radia i telewizji ukraińskiej.

